

217803 III
Pzibel.

Lecznica bracka w Knurowie.

SPRAWOZDANIE
SPÓŁKI BRACKIEJ
w Tarnowskich Górach
za rok
1 9 2 6.

TŁOCZONO W DRUKARNI SPÓŁKI BRACKIEJ W TARN. GÓRACH.

217803

1976

Sprawozdanie

Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach

za rok 1926.

Ogłaszamy sprawozdanie za rok 1926 w krótkim odstępie po wydaniu sprawozdania za lata 1923—1925. Układ i forma niniejszego sprawozdania nie wykazują poważniejszych zmian, tylko statystyka zawiera dla celów porównawczych w miarę możliwości dane z ubiegłych lat. Zmiany warunków gospodarczych, w szczególności zmiany walutowe i połączony z tem wzrost drożyzny, niestety niezupełnie pozwalają przedstawić rzeczywisty stan rzeczy. Zamiarem naszym było, wydać osobne sprawozdanie sanitarne, lecz wobec niezupełnych danych statystycznych, jakie posiadamy za ubiegły rok, musimy zamiar ten odłożyć do sprawozdania za rok 1927.

Tarnowskie Góry w grudniu 1927 r.

Zarząd Administracja
Spółki Brackiej

Ciszewski
przewodniczący.

Dr. Potyka
dyrektor.

X 108 542
217 803 w

5,00

Górnślaski Związek
Przemysłowców Górniczo-Hutniczych Z. Z.
w Katowicach.
Biblioteka

16-6.

Słowa wstępne.

Liczba osób zatrudnionych na zakładach brackich, ubezpieczonych w Spółce Brackiej, wynosiła przy:

	Kasie Chorych		Kasie Pensyjnej	
	w początku roku	pod koniec roku	w początku roku	pod koniec roku
1923	167 688	169 171	134 900	141 653
1924	169 171	113 267	141 653	97 707
1925	113 267	88 308	97 707	76 806
1926	88 308	99 365	76 806	86 464

rok	stan kasy w	dochody, wydatki	w Kasie Chorych	w Kasie Pensyjnej	razem	wobec tego	
						nadwyżka	niedobór
1924	zł	dochody	18 474 008,87	15 328 906,—	33 802 914,87	15 645 345,76	
"	"	wydatki	11 432 399,89	6 725 169,22	18 157 569,11		
1925	"	dochody	9 370 466,91	14 720 057,13	24 090 524,04		1 168 740,08
"	"	wydatki	10 536 322,87	14 722 941,25	25 259 264,12		
1926	"	dochody	9 990 589,36	14 177 383,33	24 167 972,69		3 913 444,14
"	"	wydatki	11 285 323,21	16 796 093,62	28 081 416,83		

Majątek w gotówce wynosił:

	przy Kasie Chorych	przy Kasie Pensyjnej
pod koniec roku 1924	7 446 579,16 zł	8 653 932,30 zł
" " " 1925	6 280 723,20 „	8 651 048,18 „
" " " 1926	4 985 989,35 „	6 032 337,89 „

Przegląd majątku, należącego do niepodzielonej masy majątkowej dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein a znajdującego się w zarządzeniu przez Spółkę Bracką, jest uwidoczniony w tabeli I.

Wartość tego majątku ruchomego i nieruchomego, stwierdzona na koniec roku 1923, przewalutowana na złote złote, wynosiła:

	przy Kasie Chorych	przy Kasie Pensyjnej
inwentarz ruchomy	849 673,45 zł	1 419 285,05 zł
grunta		1 045 137,52 „
budynki i maszyny		11 157 524,97 „
	razem 14 471 620,99 zł.	

Wobec tego stanu przyrost względnie ubytek majątku ruchomego i nieruchomego wynosił:

w roku 1924	ubytek	— 120 713,98 zł
" " 1925	przyrost	+ 162 875,14 zł
" " 1926		+ 48 875,30 zł

Rencistów było:	inwalidów i inwalidek	wdów	sierot
w końcu roku 1923	10 602	14 390	16 577
" " " 1924	14 713	14 725	15 665
" " " 1925	17 913	15 042	16 369
" " " 1926	18 825	15 410	15 250

Okres przeciętny pobierania rent uwidoczniony jest w tabelach II.—X.

Osób, uprawnionych do kuracji na koszt Spółki Brackiej, przy urzędowym brackiem liczeniu stwierdzono:

	członków niezo- natych	żonatych członków inwalidów, wdów i pełnych sierot	żon członków i inwalidów	dzieci członków, wdów i pólsierot	razem
w dniu 15. listopada 1922 r.	74 582	98 840	81 999	176 091	431 512
„ „ 1. maja 1925 r.	36 128	96 514	76 145	166 548	375 335

Mimo wszelkich trudności gospodarczych Zarząd nie zaniedbał utrzymania budynków leczniczych. W ciągu roku 1925 i 1926 zdołano poszczególne lecznice wymalować, odrestaurować, a urządzenia ich uzupełnić. Nie dało przeprowadzić się to jeszcze zupełnie w lecznicach w Bielszowicach i Siemianowicach, gdzie z powodu toczących się procesów o szkody górnicze nie można na razie usunąć szkód w budynkach.

Przedewszystkiem odrestaurowano zakład przeciwgruźliczy w Wodzisławiu, gdzie przebudowano dom maszynowy, mieszkanie dla personelu i urządzono kąpiel słoneczną. W Bielszowicach, i w Knurowie dobudowano werandy dla chorych, lotnisko w Goczałkowicach przerobiono dla dzieci, w lecznicach w Katowicach, Królewskiej Hucie, w Orzeszu przeprowadzono dokładny remont, w Królewskiej Hucie przebudowano barak nieużywany na kaplicę. Z powodu zmniejszenia się załóg na kopalniach Dębieńsko i Knurów zdecydował się Zarząd zwinąć lecznicę w Czuchowie, która mieściła się w wydzierżawionych ubikacjach. Natomiast urządzono na kopalni Dębieńsko ambulatorjum.

Zakupiono 2 aparaty rentgenowe, jeden dla Wodzisławia, drugi dla Królewskiej Huty, pozatem uzupełniono urządzenia rentgenowe, zakupiono 3 lampy kwarcowe i 4 aparaty diatermiczne a dla klinik dentystycznych 3 lampy „Sollux”.

Pod koniec roku 1925 zakupiono 2 samochody sanitarne, z których jeden został ulokowany na kopalni Dębieńsko dla przewożenia chorych do lecznic w Knurowie lub Orzeszu, drugi w lecznicy w Siemianowicach. W dalszym ciągu będą wozy konne zastępowane samochodami sanitarnymi, nasamprzód Zarząd zdecydował się zakupić dwie dalsze sanitarki, z których jedna będzie przeznaczona dla Katowic, a druga dla Szarleja.

I. Organizacja i Administracja Spółki Brackiej.

1. Walne Zebranie,

wyznaczone pierwotnie na 18. grudnia 1926 r., z powodu trudności technicznych odbyło się dopiero 15. stycznia 1927 r.

2. Zarząd.

Zarząd składał się w roku 1926 z następujących członków:

A. Członkowie zwyczajni:

a) jako przedstawiciel Rządu:

inżynier Włodzimierz Hanasiewicz, naczelnik okręgowego Urzędu Górniczego w Tarnowskich Górach,

b) jako przedstawiciele posiadaczy zakładów:

1. starszy dyrektor kopalni Jerzy Defert, Wełnowiec, przewodniczący,

2. „ „ „ Ernest Pietsch, Siemianowice,

3. „ „ „ Fryderyk Jüngst, Kopalnia Kleofas,

4. dyrektor Dr. Julian Zagórowski, Królewska Huta, pierwszy zastępca przewodniczącego,

5. asesor górniczy Falkenhahn, Karłuszowiec,

c) jako przedstawiciele członków:

1. starszy bracki Leopold Theimert, Królewska Huta,
2. „ „ Augustyn Żydek, Załęże,
3. „ „ Karol Szymik, Niedobczyce,
4. „ „ Jan Poloczek, Załęzka Hałda,
5. „ „ Józef Mularczyk, Kamień.

B. Pierwsi zastępcy członków Zarządu.

a) z grupy posiadaczy zakładów:

1. naddyrektor kopalni Dr. Teodor Lange, Ruda,
2. dyrektor „ Jerzy Jungels, Chebzie,
3. „ „ Maurycy Edelmann, Kopalnia Ferdynand,
4. „ Antoni Kamiński, Strzybnica,
5. Dr. Jan Ploch, Katowice, ulica Powstańców 50.

b) z grupy starszych brackich:

1. starszy bracki Karol Kulik, Królewska Huta,
2. „ „ Leopold Dziadek, Kopalnia Florentyny,
3. „ „ Franciszek Motyka, Kopalnia Szarloty,
4. „ „ Teodor Stolarczyk, Ligota Pszczyńska
5. „ „ Franciszek Kubocz, Królewska Huta.

C. Drudzy zastępcy.

a) z grupy posiadaczy zakładów:

1. dyrektor kopalni Alfred Mayer, Nowy Bytom,
2. „ „ Dr. Józef Goroll, Chebzie,
3. „ „ Adolf Miksch, Kopalnia Florentyny,
4. „ „ Tadeusz Stadnikiewicz, Kopalnia Eminencja,
5. „ „ Józef Urbanowicz, Czerwionka;

b) z grupy starszych brackich:

1. starszy bracki Paweł Ligoń, Królewska Huta,
2. „ „ Piotr Sowa, „ „
3. „ „ Jan Urbanek, Pszów,
4. „ „ Piotr Majowski, Kopalnia Król,
5. „ „ Franciszek Nawrat, Chorzów.

Z dotychczasowych członków Zarządu Spółki Brackiej wystąpili w roku 1926:

I. Zwyczajni członkowie:

- a) naddyrektor górniczy Jerzy Defert, Michałkowice, przewodniczący
- b) „ „ Günter Falkenhahn, Karluszowiec,
- c) starszy bracki Augustyn Żydek, Załęże.

Przewodniczący Zarządu pan naddyrektor Defert i członek Zarządu pan naddyrektor Falkenhahn złożyli w ostatnich dniach w roku 1926 swe urzędy a starszy bracki Żydek został zwolniony z zatrudnienia, uzasadniającego jego wybieralność.

Przy tej sposobności należy podnieść zasługi wymienionych panów około dobra Spółki Brackiej, w szczególności zasługi pana naddyrektora Deferta, który pełnił od 1. stycznia 1910 r. zaszczytny urząd honorowy członka Zarządu Górnośląskiego Bractwa Górniczego a od 1. lipca 1922 r. kierował jako przewodniczący Zarządu losami Spółki Brackiej.

II. Pierwsi zastępcy:

starszy bracki Franciszek Kubocz, Królewska Huta złożył swój urząd wskutek wystąpienia z zatrudnienia, uzasadniającego jego wybieralność.

W roku 1926 odbyto 10 posiedzeń. Komisja finansowa i personalna zebrała się w roku 1926 3 razy. Komisja budowlana dokonała w 9 wypadkach oględzin lecznic. Pozatem odbył się szereg posiedzeń komisji wybranych dla specjalnych zleceń, n. p. w sprawie umowy z lekarzami okręgowymi. W posiedzeniach brał udział jako komisarz Wyższego Urzędu Górniczego pan Dr. Adam Benisz a w jego zastępstwie pan nadradca górniczy Noakowski.

Na posiedzeniach załatwiono sprawy ustalenia świadczeń, składek, zawiadywania majątkiem, uregulowania opieki lekarskiej, ustalenia obwodów członkowskich, sprawy wyborów na starszych brackich, wydanie regulaminu służbowego i ustalenie ordynacji wyborczej dla Starszych Brackich, wybór Wydziału Administracyjnego, kwestje personalne, gospodarcze i budownicze, które utrwalono w pisemnych protokołach.

Na szczególne wyróżnienie zasługują: Urządzenie Biura Opieki Lekarskiej dla Bezrobotnych na podstawie umowy, zawartej z Urzędem Wojewódzkim, zlikwidowanie zaległości Giesze Sp. Akc., spłata których dała powód do założenia lokaty dolarowej w Banku Gospodarstwa Krajowego, unormowanie stopy procentowej odsetek za zwłokę od zaległości składkowych, w końcu zawarcie umowy z Polskim Bankiem Handlowym, która zapewnia Spółce Brackiej zwrot wierzytelności w całej wysokości.

3. Główna Administracja w Tarnowskich Górach.

Zatrudnieni byli w administracji głównej w dniu 31. grudnia 1926 r.:

- 1 dyrektor,
- w sekretarjacie Kasy Chorych.
 - 1 inspektor,
 - 1 aptekarz,
 - 1 kierownik biura,
 - 3 nadsekreтары,
 - 9 sekretarzy,
 - 8 pomocników biurowych,
 - 7 pomocniczek,
- w sekretarjacie Kasy Pensyjnej:
 - 1 inspektor,
 - 1 kierownik biura,
 - 7 nadsekreтары,
 - 16 sekretarzy,
 - 31 pomocników biurowych,
 - 15 pomocniczek „
- w oddziale przyjęcia i statystyce:
 - 7 nadsekreтары,
 - 6 sekretarzy,
 - 14 pomocników biurowych,
 - 3 pomocniczki biurowe,
- w oddziale pomocy połogowej:
 - 2 sekretarzy,
 - 3 pomocników biurowych,
 - 1 pomocniczka biurowa,
- w oddziale kontroli składek:
 - 1 inspektor,
 - 1 kierownik biura,
 - 7 nadsekreтары,
 - 3 sekretarzy,
 - 9 pomocników biurowych,
 - 5 pomocniczek biurowych,

w oddziale rachunkowym:

8 nadsekreтары,
3 sekretarzy,
9 pomocników biurowych,
2 pomocniczki biurowe,

w oddziale personalnym:

1 nadsekreтары,
1 sekretarz,

w kasie:

1 rendant,
1 kontroler,
1 nadsekreтары,
1 sekretarz,
7 pomocników biurowych,

w biurze rewizyjnym:

1 nadsekreтары,
5 pomocników biurowych,

w oddziale budowlanym i maszynowym:

1 nadinżynier,
1 technolog mechanik,
1 kierownik biura,
1 nadsekreтары,
1 sekretarz,
2 pomocników biurowych,
1 pomocniczka biurowa,

w oddziale gospodarczym:

1 kierownik biura,
3 sekretarzy,
4 pomocników biurowych,

w głównej kancelarii i ekspedycji:

2 sekretarzy,
2 urzędniczki,
3 pomocników biurowych,
6 pomocniczek „

w 12 registraturach:

1 nadsekreтары,
5 sekretarzy,
28 pomocników biurowych,
3 pomocniczki biurowe,

razem personel biurowy w dniu 31. grudnia 1925

1926

265

271

dalej:

warsztat ślusarski	5	12
malarze	16	21
budowniczy i techn. masz.	2	1
szwalnia	17	13
szewcy i rymarz	3	3
kontrolerzy chorych	2	7
kontroler kuchni	1	1
drukarnia	7	8
introligatornia	6	4
zeszywacze akt	3	3
woźni	2	2
obsługa telefonu, szofer, portjer, palacz, ogrodnik, stróż	8	6
ogółem osób:	337	352

	z przeniesienia	92 467
wstrzymania pensji inwalidzkiej		115
„ grosza wdowiego		85
„ różnych bieżących nadzwyczajnych wsparć		51
podwyższenia względnie zniżenia pensyj inwalidzkiej		127
„ „ „ grosza wdowiego		43
„ „ „ „ sierocego		8
odmówienia pensyj inwalidzkiej		925
„ grosza wdowiego		66
„ „ sierocego		46
„ różnych bieżących nadzwyczajnych wsparć z Kasy Pensyjnej		172
odmówienia jednorazowych wsparć z Kasy Pensyjnej		402
„ różnych wsparć		22
odwołań do Brackiego Sądu Rozjemczego		1 139
odwołań przeciw rozstrzygnięciu administracji odnośnie		
do świadczeń z Kasy Pensyjnej		133
„ „ „ Chorych		62
„ innych praw lub obowiązków wobec Kasy Pensyjnej		142
rewizyj do Wyższego Sądu Rozjemczego		43
zażaleń do Wyższego Urzędu Górniczego		273
rekursów do Ministerstwa dla Handlu i Przemysłu		20
procesów przy sądach zwyczajnych względnie administracyjnych		55
obrachunków z rachmistrzami zakładów		8 162
obrachunków z lecznicami i różnych spraw kasowości i rachunkowości		14 572
korespondencji wydziału budowlanego i maszynowego		12 780
„ , odnośnie do administracji i ustroju Spółki Brackiej, personalji, nieruchomości, inwentarji, materiałji, żywności, opieki społecznej, majątku, pożyczek, statystyki i t. d.		32 314
różnej korespondencji wpływów, dekretów urzędowych, dochodzeń, reprodukcji w sprawach członkowskich, opieki chorych i inwalidzkich		146 054
	razem	310 278

Oprócz tego wpłynęło:

przekazów do klinik dentystycznych i dentystów	15 021
dowodów kasowych	15 457
„ kontowych	3 145
„ obrachunkowych	30 851
świadczeń życia wsparciobiorców	65 830
obliczeń, dotyczących statutowego odszkodowania Starszych brackich	440
rachunków za wyłożone portorjum Starszych brackich	220
rachunków aptekarzy	950
list składkowych	457
ustaleń diet na stacjach, wykazów dochodu, rozchodu i spożycie wiktów	5 464
kartek zamówień	3 300
wykazów chorych członków Kasy Chorych	78 270
„ „ osób z rodzin i wsparciobiorców	136 106
zawezwań akuszerki o pomoc lekarską do porodu	1 652
kart statystycznych osób leczonych w lecznicach na gruźlicę, względnie choroby weneryczne	2 348
	razem 359 511

Ogólna liczba wpływów wynosiła 669 789
przeciętnie na dzień roboczy 2 232.

Ilość akt wynosiła		
akt ręcznych		15 600
akt generalnych tomów		7 300
akt personalnych członków		198 000
ręcznych akt personalnych członków		4 900
akt personalnych wsparciobiorców		71 200
ręcznych akt personalnych wsparciobiorców		69 800
	razem	366 800
Koszta administracyjne wynosiły w roku	1926	1925
w stosunku do dochodów Kasy Chorych i Kasy Pensyjnej	7,37 ‰	6,68 ‰
„ „ „ wydatków „ „ „ „	6,35 ‰	6,37 ‰

4. Starsi braccy.

Wskutek redukcji załogi w poszczególnych zakładach brackich w roku 1926 rozwiązano 6 obwodów brackich, mianowicie po jednym obwodzie na kopalni „Godulla“, „Huta Laura“, „Leo“, „Radzionków“, „Richter“, „Śląsk“, zaś na kopalni Florentyna wobec domagania się członków tejże kopalni utworzono jeden nowy obwód. W końcu roku pozostało 110 obwodów Starszych brackich.

Zmiany w urzędach Starszych brackich nastąpiły z powodu:

a) złożenia urzędu	
kopalnia Król IV.	cieśla Kubocz,
b) ukończenia okresu urzędowania	
kopalnia Gothard II.	nadgórnika Szefczyk,
„ Hrabina Laura III.	dozorca drzewa Nawrat,
„ Hugo.	nadgórnika Kudelko,
„ Kleofas I.	maszynista Żydek,
„ Mysłowice II.	„ Peszke.

Na Starszych brackich zostali wybrani:

kopalnia Gothard II.	cieśla Woźniczka,
„ Hrabina Laura III.	rębacz Smółka,
„ Hugo	„ Musiański,
„ Kleofas I.	„ Klusz,
„ Mysłowice II.	górnika Habryka,
„ Richter I.	rębacz Rosołek,
koksownia Knurów II.	ślusarz Janyszek.

Odszkodowanie Starszych brackich za ich czynności w roku 1926 wynosiło 10 groszy miesięcznie za każdego członka i rencistę danego obwodu.

5. Badanie rachunkowości Spółki Brackiej.

Badanie i odbiór rachunku rocznego należy do wybieranego przez Walne Zebranie Wydziału dla zbadania i przyjęcia rachunków rocznych.

Do niego należeli wybrani na Walnem Zebraniu z dnia 28. lutego 1925 r. panowie

dyrektor górniczy	Arnold, Brzeziny,
„ „	Meyer, Chorzów,
starszy bracki	Kuc, Kokociniec,
„ „	Jonas, Królewska Huta.

Ponieważ jednakże wystąpił w dniu 25. lutego 1926 r. pan dyrektor górniczy Arnold, Brzeziny wskutek złożenia stanowiska służbowego, wybrał Zarząd na jego miejsce z zastrzeżeniem zatwier-

dzenia przez następne Walne Zebranie pana dyrektora Dosa z kopalni Biały Szarlej a jako zastępcę pana dyrektora Riedla z kopalni Andaluzja. Pan dyr. górniczy Dos z kop. Biały Szarlej złożył swój urząd dnia 13. listopada 1926 r. z powodu przesiedlenia go do Niemiec.

Wydział rachunkowy zbadał w roku 1926 rachunki brackie za lata 1924 i 1925 i uznał je zgodnym.

6. Wydział Administracyjny.

Rozstrzygnięcie wniosków o spensjonowanie i ustalenie wysokości świadczeń gotówkowych z Kasy Pensyjnej oraz sprzeciwów przeciwko orzeczeniom Administracji należy do Wydziału Administracyjnego, w skład którego wchodził panowie

1. dyrektor górniczy Rowiński, Królewska Huta,
2. „ „ Lebedzik, Katowice,
3. „ „ Pietrzykowski, Ruda,
4. „ „ Stadnikiewicz, Kopalnia Eminencja,
5. „ „ Kolbe, Kopalnia Jerzy,
6. „ „ Urbanowicz, kopalnia Dębieńsko,
7. starszy bracki Kulik, Królewska Huta,
8. „ „ Ligoń, „ „
9. „ „ Majowski, Królewska Huta,
10. „ „ Żydek, Załęże,
11. „ „ Theimert, Królewska Huta,
12. „ „ Smieja, Czerwionka.

W miejsce starszego brackiego pana Żydkę, który w roku sprawozdawczym utracił swój urząd jako starszy bracki, wobec czego ustąpił także jako członek Wydziału Administracyjnego, wybrano przez Zarząd starszego brackiego pana Dziadka z Łagiewnik.

W roku sprawozdawczym Wydział Administracyjny załatwił na 8 posiedzeniach 14 574 spraw, przeciętnie na każdym posiedzeniu 1 822, mianowicie rozpatrywał:

	zatwierdził	odmówił	odebrał	zmienił
A. wniosków o ustalenie wzgl. udzielenie				
pensji inwalidzkiej	3 454	925	115	127
grosza wdowiego	3 460	66	85	43
grosza sierociego	3 803	46	—	8
bieżącego nadzwyczajnego wsparcia z Kasy Pensyjnej	560	172	51	—
jednorazowego wsparcia gotówkowego z Kasy Pensyjnej włącznie pozostawienia niesłusznie wypłaconych świadczeń	789	402	—	—
jednorazowego wsparcia gotówkowego z Kasy Chorych (dot. udzielenia wyższego wsparcia aniżeli Administracja z reguły udziela)	38	—	—	—
innych wsparć	71	22	—	—
B. protestów przeciw rozstrzygnięciom Administracji, dot. pretensji do świadczeń z Kasy Pensyjnej	—	133	—	—
pretensji do świadczeń z Kasy Chorych	—	62	—	—
innych praw i obowiązków wobec Kasy Pensyjnej	—	142	—	—

7. Bracki Sąd Rozjemczy.

Instancją rozjemczą dla odwołań, wniesionych przeciw orzeczeniom Wydziału Administracyjnego, jest Bracki Sąd Rozjemczy, utworzony dla okręgu Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach

rozporządzeniem pana Ministra dla Przemysłu i Handlu z dnia 15. marca 1923 r. Przewodniczący tegoż sądu został mianowany pan Dr. Adam Benisz.

Na ławników Brackiego Sądu Rozjemczego mianowano panów:

1. asesora górniczego Güntera Falkenhahna, Mysłowice (później Tarnowskie Góry),
2. dyrektora „ Dr. Józefa Gorolla, Godula,
3. inspektora „ Wiktora Tomaszewskiego, Załęże,
4. dyrektora „ Otona Szweinitza, Kopalnia Maks,
5. inspektora „ Emila Stefana, Huta Laury,
6. dyrektora „ S. Kirschnioka, Kopalnia Wujek,
7. starszego brackiego Franciszka Szrötera, Szarlej,
8. „ „ Piotra Achtelika, Bogucice,
9. „ „ Jana Wolnika, Załęże,
10. „ „ Teodora Stolarczyka, kopalnia Wujek,
11. „ „ Jakóba Pyplaca, Brzezinka,

w międzyczasie ustąpili ławnicy panowie:

1. asesor górniczy Günter Falkenhahn,
2. dyrektor „ Dr. Józef Goroll,
3. starszy bracki Teodor Stolarczyk:
4. „ „ Jakób Pyplac.

Według ustępu 2 § 6 ord. dla wyboru ławników, Wyższy Urząd Górniczy mianuje nowego ławnika do końca okresu wyborczego, jeżeli ławnik ustąpi w ciągu okresu wyborczego. Dotychczas nie nastąpiło przez Wyższy Urząd Górniczy zatwierdzenie nowych ławników, zaproponowanych przez Zarząd Spółki Brackiej a mianowicie:

1. pana nadinżyniera Jerzego Frydę z Mysłowic,
2. „ inżyniera górniczego Stanisława Kontkiewicza z Tarnowskich Gór.
3. „ starszego brackiego Jakóba Kuca z Kokocińca,
4. „ „ „ Ludwika Kamińskiego z Łagiewnik

na nowych ławników do końca okresu wyborczego.

Bracki Sąd Roziemczy w roku 1926 rozpatrywał:

skarg	pensji inwa- lidzkiej względ- nie pół- inwa- lidzkiej	grosza wdo- wiego względ- nie pół- wdo- wiego	grosza siero- cego względ- nie pół- siero- cego	po- grzebo- wego	od- prawy wdowiej	przyna- leżności względnie składko- wania do Kasy Pen- syjnej	ubezpie- czenia na wy- padek choroby	ubezpie- czenia brackiego wogóle
z lat poprzednich dot. odmówienia względnie wygaśnięcia pretensji.	268	26	3	1	2	51	24	375
z roku 1926 „ „ „	268	34	7	—	—	45	17	371
z lat poprzednich dot. obliczenia wzgl. czasowego ograniczenia pretensji	300	65	7	—	5	—	—	377
z roku 1926 „ „ „	534	160	66	2	6	—	—	768
razem skarg	1370	285	83	3	13	96	41	1891
Z tych spraw załatwiono w roku 1926 orzeczeniem wstępnem przewod- niczącego Sądu Rozjemczego na korzyść wnioskodawcy	1	—	—	—	—	—	—	1
na korzyść Spółki Brackiej	78	10	1	—	1	29	8	127 ⁺
orzeczeniem Brackiego Sądu Roz- jemczego na korzyść wniosko- dawcy	7	—	—	1	—	3	1	12
na korzyść Spółki Brackiej	38	8	—	1	2	8	2	59
przez zniesienie zaczepionej decyzji	96	17	2	—	—	—	1	116
przez cofnięcie odwołania	212	39	8	—	1	9	2	271
przez ugodę względnie w inny sposób	17	2	1	—	—	—	2	22
ogólna liczba załatwionych odwołań	449	76	12	2	4	49	16	608
Spraw niezadowolonych pozostało więc na końcu roku 1926	921	209	71	1	9	47	25	1283

⁺) Wtem 43 orzeczeń wstępnych, od których powodowie wnieśli rewizję do Wyższego Brackiego Sądu Rozjemczego.

Bracki Sąd Rozjemczy odbył w 1926 roku 4 posiedzenia, na których rozpatrywano 71 spraw, orzeczeń wstępnych wydano 153.

Przeciwko 85 z orzeczeń wstępnych powodowie wnieśli o ustną rozprawę, zaś Spółka Bracka wniosła o ustną rozprawę w jednej, na jej niekorzyść rozstrzygniętej sprawie. Co do wszystkich innych wypadków nie było wiadomem w końcu roku, czy orzeczenia wstępne uzyskały prawomocność.

Powodowie wnieśli o rewizję w 20 wypadkach przeciwko orzeczeniom Brackiego Sądu Rozjemczego. Z ustnych rozpraw Spółka Bracka zgłosiła rewizję przeciwko 3 orzeczeniom, zapadłym na jej niekorzyść.

Bracki Sąd Rozjemczy przesłał Spółce Brackiej 63 wniosków wsparciobiorców względnie członków, którzy zwrócili się do niego przed udzieleniem orzeczenia, zawierającego pouczenia prawne.

Wyższy Bracki Sąd Rozjemczy przewidziany ustawą, jako instancja rewizyjna, nie został jeszcze utworzony. Zaległych spraw rewizyjnych istnieje 77.

8. Wyższy Urząd Górniczy.

Przeciwko decyzjom organów Spółki Brackiej, od których odwołanie do Brackiego Sądu Rozjemczego nie jest dopuszczalne, można wnieść zażalenie, z wykluczeniem drogi sądowej, do Wyższego Urzędu Górniczego, w dalszej instancji do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W szczególności odnosi się to do decyzji w sprawach świadczeń, których ustalenie względnie udzielenie podlega kompetencji jednego z organów Spółki Brackiej, jak n. p. nadzwyczajne zapomogi, udzielenie leczenia zębów, pomoc dla osób z rodzin i t. p., ustalenie kar porządkowych, dalej przeciwko decyzjom Zarządu co do ważności wyboru starszego brackiego, nareszcie co do działalności Zarządu w ogólności.

Wyższy Urząd Górniczy miał do rozstrzygnięcia w roku 1926 następujące sprawy dotyczące Spółki Brackiej:

	wsparcie do Kasy Pen- syjnej (dodatków drożyz- nianych)	wsparcie z Kasy Chorych (leczenia zębów, po- mocy dla osób z rodziny)	kar i innych spraw	ogółem w wypad- kach
odwołań z lat poprzednich	60	2	1	63
nowych odwołań	244	2	27	273
razem:	304	4	28	336
Z tych uznano				
za uzasadnione	1	—	—	1
za nieuzasadnione	197	3	20	220
Przed rozpatrywaniem przez Wyższy Urząd Górniczy załatwiono				
przez cofnięcie	1	—	—	1
przez oddanie wedle właściwości do innej instancji ⁺⁾	18	—	—	18
w inny sposób	25	1	3	29
Spraw wogóle załatwiono	242	4	23	269
Niezałatwionych pozostało	62	—	5	67

Przeciw decyzji Wyższego Urzędu Górniczego rekurs do Ministra dla Przemysłu i Handlu został założony w roku sprawozdawczym w 20 wypadkach. Oprócz tego pozostało z lat poprzednich 10 rekursów niezałatwionych. Z pomiędzy toczących się rekursów w roku 1926 zostało 12 rozstrzygniętych na korzyść Spółki Brackiej a 1 na korzyść żalącego się. Niezałatwionych pozostało 17 rekursów.

⁺⁾ Wyłącznie Brackiego Sądu Rozjemczego.

9. Przegląd sporów prawnych.

Sporów prawnych, dotyczących bezpośrednich praw i obowiązków Spółki Brackiej w roku 1926 było:

	przed sądami ubezpie- czenio- wymi	przed sądami publicznymi w sprawach dotyczących						przed sądami admini- stracyj- nymi	przed wydzia- łami rozjem- czymi
		zwrotu szkód	umów służ- bowych	dostaw	odsetek hipote- karnych	innych spraw	ra- zem		
rozpoczętych w latach po- przednich									
przez Spółkę Bracką . . .	1	9	—	3	3	—	15	1	—
przeciwko Spółce Brackiej .	—	—	2	—	—	—	2	—	—
nowo wniesionych									
przez Spółkę Bracką . . .	1	17	3 ⁺⁾	1	3	—	24	3	—
przeciw Spółce Brackiej . .	10	1	2	—	2	4 ⁺⁺⁾	9	—	8 ⁺⁺⁺⁾
razem więc:	12	27	7	4	8	4	50	4	8
Z tych spraw załatwiono									
na korzyść Spółki Brackiej .	3	11	4	2	1	4 ⁺⁺⁾	22	—	2
na niekorzyść Spółki Brackiej	—	6	2	—	3	—	11	—	—
przez ugodę	—	2	—	1	—	—	3	1	6
razem:	3	19	6	3	4	4	36	1	8
Niezałatwionych pozostało .	9	8	1	1	4	—	14	3	—
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	2	7	—	1	3	—	11	3	—

Spraw spornych dotyczących Oberschlesischer Knappschaftsverein w roku 1926 było:

	przed sądami ubezpie- czeniowymi	przed sądami publicznymi w sprawach dotyczących						przed sądami administra- cyjnymi
		uszkod- zeń gór- niczych	wynagro- dzenia szkód	umów służ- bowych	dostaw- czych	waloryz. hipote- karnych	razem	
rozpoczętych w latach po- przednich								
przez Spółkę Bracką . . .	—	4	—	—	—	2	6	1
przeciwko Spółce Brackiej .	1	—	—	2	—	4	6	—
nowo wniesionych								
przez Spółkę Bracką . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
przeciw Spółce Brackiej . .	—	—	—	—	—	—	—	—
razem:	1	4	—	2	—	6	12	1
Z tych spraw załatwiono								
na korzyść Spółki Brackiej .	1	—	—	—	—	1	1	1
na niekorzyść Spółki Brackiej	—	—	—	—	—	—	—	—
razem:	1	—	—	—	—	1	1	1
Niezałatwionych pozostało .	—	4	—	2	—	5	11	—
pomiędzy niemi skarg Spółki Brackiej	—	—	—	2	—	3	5	—

⁺⁾ eksmisje,

⁺⁺⁾ umowa służbowa z lekarzami przy Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska,

⁺⁺⁺⁾ umowy służbowe.

II. Uzyskanie rezerw na podstawie Art. 312 Traktatu Wersalskiego, podział majątku Oberschlesischer Knappschaftsverein oraz stosunek do Bezirksknappschaft w Gliwicach i do innych niemieckich bractw górniczych.

W październiku 1926 r. rozpoczęły się w Berlinie narady pomiędzy Rządem Polskim i Rządem Niemieckim, mające na celu ustosunkowanie całokształtu ubezpieczeń społecznych między obydwoma państwami oraz przelanie rezerw dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein na Polskę po myśli art. 312 Traktatu Wersalskiego.

Program rokowań określony został przy wstępnych naradach, mianowicie, uregulowane zostać miały wszystkie sprawy ubezpieczeń społecznych a więc ubezpieczenia na wypadek choroby, inwalidztwa, od wypadków nieszczęśliwych, pracowników umysłowych oraz ubezpieczenia brackiego. Ponadto wcielono w zakres narad niezalutwioną dotychczas kwestję podziału majątku dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein po myśli art. 25 umowy o podziale tegoż z dnia 26. sierpnia 1922 r. i, jak powyżej nadmieniono, przelanienu zbieranych rezerw myśli art. 312 Traktatu Wersalskiego.

W roku sprawozdawczym na kilku posiedzeniach delegacji obydwóch Państw przygotowano pierwsze projekty umowy o wzajemności w sprawach ubezpieczeń społecznych, zaś dla obliczenia wartości pozostałego majątku dawniejszego O. S. K. V. przystąpiono do wspólnych narad między oboma zainteresowanymi bractwami, t. j. Spółka Bracka i Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach, aby stwierdzić rzeczywisty stan tego majątku.

Wskutek tak zawikłanych kwestyj w sprawach uregulowania wzajemności w sprawach ubezpieczeniowych oraz rozbieżności w zdaniach co do kwestyj przelania rezerw z artykułu 312 Traktatu Wersalskiego rokowania bardzo powolnie postępowały naprzód. Nie ukończono ich jeszcze nawet przy wydaniu niniejszego sprawozdania.

W sprawozdaniu za rok 1925 ogłosiliśmy „Zestawienie majątku dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein, jeszcze nie podzielonego“ (Tabela I). Z biegiem czasu tam stwierdzone wartości uległy niektórym zmianom. Dlatego ogłaszamy w niniejszym sprawozdaniu podobny przegląd tego majątku jako tabelę I. załączników do sprawozdania, z której wynika majątek nie podzielony w dniu 31. grudnia 1927 r.

Z powodu braku międzypaństwowej umowy, regulującej wzajemność tak co do prawa do świadczeń jako też co do utrzymania nabytych praw do świadczeń w bractwie drugiego państwa, Zarząd Spółki Brackiej po porozumieniu się z Reichsknappschaftsverein w Charlottenburg przedłużył termin płatności zalegających uznaniówek aż do upływu roku sprawozdawczego.

Wdrożone zostały pertraktacje, aby w dalszym ciągu stan ten pozostawić aż do ukończenia toczących się narad międzypaństwowych. W kwestyj wypłaty pensyj brackich nie nastąpiła żadna zmiana. Nadal niewypłacały bractwa niemieckie pensyj dosłużonych w niemieckich bractwach obywatelom polskim a odwrotnie Spółka Bracka wstrzymała wypłatę rent dla osób zamieszkujących w Niemczech. Osobom zamieszkującym w Polsce a mającym prawo do świadczeń Oberschlesischer Knappschaftsverein w Gliwicach lub do udziałowych rent brackich z innych bractw niemieckich Spółka Bracka wypłacała świadczenia w wysokości pensyj, którą obliczono na zasadach miarodajnych dla jej członków.

Opieki lekarskiej osobom z rodzin członków zamieszkujących w drugim państwie aż do upływu roku sprawozdawczego nieudzielały obydwa bractwa wskutek braku umowy. Pertraktacje w tym przedmiocie ukończono dopiero pod koniec roku a począwszy od 15. stycznia 1927 r. obowiązywała umowa w myśl której zapewniono tym osobom taką opiekę lekarską, jaką otrzymują osoby zamieszkujące w własnym Państwie.

III. Składki i świadczenia.

Zestawienie składek i świadczeń ważnych od 1. kwietnia 1925 r. do 31. grudnia 1926 r.

Czysty dzienny zarobek	płaca zasad- nicza		stopień zarob- kowy	tygodniowe składki do Kasy Chorych (50% zarobku podstawo- wego)		miesięczne składki do Kasy Pensyjnej według § 86 ust. 2 statutu				grosz chorego (§ 22 ust. 2 statutu)		zasiłek domowy dla żonatych członków leczonych w lecznicy (§ 22 ust. 3 statutu)		dla nie- żonatych (kieszon- kowe) — § 22 ust. 4 statutu — 1/10 zarobku podstawo- wego		ustawowy		po- śmiertne 25-krotne zarobku podstawo- wego, przynaj- mniej 50 zł	pomoc połogo- wa		zasiłek na karmie- nie	stopniówki dla obliczenia świadczeń Kasy Pen- syjnej § 60 ust. 4 statutu											
						członków członkiń i pracodawców								grosz chorego § 182 O. U. R. 1/2 zarobku podstawo- wego		zasiłek domowy (samotni nie otrzy- mują nic) § 186 O. U. R. 1/2 grosza chorego z rubryki 12			dla członkiń														
	zł	gr		zł	gr	gr	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr		zł	gr		zł	gr	zł	gr								
1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17	
włącznie do	1 50	1,—		I	15	15	III	3 —	I	1 50	— 50	— 66 ² / ₃	— 40	— 30	— 10	— 50	— 25	50	— 50	— 40	I — 54												
" "	2 50	2,—		II	30	30																											
" "	3 50	3,—		III	45	45	IV	6 —	II	3 —	2 —	2 66 ² / ₃	1 60	1 20	— 40	2 —	1 —	100	2 —	1 —	IV 1 80												
" "	4 50	4,—		IV	60	60																											
" "	5 50	5,—		V	75	75	V*)	7 20			3 —	4 —	2 40	1 80	— 60	3 —	1 50	150	3 —	1 50													
powyżej	5 50	6,—		VI	90	90																											

Pogrzebowe wynosi:

a) dla inwalidów i półinwalidów	75
b) „ inwalidek i półinwalidek	50
c) „ żon czynnych członków	50
d) „ „ inwalidów, wdów i półwdów	50
e) „ dzieci czynnych członków i inwalidów poniżej 16 lat, sierot i półsierot	25

Uznaniówki	0,50
wstępne dla członkiń	1,50
„ „ członków	3,—
wtórnik wykazu członkostwa	1,—

*) Członkowie Kasy Pensyjnej stopień zarobkowy V. opłacali aż do końca sierpnia 1925 r. składki do Kasy Pensyjnej według IV. klasy a od 1. września 1925 r. według V. klasy członkostwa.

Z powodu zwalniania robotników obniżały się dochody **Kasy Chorych**, wydatki zaś nie zmniejszały się w tej mierze, odwrotnie podnosiły się niepomierne, bo nieomal każdy członek usiłował wydostać po zwolnieniu z pracy jeszcze świadczenia Kasy Chorych, czem tłumaczy się tak wysoka liczba członków leczonych tak w lecznicach jak u lekarzy okręgowych.

Po wybuchu strejku angielskiego z początkiem lipca 1926 r. skończyły się redukcje i rozpoczęło się wolne powiększanie załóg.

Nowo przyjęci członkowie wyczerpani bezrobociem podupadali na zdrowiu i często zgłaszali się do lecznic.

Podrożenie wszystkich środków tak żywnościowych jak leczniczych, a przede wszystkim wydatki za artykuły zagraniczne uniemożliwiły wszelką kalkulację z góry. Wahanie się wartości złotego wobec obcych walut spowodowało tak niezmierny wzrost wydatków, że trzeba było wszelkimi siłami starać się o utrzymanie gospodarki w granicach budżetowych **i oszczędzać według możliwości.**

W sprawie zaległych składek uchwalił Zarząd dnia 18. lutego 1926, dokonywać ściągania składek bieżących bez zwłoki. Składki, które nie wpłyną w przeciągu 8 dni po upływie terminu płatności, mają zostać ściągnięte w drodze przymusowej.

Stopę procentową odsetek za zwłokę od składek zaległych za okres aż do marca 1925 r. włącznie ustala się na 12 % rocznie, zastrzega się jednak, że odnośne zaległości winny być zapłacone w przeciągu 3 miesięcy. Stopę procentową dla zaległości składkowych z okresu po 1. kwietnia 1925 r. ustala się na równej wysokości z stopą dyskontową Banku Polskiego z doliczeniem $\frac{1}{10}$ tejże stopy.

Ze względu na dalsze trwanie przesilenia gospodarczego będzie Zarząd proponował jako przedłożenie na walne zebranie podwyższenie składek w Kasie Chorych o $33\frac{1}{2}$ % tak w formie podwyższenia zarobku podstawowego jak odsetek od tegoż.

Członków z pracy w zakładach brackich zredukowanych przejściowo nie należy uważać jako urlopowanych po myśli § 8 statutu. Nie są oni obowiązani do ubezpieczenia według §§ 5 i 49 statutu, póki pracodawca nie udzieli im żadnego wynagrodzenia.

Mogą być dopuszczeni do dalszego ubezpieczenia w myśl § 21 ust. 5 statutu w niższym stopniu zarobkowym, lecz składki członkowskie razem z zakładowymi tego stopnia muszą wynosić przynajmniej tyle, ile ubezpieczonemu potrącono podczas ubezpieczenia obowiązkowego tyt. składki członkowskiej.

Kryzys gospodarczy wywarł w znacznej mierze wpływ ujemny także na położenie **ubezpieczenia pensyjnego.** Dalsze redukowanie załóg przez zakłady brackie pociągało za sobą ciągłe zmniejszenie się liczby członków płacących składki do Kasy Pensyjnej,

Ponieważ zakłady brackie ze względów ekonomicznych zwalniały przeważnie robotników, będących w podeszłym wieku, powstała konieczność przeniesienia kilku tysięcy robotników w poczet inwalidów.

W porównaniu do początku roku 1924 wzrost inwalidów wynosi 78,18 %.

Ciężary wynikające z pensji inwalidzkiej ciąży wyłącznie na barkach pracujących górników, aktywnych członków Kasy Pensyjnej, których liczba zmalała ponadto w porównaniu do początku roku 1924 o przeszło 39 %.

Na dwóch pracujących aktywnych członków przypadało w końcu roku 1926 = 1,15 rencistów.

Zarząd uchwalił następujące uregulowania:

Celem utrzymania pretensji do świadczeń Kasy Pensyjnej członkowie zwolnieni z zatrudnienia w zakładach brackich, byli zobowiązani rozpocząć płacenie uznaniówek już w roku 1925. Wobec bezrobocia Zarząd uchwalił jednakże, że należy przedłużyć termin do płacenia uznaniówek, wynoszący 12 miesięcy, aż do końca roku 1926 względnie 1927, o ile uprawniony do płacenia udowodni, że pobierał po złożeniu pracy w zakładach brackich wsparcie dla bezrobotnych przynajmniej za 1 miesiąc.

Narówni z pobieraniem wsparcia dla bezrobotnych uważa się, jeżeli odnośny uprawniony był bezrobotny przynajmniej przez 2 miesiące i nie miał regularnego dochodu względnie tylko taki, który nie przekraczał kwoty wsparcia dla bezrobotnych wchodzącej dla niego w rachubę.

Zarząd Spółki Brackiej zajmował się ponownie kwestią ubezpieczenia praktykantów górniczych w Spółce Brackiej. Stwierdzono, że wymienieni praktykanci bywają w przeważnej części zatrudnieni za wynagrodzeniem, i że wobec tego w myśl ustaw i statutu podlegają zarówno ubezpieczeniu w Kasie

Chorych jak i w Kasie Pensyjnej. Ze względu jednak na rodzaj późniejszego zatrudnienia praktykantów, **nie będzie wogóle istniała potrzeba do ubezpieczenia ich w Kasie Pensyjnej**, chyba, że sobie sami tego życzą. Przy przyjmowaniu praktykantów należy ustalić w umowie z nimi, czy zatrudnienie praktykanta posiada wogóle charakter zatrudnienia podlegającego ubezpieczeniu brackiemu, a w razie stwierdzającym, czy dany praktykant sobie życzy, być ubezpieczonym także w Kasie Pensyjnej.

Członków, którzy wystąpili z brackiej Kasy Pensyjnej, ponieważ podlegali ubezpieczeniu dla funkcjonariuszy prywatnych, a którzy znów wracają do stanu robotniczego, zwalnia się na ich wniosek od ubezpieczenia w brackiej Kasie Pensyjnej, o ile utrzymali członkostwo w ubezpieczeniu dla funkcjonariuszy prywatnych.

O ile członek wystąpił z zatrudnienia w zakładach brackich przed 1. czerwca 1924 r., aby pełnić obowiązkowo lub ochotniczo służbę wojenną, sanitarną lub podobną (powstańczą) wtedy należy w razie, gdy wypadek ubezpieczeniowy nastąpił podczas pełnienia tej służby, zastosować przy obliczeniu świadczeń z Kasy Pensyjnej § 136 i 139 wyłącznie ostatniego zdania § 136 ust. 2. Nadwyżek z tego wynikających udziela się w drodze nadzwyczajnego wsparcia.

W razie, gdy zachodzi nadzwyczajny niedostatek, upoważnia się Wydział Administracyjny do udzielenia w drodze nadzwyczajnego wsparcia inwalidom i wdowom różnicy pomiędzy świadczeniami, obliczonymi stosownie do nabytych stopniówek **i zasadniczymi najniższymi kwotami pensji inwalidzkiej względnie grosza wdowiego.**

Od ściągnięcia kwot już wypłaconych niesłusznie w myśl powyższych podstaw odstępuje się.

O ile przyznano wdowom po trzecio- lub półinwalidach dodatek drożyzniany na podstawie artykułu II. dodatku IV. do statutu z dnia 30. października 1912 r., takim wdowom jednakże nie przysługuje prawo do świadczeń brackich stosownie do przepisów § 138 ust. 2 i § 139 ust. 3 statutu (przy uwzględnieniu uchwały Zarządu z dnia 11. marca 1920 r.), upoważnia się Wydział Administracyjny do udzielenia grosza półwdowiego w kwocie 7,50 zł miesięcznie w drodze nadzwyczajnego wsparcia.

IV. Lecznictwo.

a) Okręgi kuracyjne.

Liczba lekarzy okręgowych wynosiła na początku 1926 roku 97 włącznie 4 lekarzy leczniczych, którzy udzielali opieki także dla osób w okręgach kuracyjnych, a oprócz tego 4 specjalistów.

Umowy zawarte z lekarzami okręgowymi i lekarzami specjalistami w dniu 1. stycznia 1923 r. lub później utraciły moc obowiązującą z końcem roku 1925.

Zgodnie z przepisami statutu z dnia 28. lutego 1925 r. (§ 16) Spółka Bracka wysłuchiwała Starszych brackich za pomocą okólnika z dnia 17. listopada 1925 r. czy życzą sobie zawarcia kontraktów z lekarzami zatrudnionymi do tego czasu w ich obwodach.

W dniu 30. listopada 1925 r. Komisja Zarządu Spółki Brackiej zajmowała się sprawą zawarcia nowych umów a w naradach brali udział zastępca Wyższego Urzędu Górniczego, przedstawiciele organizacyj lekarzy Spółki Brackiej oraz Administracji Spółki Brackiej. Narady te poprzedzały pertraktacje z Towarzystwem Lekarzy Spółki Brackiej, podczas których omówiono projekty przyszłej umowy służbowej.

Na posiedzeniu w dniu 9. grudnia 1925 r. obradował Zarząd nad kwestią zawarcia kontraktów, przyczem powstały trudności wskutek umieszczonego za zgodą organizacyj lekarzy przepisu w umowie, że lekarz bracki ma władać w mowie i piśmie językiem polskim. Rozbieżność zdań przy interpretacji tego przepisu spowodowała powołanie do życia specjalnej komisji, której poruczono dalsze przygotowanie materiału, zaś z lekarzami dotychczas zatrudnionymi postanowiono przedłużyć umowę do dnia 31. marca 1926 r.

Zarząd postanowił wysłuchać też opinię Zakładów Brackich mianowicie jakie stanowisko zajmują wobec dotychczas zatrudnionych lekarzy, przede wszystkim tych, którzy nie władają językiem polskim albo są obcokrajowcami lub optowali za Niemcami.

Zarząd zajmował się kwestją zawarcia umów jeszcze na następnych posiedzeniach, lecz dopiero na posiedzeniach z dnia 6/20 maja 1926 r. ostatecznie załatwiono cały kompleks zagadnień połączonych z tą sprawą. Na tych posiedzeniach uchwalono nie zawierać umowy z 25 dawniejszymi lekarzami okręgowymi a dla stwierdzenia, czy jeszcze inni, co do których zaistniały wątpliwości, odpowiadają wymogom nowej umowy, powołano w życie komisję, do której należeli członkowie Zarządu i administracji oraz komisarz Wyższego Urzędu Górniczego.

Aby stwierdzić, którzy z lekarzy odpowiadają wymogom umowy, ustalono na posiedzeniach zasady określające w polskim języku pewne czynności, o których doniesiono wszystkim lekarzom z prośbą o oświadczenie się, czy czują się na siłach zadość uczynić tym zadaniom w języku polskim. Na to zapytanie odpowiedzieli przytakująco wszyscy lekarze, należący do Towarzystwa Polskich Lekarzy Spółki Brackiej i pięciu z reszty lekarzy. Komisja, która na kilku posiedzeniach stwierdzała u lekarzy zdadność pod względem władania językiem polskim, w kilku wypadkach stwierdziła, że lekarze odpowiadają wymogom, w innych wypadkach zaś, że warunkom nie odpowiadają. Po zebraniu ponownie rozpatrywanego materiału ostatecznie zajął się Zarząd kwestją na posiedzeniu z dnia 18. czerwca 1926 r. i uchwalił po uskutecznieniu mniejszych zmian redakcyjnych już w listopadzie 1925 r. uzgodnionej umowy co następuje:

- a) ustalić 66 lekarzy okręgowych Spółki Brackiej od 1. lipca 1926 r. na przeciąg dwóch lat,
- b) nie zawrzeć kontraktu z 20 lekarzami z pośród dawniejszych lekarzy brackich, chyba że udowodnią dodatkowo wobec Administracji, że odpowiadają wymogom umowy służbowej,
- c) poruczyć administracji uregulowanie zastępstwa lekarzy okręgowych, nie obsadzonych, począwszy od 1. lipca 1926 r.

Część lekarzy, czująca się upośledzona uchwałą Zarządu, włącznie tych, którzy nie posiadali obywatelstwa polskiego zwróciła się z zażaleniem do Prezydenta pana Calondra. Wypada nadmienić, że zażalenie to poprzedzały już dwa pisma lekarzy, którzy przewidywali swą redukcję, mianowicie

- a) pismo z dnia 8. stycznia 1926 r. do Prezydenta Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska, pana Calondra w Katowicach,
- b) pismo z dnia 23. stycznia 1926 r. do Wyższego Urzędu Górniczego.

Dnia 3. marca 1926 r. konferował p. Prezydent Calonder z przedstawicielami Towarzystwa Lekarzy Spółki Brackiej w osobach pp. Dr. Curtiusa i Selka a w konferencji brał także udział poseł na Sejm Śląski Ulitz. W związku z tą konferencją zwrócił się pan Prezydent Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska Calonder do pana konsula generalnego Dra Szczepańskiego, przedstawiciela Państwa Polskiego przy Komisji Mieszanej, o wyjaśnienie sytuacji.

Dnia 4. maja 1926 r. udzielił Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach Towarzystwu Lekarzy Spółki Brackiej odpowiedzi na ich pismo z dnia 23. stycznia 1926 r. podkreślając w niej, że Spółka Bracka według stanu rzeczy sprawę odnowienia kontraktów z lekarzami okręgowymi traktowała i traktować będzie wyłącznie pod kątem widzenia interesów Spółki Brackiej oraz interesów i potrzeb członków, natomiast daleką jest od tego, wprowadzić w tę sprawę momenty narodowościowo-polityczne.

Kontynuowanie sprawy ze strony p. Prezydenta Komisji Mieszanej, na rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w Warszawie z 2. sierpnia 1926 r. nr. G. A 1801/26, spowodowało po porozumieniu się z p. Prezydentem Calondrem i z przedstawicielem Rządu Polskiego w Komisji Mieszanej uzgodnienie zasady dla ponownego rozpatrywania kwestji zadość uczynienia wymogom umowy służbowej odnośnie tych lekarzy, z którymi Zarząd postanowił nie zawrzeć ponownie umowy służbowej.

Zarząd Spółki Brackiej postanowił dnia 2. września 1926 r. zastosować się do życzenia Ministra Przemysłu i Handlu i powziął uchwałę następującej treści:

Spółka Bracka wzywa natychmiast wszystkich lekarzy niemieckich do poddania się egzaminowi, czy odpowiadają postanowieniom § 2-go ust. e umowy służbowej. Egzamin obejmować będzie badanie chorego, tłumaczenie aktów, tyjących działalności Spółki Brackiej oraz spisanie protokołu sekcji zwłok.

Do Komisji egzaminacyjnej powołano po myśli uzgodnionych zasad następujących panów:

Dr. Rostka, Naczelnika Wydziału Zdrowia Publicznego Województwa Śląskiego jako Przewodniczącego,

Dr. Parczewskiego jako przedstawiciela Związku Lekarzy Polskich,

Dr. Skupina, przedstawiciela Związku Lekarzy Niemieckich,

Dr. Benisza jako komisarza Wyższego Urzędu Górniczego dla Spółki Brackiej,

Dyrektora Tadeusza Czapłę, delegata Zarządu Spółki Brackiej,

Franciszka Bacika inspektora Spółki Brackiej, jako protokółanta.

Od egzaminu byli zwolnieni

1) lekarze, którzy się już poprzednio egzaminowi poddali,

2) lekarze obywatele niemieccy,

3) lekarze, którzy mimo dwukrotnego wezwania do stawienia się do egzaminu, mianowicie dnia 10. marca 1926 r. oraz dnia 21. czerwca 1926 r., się nie stawili.

Wskutek tego zawezwano 37 lekarzy do egzaminu, który się odbył w dniach 8. i 21. września i 2. grudnia 1926 r. Do egzaminu stawili się 26 lekarzy. Wynik był następujący: Egzamin zdało 5 lekarzy, egzaminu nie zdało 19 lekarzy, egzamin odroczone 2 lekarzom.

Spis poniżej podany obejmuje wszystkich lekarzy, którzy byli zatrudnieni na początku roku sprawozdawczego i lekarzy w ciągu roku nowo ustalonych, w odnośnych rubrykach zaznaczono wystąpienie z służby brackiej bądźto z powodu dobrowolnego złożenia urzędu lekarza okręgowego, bądźto z powodu wypowiedzenia stosunku zatrudnienia.

Do dnia 31. grudnia 1926 r. byli czynni bez kontraktu lekarze Dr. Walden, Dr. Skuppe, Dr. Hadamik, Dr. Polatzek, Dr. Marketon Szopienice, Dr. Więcek Mikołów, D. Jahn, Dr. Gladysz, Dr. Markiefka, Dr. Hefftner i Dr. Staffier. Z wyjątkiem lekarzy Dr. Polatzka Lipiny, Dr. Marketona Szopienice, Dr. Więcka Mikołów i Dr. Jahna Janów zwolniono wymienionych panów z ich czynności z dniem 31. grudnia 1926 r. zaś Dr. Polatzka i Dr. Jahna zwolniono na początku roku 1927, podczas gdy Dr. Marketon i Dr. Więcek zatrzymali swoje stanowisko nadal.

W okręgu kuracyjnym nr. II. zwolniono Dr. Stanowskiego, Strzybnica. Ponieważ inny lekarz w Strzybnicy się nie osiedlił, powierzono leczenie osób, uprawnionych do kuracji, lekarzowi asystentowi z lecznicy brackiej w Tarnowskich Górach, który począwszy od 1. sierpnia 1926 r. odbywał w Strzybnicy godziny przyjęć 2 razy w tygodniu. Na miejsce zwolnionego lekarza Dr. Kraha z Radzionkowa został przesiedlony z dniem 18. czerwca Dr. Witman z Bobrownik. W okręgu kuracyjnym V. zwolniono z dniem 31. marca R. S. Dr. Steinhardta z powodu niezdolności do wykonywania praktyki. Dr. Kissinger, R. S. Dr. Drischel w Królewskiej Hucie, Dr. Sarnowski Chorzów, i Dr. Kolbe Świętochłowice złożyli w ciągu roku 1926 czynność lekarza brackiego. Miejsce zwolnionego lekarza Dr. Sarnowskiego w Chorzowie objął dnia 1. maja 1926 r. Dr. Lex, stanowisko zaś zwolnionego lekarza Dr. Kolbego w Świętochłowicach Dr. Krygier z dniem 15. czerwca 1926 r. W okręgu kuracyjnym VI. złożył swą czynność Dr. Musialik w Lipinach z dniem 30. września 1926 r. Ponieważ w Lipinach oprócz Dr. Polatzka innego lekarza nie było, powierzono temuż zastępstwo aż do ustalenia lekarza brackiego, co nastąpiło w roku 1927. W okręgu kuracyjnym VII. Dr. Heimann w Rudzie opuścił dnia 30. kwietnia 1926 r. miejsce zatrudnienia, które zajął począwszy od dnia 1. maja 1926 r. Dr. Dudzik z okręgu kuracyjnego XXV. Woźniki. W okręgu kuracyjnym VIII. w Bielszowicach byli czynni do dnia 31. marca 1926 r. lekarze asystenci Dr. Ogan, w kwietniu i maju Dr. Malinowski, w czerwcu w zastępstwie Dr. Zenneg, od lipca do września 1926 r. Dr. Polek a od 1. października 1926 r. Dr. Zawrotniak. Na miejsce Dr. Gamerschläga w Kochłowicach, który złożył czynność dnia 31. maja 1926 r., powierzono leczenie osób uprawnionych do kuracji przejściowo w czerwcu 1926 r. lekarzowi asystentowi Dr. Malinowskiemu z Bielszowic. Od 1. lipca 1926 r. ustalono dla Kochłowic lekarza Dr. Wawrzyńka. W okręgu kuracyjnym XVII. zwolniono na własną prośbę Dr. Białego w Rybniku z dniem 31. marca 1926 r. a w wrześniu 1926 r. Dr. Gazdowskiego w Rybniku. Ponieważ lekarz Dr. Dudzik został przesiedlony z Woźnik do Rudy, Zarząd na posiedzeniu z dnia 18. czerwca 1926 r., zezwolił osobom uprawnionym do kuracji zamieszkującym w okręgu kuracyjnym Koszęcin-Woźniki na korzystanie z pomocy lekarskiej lekarzy okręgowych w Lublińcu lub w Tarnowskich Górach za odszkodowaniem wedle najniższych stawek taksy lekarskiej. W miejsce przesiedlonego

dnia 18. czerwca 1926 r. do Radzionkowa lekarza Dr. Witmana z Bobrownik dopuszczono do leczenia osób brackich z dniem 1. lipca 1926 r. lekarza Dr. Kowalewskiego z Wojkowic-Komornych, pow. Będzin, który odbywał trzy razy w tygodniu godziny przyjęć w ambulatorjum Spółki Brackiej w Bobrownikach pow. Będzin, zaś w miejsce przesiedlonego do Rudy lekarza Dr. Dudzika powierzono leczenie członków poczynawszy od dnia 20. września Dr. Krynickiemu w Woźnikach.

Liczba lekarzy okręgowych, która wynosiła dnia 1. stycznia 1926 r. 97 lekarzy okręgowych a 4 specjalistów, wynosiła dnia 31. grudnia 1926 r. 82 lekarzy okręgowych a 4 specjalistów. Pomiedzy tymi lekarzami znajdowało się siedmiu lekarzy, których czynność przy Spółce Brackiej kończyła się z dniem 31. grudnia 1926 r.

W początku roku 1926 wystąpił ze służby Spółki Brackiej lekarz dla chorób usznych Dr. Bayer w Rybniku. Od 1. maja dopuszczono do czynności Spółki Brackiej lekarza specjalistę dla chorób skórnych i płciowych Dr. Hlonda w Katowicach. Specjaliści Dr. Hefftner i Dr. Staffier nie odpowiadali wymogom umowy służbowej. Wobec tego nastąpiło ich zwolnienie ze służby dnia 31. grudnia 1926 r. Miejsca wolne zostały obsadzone dopiero w roku 1927 a uprawnieni do kuracji korzystali z pomocy lekarzy-specjalistów w Katowicach lub zostali umieszczeni w klinikach w Katowicach.

Za leczenie osób uprawnionych do kuracji opłacano lekarzy okręgowych na tych samych warunkach i zasadach jak w roku ubiegłym, to znaczy według ilości zamieszkujących w danym okręgu lekarskim członków żonaty, inwalidów, wdów i sierot. Stawka odszkodowania unormowana od 1. czerwca 1925 r. na 6,06 zł zmieniała się aż do końca grudnia 1925 r. odpowiednio do wahań mnożnika, służącego za podstawę uposażenia urzędników państwowych.

Za cały rok 1926 płacono stawkę 6,05 zł którą ustalono za miesiąc styczeń, zniżając opłatę za grudzień 1925 r. o 5,17% z 6,38 zł na 6,05 zł a w ciągu roku 1926 nie zmienił się mnożnik dla uposażenia urzędników państwowych.

Na początku roku 1927 zwróciło się Towarzystwo Polskich Lekarzy Spółki Brackiej do Zarządu z wnioskiem o podwyższenie stawki odszkodowania wstecz od 1. kwietnia 1926 r. Zarząd uwzględnił wniosek wymienionego Towarzystwa i uchwalił na swem posiedzeniu w dniu 26. marca 1927 r. podwyższyć stawkę wstecz od 1. lipca 1926 r. z 6,05 zł o 5,5% na 6,38 zł zaś od 1. listopada 1926 r. o dalsze 10% na 7,02 zł.

Odszkodowanie dla lekarzy okręgowych za pomoc przy porodach i inne zabiegi porodnicze wynosiło w roku 1926 za jeden wypadek 28,— zł.

Spis okręgów kuracyjnych i lekarzy okręgowych, udzielających pomocy lekarskiej w ciągu roku 1926.

Nr. bieżący okręgu kuracyjnego	Nazwa okręgu kuracyjnego	Liczba lekarzy okręgowych zatrudnionych w dniu	
		1. I. 1926 r.	31. XII. 1926 r.
I.	Lubliniec	1	1
II.	Tarnowskie Góry—Radzionków	6	5
III.	Wielkie Piekary—Szarlej	3	3
IV.	Siemianowice—Brzeziny—Michałkowice	6	5
V.	Królewska Huta—Wielkie Hajduki—Świętochłowice—Chorzów	17	12
VI.	Łagiewniki—Chropaczów—Lipiny—Orzegów—Godula	6	5
VII.	Ruda	3	3
VIII.	Bielszowice—Nowa Wieś—Kochłowice—Kończyce	7	6
IX.	Katowice I. do III.	8	8
X.	Mysłowice—Roździeń—Szopienice—Dąbrówka Mała	6	5
XI.	Bieruń Stary	1	1
XII.	Janów	2	2
	do przeniesienia	66	56

Nr. bieżący okręgu kuracyjnego	Nazwa okręgu kuracyjnego	Liczba lekarzy okręgowych zatrudnionych w dniu	
		1. I. 1926 r.	31. XII. 1926 r.
	z przeniesienia	66	56
XIII.	Pszczyna	1	1
XIV.	Katowice IV. (Ligota Pszczyńska)	2	2
XV.	Mikołów — Orzesze — Tychy	4	3
XVI.	Knurów	2	1
XVII.	Rybnik — Kopalnia Ema	5	3
XVIII.	Zory — Pawłowice	3	3
XIX.	Wodzisław — Jastrzębie-Zdrój	3	3
XX.	Rydułtowy — Pszów	3	3
XXI.	Czerwionka	2	2
XXII.	Brzezinka	3	2
XXIII.	Przyszowice	1	1
XXIV.	Bobrowniki pow. Będzin	1	1
XXV.	Woźniki	1	1
		97	82
	Lekarze specjaliści	4	4
	razem	101	86

W okręgach tych byli czynni w roku sprawozdawczym następujący lekarze (patrz str. 22—25):

=====

Okręg kuracyjny nr.	Nazwiska lekarzy zatrudnionych w dniu 1. I. 1926 r.	Miejsce zamieszkania	złożył czynność lekarza okręgowego dnia		W ciągu roku 1926 przesiedleni z innego lekarze
			dobrowolnie	wskutek wypowiedzenia przez Zarząd	
I.	Dr. Ratka	Lubliniec	—	—	—
II.	„ Nawrotek	Tarnowskie Góry	—	—	—
	„ Pietrasiewicz	„ „	—	30. VI. 1926	Dr. Hager
	„ Scholz	„ „	—	—	—
	„ Krah	Radzionków	31. V. 1926	—	Dr. Witman
	„ Walden	„ „	—	31. XII. 1926	—
	„ Stanowski	Strzybnica	—	30. VI. 1926	—
III.	„ Mletzko	Wielkie Piekary	—	—	—
	„ Müller	Szarlej	—	—	—
	„ Płonka	„ „	—	—	—
IV.	„ Cohn R. S.	Siemianowice	—	30. VI. 1926	} Dr. Herman
	„ Brehmer	„ „	—	30. VI. 1926	
	„ Skuppe	„ „	—	31. XII. 1926	—
	„ Dadaczyński	„ „	—	—	—
	„ Dłuhosz	Michałkowice	—	—	—
	„ Kujawski	Brzeziny	—	—	—
V.	„ Drischel R. S.	Królewska Huta	31. VIII. 1926	—	—
	„ Steinhardt R. S.	„ „	—	31. III. 1926	—
	„ Riedel R. S.	„ „	—	30. VI. 1926	—
	„ Kutscha	„ „	—	30. VI. 1926	Dr. Widawski
	„ Kluczniok	„ „	—	—	—
	„ Spyra	„ „	—	—	—
	„ Hanke	„ „	—	—	—
	„ Żółtowski	„ „	—	—	—
	„ Kissinger	„ „	30. IV. 1926	—	Dr. Urbanowicz
	„ Strzoda	„ „	—	—	—
	„ Hadarnik	„ „	—	31. XII. 1926	—
	„ Scholz	Chorzów	—	30. VI. 1926	Dr. Pruski
	„ Sarnowski	„ „	28. II. 1926	—	Dr. Lex
	„ Curtius	Hajduki Wielkie	—	30. VI. 1926	—
	„ Mierzowski	„ „	—	—	—
	„ Müller	Świętochłowice	—	30. VI. 1926	—
	„ Kolbe	„ „	30. IV. 1926	—	Dr. Krygier
VI.	„ Bennek	Łagiewniki	—	30. IX. 1926	Dr. Sobol
	„ Sarnes	Chropaczów	—	—	—
	„ Muschalik	Lipiny	—	30. IX. 1926	—
	„ Polatzek	„ „	—	—	—
	„ Mucha	Orzegów	—	—	—
	„ Marzodko R. S.	Godula	—	—	—
VII.	„ Heiman	Ruda	15. IV. 1926	—	Dr. Dudzik
	„ Janiszewski	„ „	—	—	—
	„ Zajac	„ „	—	—	—
VIII.	„ Ziaja	Bielszowice	—	—	—
	„ Ogan	„ „	31. III. 1926	—	Dr. Zawrotniak
	„ Hertwig	Nowy Bytom	—	30. VI. 1926	Dr. Pieczka
	„ Gamerschlag	Kochłowice	31. V. 1926	—	Dr. Wawrzynek
	„ Kawalla	Nowawieś	—	30. VI. 1926	} Dr. Sosnierz
	„ Haase R. S.	„ „	—	30. VI. 1926	
	„ Borghardt	Kończyce	—	30. VI. 1926	Dr. Zenneg
IX.	„ Hanke	Katowice	—	—	—
	„ Knosala	„ „	—	—	—
	„ Janotta	„ II.	—	30. VI. 1926	Dr. Wilimowski
	„ Skupin	„ II.	—	—	Dr. Adamczyk
	„ Szczepański	„ III.	—	—	—
	„ Skiba	„ III.	—	—	—

nowo ustalenie wzgl. okręgu kuracyjnego	miejsce zamieszkania	Dnia 31. XII. 1926 r. byli zatrudnieni lekarze okręgowi		Uwagi
		w okręgu kuracyjnym nr.	nazwisko	
		I.	Dr. Ratka	Lubliniec
		II.	„ Nawrotek	Tarnowskie Góry
			„ Hager	„ „
			„ Pietrasiewicz	„ „
			„ Witman	Radzionków
			„ Walden	„ „
		III.	„ Mletzko	Wielkie Piekary
			„ Müller	Szarlej
			„ Płonka	„ „
		IV.	„ Herman	Siemianowice
			„ Skuppe	„ „
			„ Dadaczyński	„ „
			„ Dłuhosz	Michałkowice
			„ Kujawski	Brzeziny
			„ —	„ „
			„ —	„ „
		V.	„ Widawski	Królewska Huta
			„ Kluczniok	„ „
			„ Spyra	„ „
			„ Hanke	„ „
			„ Żółtowski	„ „
			„ Urbanowicz	„ „
			„ Strzoda	„ „
			„ Hadarnik	„ „
			„ Pruski	Chorzów
			„ Lex	„ „
			„ —	„ „
			„ Mierzowski	Hajduki Wielkie
			„ —	„ „
		VI.	„ Krygier	Świętochłowice
			„ Sobol	Łagiewniki
			„ Sarnes	Chropaczów
			„ —	„ „
			„ Polatzek	Lipiny
			„ Mucha	Orzegów
			„ Marzodko R. S.	Godula
		VII.	„ Dudzik	Ruda
			„ Janiszewski	„ „
			„ Zajac	„ „
		VIII.	„ Ziaja	Bielszowice
			„ Zawrotniak	„ „
			„ Pieczka	Nowy Bytom
			„ Wawrzynek	Kochłowice
			„ —	„ „
			„ Sosnierz	Nowawieś
			„ Zenneg	Kończyce
		IX.	„ Hanke	Katowice
			„ Knosala	„ „
			„ Wilimowski	„ „
			„ Adamczyk	„ II.
			„ Skupin	„ II.
			„ Szczepański	„ III.
			„ Skiba	„ III.

W Strzybnicy lekarza nie ustalono lecz powierzono odbywanie godzin przyjęć lekarzowi asystentowi z lecznicy Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach.

Dr. Steinhardt został zwolniony z powodu niezdolności do pracy.

Okręg kuracyj- ny nr.	Nazwiska lekarzy zatrudnionych w dniu 1. I. 1926 r.	Miejsce zamieszkania	złożył czynność lekarza okręgo- wego dnia		W ciągu roku 1926 przesiedleni z innego lekarze
			dobrowolnie	wskutek wypo- wiedzenia przez Zarząd	
X.	Dr. Heinrich	Katowice III.	—	30. VI. 1926	—
	„ Koehler	Wełnowiec	—	—	—
	„ Kunik	Roździeń	—	30. VI. 1926	Dr. Ogan
	„ Hanus	Mała Dąbrówka	—	—	—
	„ Marketon	Szopienice	—	—	—
	„ Gatzek	Mysłowice	—	30. VI. 1926	—
XI.	„ Obremba	„	—	—	—
	„ Knapczyk	„	—	—	—
XII.	„ Rybok	Bieruń Stary	—	—	—
	„ Jahn	Janów	—	—	—
XIII.	„ Sęczyk	Janów-Giszowiec	—	—	—
	„ Koelling	Pszczyna	—	30. VI. 1926	Dr. Golus
XIV.	„ Selck	Katowice-Ligota	—	30. VI. 1926	Dr. Malinowski
	„ Majcher	„	—	—	—
XV.	„ Stein R. S.	Mikołów	—	30. VI. 1926	—
	„ Wientzek	„	—	—	—
	„ Kalus	Orzesze	—	—	—
XVI.	„ Kornke R. S.	Tychy	—	—	—
	„ Schrantzer	Knurów	—	30. VI. 1926	—
	„ Pieczyk	„	—	—	—
XVII.	„ Wisner	Rybnik	—	30. VI. 1926	Dr. Pasternak
	„ Biały	„	31. III. 1926	—	—
	„ Fabian	„	—	—	—
XVIII.	„ Budniok	Kop. Ema	—	—	—
	„ Gazdowski	Chwałowice	30. IX. 1926	—	—
	„ Szeja R. S.	Pawłowice	—	—	—
	„ Doerrer	Żory	—	30. VI. 1926	Dr. Neukirch
XIX.	„ Gladisch	„	—	31. XII. 1926	—
	„ Mende	Wodzisław	—	—	—
	„ Dubiel	„	—	—	—
XX.	„ Typrowicz	Jastrzębie-Zdrój	—	—	—
	„ Lamza	Pszów	—	—	—
	„ Markieffa	Rydułtowy	—	31. XII. 1926	—
XXI.	„ Dadaczyński	„	—	—	—
	„ Dziedzic	Czerwionka	—	—	—
XXII.	„ Kolbe	„	—	31. VIII. 1926	Dr. Lisiecki
	„ Scholz	Brzezinka	—	30. VI. 1926	Dr. Tyczka
	„ Soergel	„	—	30. VI. 1926	
XXIII.	„ Pałka	Chełm	—	—	—
	„ Letocha	Przyszwowice	—	—	—
XXIV.	„ Witman	Bobrowniki	—	—	—
XXV.	„ Dudzik	Woźniki	—	—	—
	razem lekarzy 97		10	34	24

Oprócz powyżej wymienionych lekarzy zatrudniono jako lekarzy specjalistów:

Dr. Sianowski (chorób uszu nosa i gardła)	Królewska Huta	—	—	—
Dr. Staffier (chorób ocznych)	„ „	—	31. XII. 1926	—
Dr. Hefftner (chorób ocznych)	Rybnik	—	31. XII 1926	—
Dr. Bajer (chorób uszu nosa i gardła)	„	28. II. 1926	—	Dr. Hlond (choroby piciowe i skórne)
razem 4		1	2	1

nowo ustalenia wzgl. okręgu kuracyjnego		Dnia 31. XII. 1926 r. byli zatrudnieni lekarze okręgowi		Uwagi	
miejsce zamieszkania	w okręgu kuracyj- nym nr.	nazwisko	miejsce zamieszkania		
Roździeń	X.	Dr. Koehler „ Ogan „ Hanus „ Maketon	Wełnowiec Roździeń Mała Dąbrówka Szopienice	Ponownie ustalony 1. I. 1927 r.	
		„ Obremba	Mysłowice		
	XI.	„ Knapczyk			
	XII.	„ Rybok	Bieruń Stary		
		„ Jahn	Janów		
		„ Sęczyk	Janów-Goszowice		
Pszczyna	XIII.	„ Golus	Pszczyna		
Katowice-Ligota	XIV.	„ Malinowski „ Majcher	Katowice-Ligota „ „ „		Ponownie ustalony 1. I. 1927 r.
	XV.	„ Wientzek „ Kalus „ Kornke R. S.	Mikołów Orzesze Tychy		
		„			
Rybnik	XVI.	„ Pieczyk	Knurów		
	XVII.	„ Pasternak	Rybnik		
		„ Fabian	Rybnik		
		„ Budniok	Kop. Ema		
		„			
Żory	XVIII.	„ Szeja R. S. „ Neukirch „ Gładisch	Pawłowice Żory Wodzisław		
	XIX.	„ Mende „ Dubiel	„		
		„ Typrowicz	Iastrzębie-Zdrój		
	XX.	„ Lamza „ Markiefka „ Dadaczyński	Pszów Rydultowy „		
	XXI.	„ Dziedzic „ Lisiecki	Czerwionka „		
Czerwionka				Dr. Witman został przesiedlony do Radzionkowa dnia 18. VI. 1926 r. Dr. Dudzika przesiedlono do Rudy dnia 1. V. 1926 r.	
Brzezinka	XXII.	„ Tyczka	Brzezinka		
		„ Pałka	Chełm		
	XXIII.	„ Letocha	Przyszwowice		
	XXIV.	„ Kowalewski	Wojkowice-Komorne		
	XXV.	„ Krynicky	Woźniki		
		82			
		Dr. Sianowski	Królewska Huta	miejsca po Dr. Bajerze nie obsadzono.	
		„ Staffier	„ „		
		„ Hefftner	„ „		
Katowice		„ Hlond (choroby pęciowe i skórne)	Katowice		
		4			

b) Leczenie zębów.

W roku 1926 czynne były następujące kliniki dentystyczne:

1. Królewska Huta po większej części bez asystenta
2. Katowice bez asystenta
3. Rybnik „ „
4. Rydułtowy „ „ 2 razy tygodniowo po pół dnia
5. Bielszowice „ „
6. Siemianowice „ „
7. Tarnowskie Góry „ „

Do kliniki dentystycznej w Królewskiej Hucie przyłączona jest Centrala i Laboratorium techniczne.

Oprócz tego udzielają jeden lekarz dentysta i 4 techników dentystycznych, przez Administrację Spółki Brackiej zakontraktowanych, pomocy dentystycznej tym pacjentom, którzy mieszkają w większej odległości od wyżej wymienionych klinik dentystycznych, a mianowicie:

1. w Mikołowie 1 lekarz-dentysta 1 technik dentystyczny
2. w Wodzisławiu 1 technik dentystyczny
3. w Szarleju „ „
4. w Brzezinach „ „

Idąc z wymaganiami czasu, Administracja Spółki Brackiej zakupiła dla 2 klinik dentystycznych aparaty Tęcznikowe, a dla 4 klinik dentystycznych lampy „Sollux“. Z pierwszym są połączone galvanokauter, używany przy nadmiernych krwawieniach, elektroda do badania choroby zębów, dmuchawka z ciepłym powietrzem, lampka ustna i t. p. Sollux zaś daje dodatne wyniki przez naświetlanie pacjenta przy parulis, bólu po ekstrakcjach i t. p.

Poniżej podaje się przegląd czynności w poszczególnych klinikach dentystycznych:

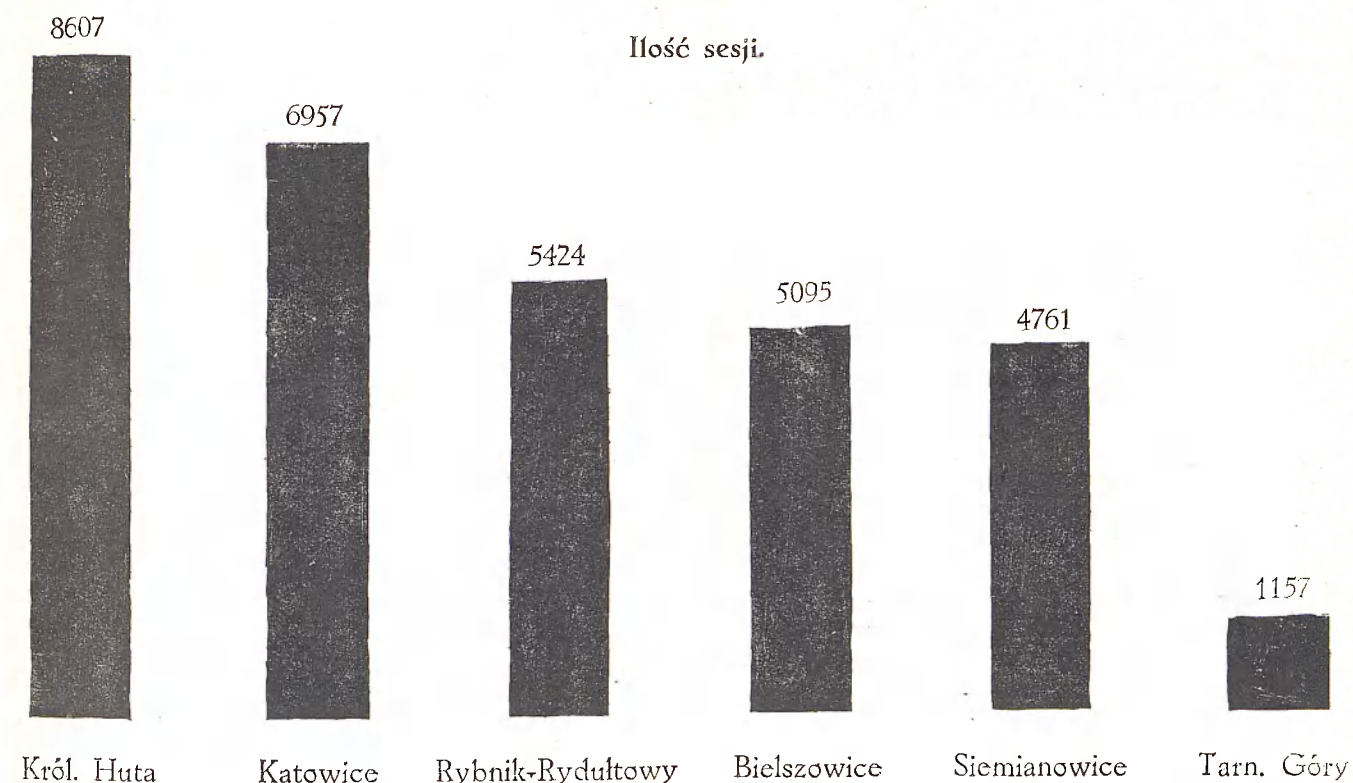
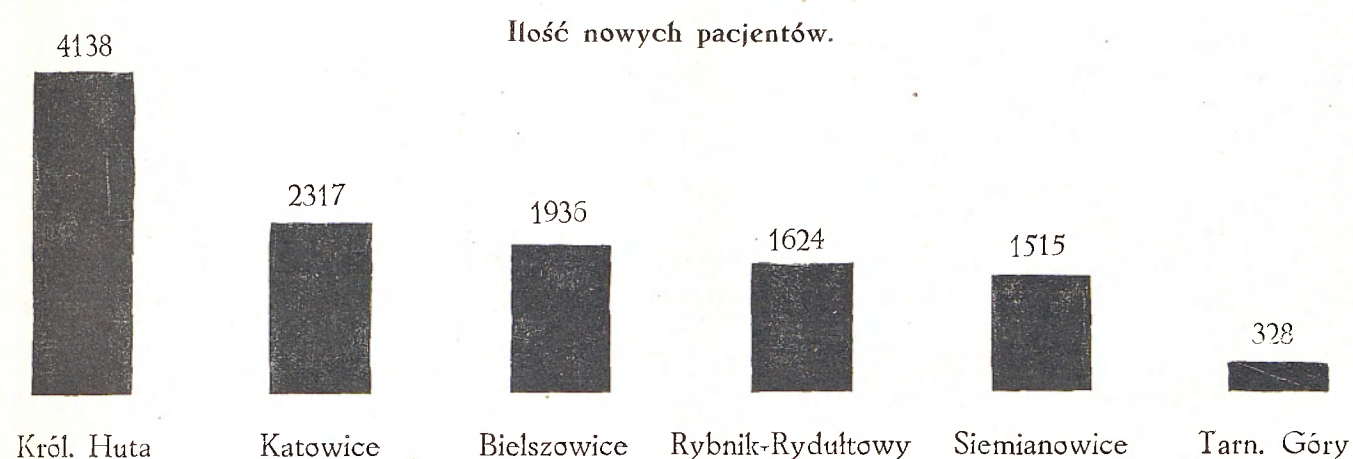
	Ilość nowych pacjentów	Ilość sesji	Ekstrakcje	Iniekcje	Zatrucie miazgi	Ekstrakcje lub amputacje miazgi	Leczenie korzenia	Wypełnienie korzenia	Płomby	Operacje jamy ustnej	Oczyszczenie z osadu
Królewska Huta	4 138	8 607	3 623	2 350	966	854	1 264	902	2 093	9	118
Katowice . .	2 317	6 957	2 160	1 428	475	970	959	1 448	1 498	44	123
Rybnik . . .	1 213	4 179	1 154	321	523	523	1 230	643	991	11	120
Rydułtowy . .	411	1 245	234	95	162	138	362	208	344	3	55
Bielszowice . .	1 936	5 095	1 436	936	754	602	873	689	1 348	—	195
Siemianowice .	1 515	4 761	1 345	796	481	764	901	894	1 054	7	44
Tarn. Góry . .	328	1 157	244	233	166	112	309	174	221	16	3
Sa.	11 858	32 001	10 196	6 159	3 527	3 963	5 898	4 958	7 549	90	658

Oprócz tego leczono jeszcze 7 fraktur w klinice dentystycznej w Królewskiej Hucie, do czego potrzebowano 21 rozmaitych szyn. Mniejsze operacje w jamie ustnej, jak n. p. incyzje, tamponady, tamowanie krwawień, dłutkowania i t. p. robiono w wszystkich klinikach dentystycznych w miarę potrzeby. Zapalenie dziąseł lub pyorrhea alveolaris zachodziły nie często, co przypisywać można temu, że się zawczasu osady kamienia usuwało. Zęby względnie korzenie usuwało się, o ile było wskazane, po poprzednim znieczuleniu nowokalną lub zamrożeniu Chloraethylem. Naświetlanie lampą Sollux okazało się, jak już wyżej wspomniałem, bardzo korzystnem dla pacjentów. Używało się też lampy tej w każdej klinice dentystycznej dziennie w 1—2 wypadkach przeciętnie.

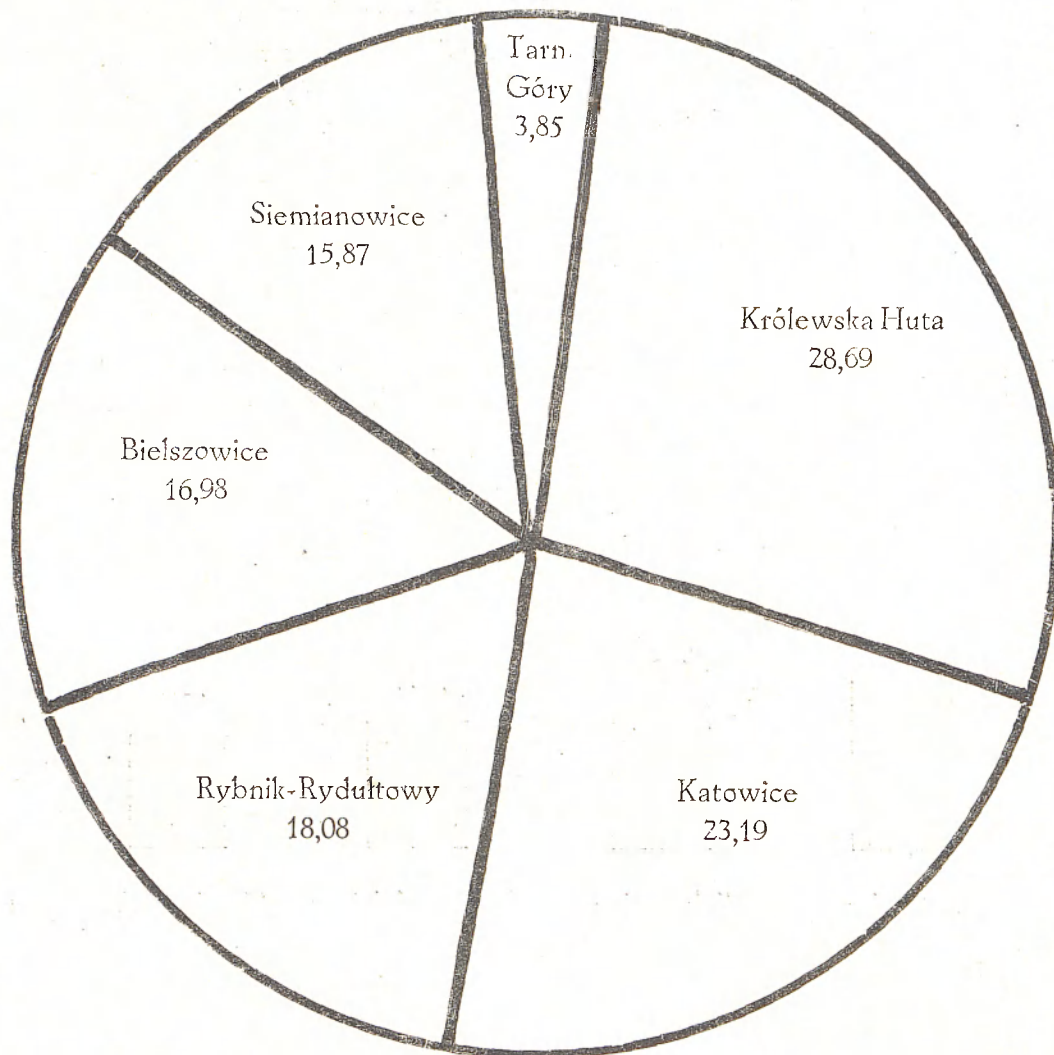
Plomby cementowe i miedziane wkładano bezpłatnie; za małą opłatą na życzenie pacjenta robiono plomby silikatowe czyli tak zwane porcelanowe i z amalgamatu srebra a mianowicie:

	cementowych	silikatowych	miedzianych	srebrnych	razem
Królewska Huta	1 061	30	978	24	2 093
Katowice	1 038	54	372	34	1 498
Rybnik	515	94	111	271	991
Rydułtowy	181	39	42	82	344
Bielszowice	637	66	446	199	1 348
Siemianowice	485	29	483	57	1 054
Tarnowskie Góry	156	42	1	42	241
	4 073	354	2 433	709	7 569

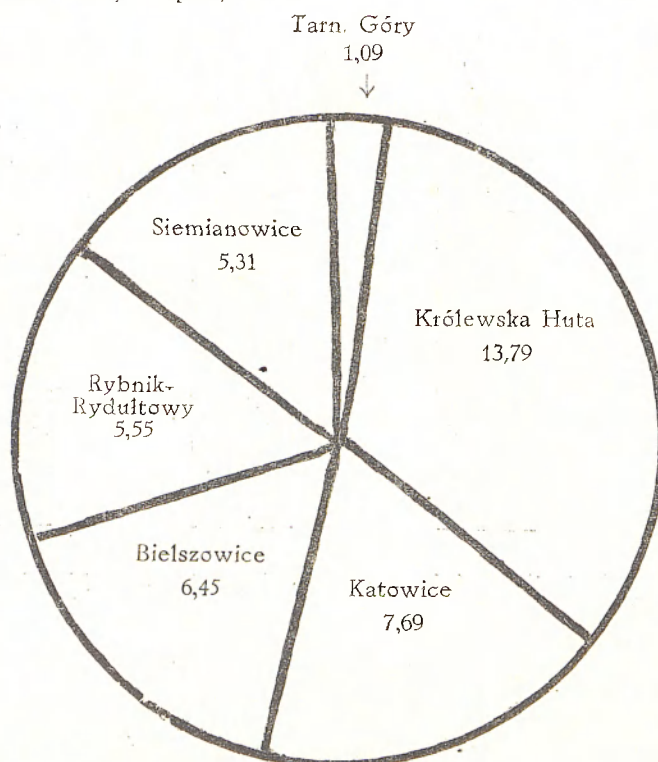
Poniżej umieszczone wykresy podają szematycznie stosunek frekwencji klinik z całego roku jak i przeciętną dzienną frekwencję.

Licząc 300 dni pracy dziennie przeciętnie było sesji:

Przeciętnie dziennie nowych pacjentów:

Laboratorium techniczne w Królewskiej Hucie wykonywało prace dla wszystkich klinik denty-
stycznych. Pracowało stale 4—5 techników i 2 uczni. Na życzenie rozmaitych pacjentów zakupiono
zęby z sztyfcikami platynowymi, których się używa do sztucznych uzębień na żądanie pacjenta.

Robiono sztuczne szczęki, mostki, korony, naprawy i obturatory celem zakrycia defektu
w jamie ustnej.

Na wykonanie 508 szczęk

475 napraw (reperatur)

181 koron i mostków

2 obturatorów

spotrzebowano materiału:

zębów platynowych 122 sztuk

„ sztyfcikowych 3 095 „

„ diatorycznych 2 340 „

haczyków 766 „

ssawek 36 „

sprężyn 68 par

kauuczuku 22 funty.

W poszczególnych klinikach dostarczono pacjentom

	szczęk	napraw	koron wzgl. mostków	obturatorów
w Królewskiej Hucie	150	209	64	2
„ Katowicach	111	86	10	—
„ Rybniku-Rydułt.	113	56	55	—
„ Bielszowicach	65	59	34	—
„ Siemianowicach	47	53	17	—
„ Tarnowskich Górach	22	12	1	—
	508	475	181	2

c) Lecznice brackie i letniska.

Celem udzielania członkom leczenia szpitalnego, obwód Spółki Brackiej podzielony jest na 12
okręgów leczniczych z uwzględnieniem położenia poszczególnych Zakładów brackich oraz miejsco-
wości. W każdym z nich znajduje się lecznica bracka, do której przyjmuje się w razie zachorowania
chorych, potrzebujących leczenia szpitalnego.

Każda lecznica mieści w sobie oddział wewnętrzny i oddział zewnętrzny.

W lecznicy katowickiej znajduje się specjalna klinika dla chorób wewnętrznych, klinika chirur-
giczna, klinika oczna, klinika uszna, laboratorium bakteriologiczne oraz składnica zasobów aptecznych.

W brackiej lecznicy w Królewskiej Hucie istnieje od roku 1923 klinika dla kobiet.

W okręgu rybnickim znajduje się w Wodzisławiu lecznica przeciwgruźlicza a przy brackiej
lecznicy w Rybniku oddziały dla chorób oczu względnie uszu i gardła pod kierownictwem lekarzy
specjalistów.

W zdrojach Goczałkowice i Jastrzębie-Zdrój Spółka Bracka posiada letniska, które czynne są
od maja do września każdego roku.

W Szarleju rozpoczęto w roku 1914 budowę lecznicy. 3 budynki znajdują się pod dachem, zaś
2 budynki dopiero rozpoczęto. Z powodu braku środków i nieuskkutecznienia dotychczas podziału majątku
dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein nie przystąpiono do ukończenia budowy tej lecznicy.

a) lecznica Bielszowice.

Do okręgu lecznicy Bielszowice należą następujące zakłady brackie (kopalnie): „Bielszowice“,
„Pokój“, „Błogosławieństwo Boże“, Hugozwang“ i „Lithandra“.

Grunt lecznicowy wynosi 4 ha 35 a 27 m². Chorzy są pomieszczeni w 3 budynkach, zawiera-
jących 2 sale operacyjne, gabinet rentgenowy, urządzenie medykomechaniczne, klinikę denty-
styczną

i laboratorium. Oprócz tego lecznica posiada barak Doekera, kuchnię, pralnię, kotłownię, budynek administracyjny, (w którym znajdują się biura, mieszkania dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy), budynek dla pielęgniarki, portjernih, czyszczalni, kostnicę i chlew. Obłożność całej lecznicy wynosi 355 łóżek.

b) lecznica Czuchów, którą zwinięto w lipcu 1926 r.

Do okręgu lecznicy Czuchów należała kopalnia Dębieńsko.

W Czuchowie Spółka Bracka nie posiadała żadnej własności, używała jako lecznicę zamek, wydzierżawiony od „Skarboferm“, w którym umieszczono 55 łóżek.

Lecznica w Czuchowie nie odpowiadała już wymogom higieny, była ulokowana w starym gmachu mieszkalnym, przerobionym przejściowo na cele lecznicze. Wskutek szkód górniczych była ponadto lecznica ta w takim stanie, że Zarząd Spółki Brackiej widział się zmuszony, w interesie higieny ją zwinąć.

Do powyższego postanowienia Zarząd Spółki Brackiej został spowodowany również tą okolicznością, że lecznica bracka w Knurowie, zbudowana krótko przed wojną światową, mająca około 220 łóżek, i lecznica w Orzeszu z 120 łózkami, nie były dostatecznie wykorzystane.

Musiano więc w interesie racjonalnej gospodarki skoncentrować ruch lecznicowy w lecznicach najlepiej i możliwie nowocześnie urządzonych.

Kopalnię Dębieńsko, należącą do okręgu lecznicy w Czuchowie, przydzielono przeto do lecznicy w Knurowie.

Chorych, potrzebujących leczenia szpitalnego, odwozi się z tej kopalni własnym samochodem sanitarnym do lecznicy w Knurowie.

Natomiast urządzono dla rewirowo-chorych na kopalni Dębieńsko w dawnej łaźni kopalnianej ambulatorjum, mianowicie: pokój do opatrunków, pokój dla lekarza, na aparaty medyczne, poczekalnię, łaźnię i pokój dla pielęgniarki.

Ambulatorjum kieruje lekarz Dr. Lisiecki, dawn. lekarz asystent lecznicy brackiej w Siemianowicach, gdyż lekarz kierujący Dr. Kolbe, po zlikwidowaniu lecznicy w Czuchowie, wystąpił z służby brackiej.

c) lecznica Katowice.

Do okręgu lecznicy Katowice (kliniki wewnętrzna i chirurgiczna) należą następujące zakłady brackie (kopalnie): „Eminencja“, „Ferdynand“, „Kleofas“, „Wujek“.

Grunt lecznicowy wynosi 2 ha 71 a 17 m². Na nim stoją 2 budynki dla chorych z 2 salami operacyjnymi, gabinetem rentgenowskim, urządzeniem medykomechanicznym i laboratorium oraz 2 budynki, w których mieszczą się klinika oczna i uszna; do każdej kliniki należą sale operacyjne, i ubikacje do badania, pozatem inhalatorjum etc. Budynek administracyjny i gospodarczy z kuchnią zawiera mieszkanie dla administratora lecznicy, obok niego jest budynek maszynowy z kotłownią i pralnią. W osobnym budynku są mieszkania dla lekarza naczelnego lecznicy, ponadto posiada lecznica budynek dla pielęgniarki, portjernih, kostnicę, lodownię i chlew. W suterrenach mieści się laboratorium bakterjologiczne, klinika dentystyczna, składnica sanitarna i apteka. Obłożność lecznicy wynosi 357 łóżek.

d) klinika oczna Katowice.

Do kliniki ocznej przekazuje się chorych z wszystkich okręgów lecznicowych i rewirowych, z wyjątkiem okręgu rybnickiego.

Obłożność kliniki wynosi 111 łóżek.

e) klinika uszna Katowice.

Do kliniki usznej przekazuje się chorych z wszystkich okręgów lecznicowych i rewirowych, z wyjątkiem okręgu rybnickiego.

Obłożność kliniki wynosi 97 łóżek.

f) instytut bakterjologiczny Katowice.

Wszelkie badania i analizy serologiczne z całego obwodu Spółki Brackiej wykonuje się w powyższym zakładzie.

g) bracka składnica apteczna i apteka szpitalna Katowice.

Ze składnicy wydaje się medykamenta i opatrunki dla wszystkich lecznic, zaś w aptecce bywają sporządzane lekarstwa dla chorych z lecznicy katowickiej.

h) lecznica Knurów.

Do okręgu lecznicy Knurów należy kopalnia i koksownia „Knurów“ oraz kopalnia i koksownia „Dębieńsko“.

Grunt lecznicowy obejmuje 2 ha 11 a 31 m², zabudowany jest 2 budynkami dla chorych z salą operacyjną, urządzeniem medykomechanicznym, laboratorium i łaźnią. Budynek gospodarczy zawiera kuchnię i pralnię, obok dom mieszkalny dla pielęgniarki, potem budynek maszynowy z kotłownią; budynek administracyjny zawiera biura, mieszkania dla lekarza asystenta i administratora lecznicy. W osobnych budynkach mieszczą się mieszkania dla lekarza naczelnego, portjerna, czyszczalnia i kostnica. Obłożność lecznicy wynosi 228 łóżek.

i) lecznica Królewska Huta.

Do okręgu lecznicy Królewska Huta należą następujące zakłady brackie: kopalnie „Florentyna“, „Hrabina Laura“, „Król“, „Matylda“, „Niemcy“, „Samuelsglück“, „Śląsk“ i huta „Królewska i Laura“.

Grunt lecznicowy wynosi 5 ha 42 a 66 m². Na nim stoi 7 budynków dla chorych z 5 salami operacyjnymi, jeden z budynków jest urządzony jako specjalna klinika dla kobiet. Ponadto lecznica posiada gabinet rentgenowy, urządzenie medykomechaniczne i laboratorium, gmach kąpielowy, budynek gospodarczy z kuchnią i pralnią, obok budynku maszynowego z kotłownią stoi własna wieża wodna. W 3 budynkach mieszkalnych mieszkają lekarz naczelny, kierownik kliniki bobiecej, lekarze asystenci a w budynku administracyjnym mieszka administrator lecznicy; w 4 budynkach mieszkają nadpielęgniarki i pielęgniarki. Ponadto istnieją portjerna, czyszczalnia, kostnica, lodownia i chlew. W jednym z budynków mieszkalnych urządzono klinikę dentystyczną a w nieużywanym baraku kaplicę. Obłożność 845 łóżek.

j) klinika dla kobiet w Królewskiej Hucie.

Obłożność kliniki wynosi 83 łóżek.

k) lecznica Mysłowice.

Do okręgu lecznicy Mysłowice należą następujące kopalnie: „Giesche“, „Karol“, „Mysłowice“, „Nowa Przemsza“ i „Woldemar“.

Grunt lecznicowy wynosi 1 ha 38 a 30 m². Na nim stoją 2 budynki dla chorych z 2 salami operacyjnymi, gabinetem rentgenowskim, urządzeniem medykomechanicznym, laboratorium. Ponadto lecznica posiada barak infekcyjny, kuchnię i pralnię. Jeden osobny budynek zawiera mieszkanie dla lekarza naczelnego, zaś drugi mieszkanie dla administratora lecznicy i pielęgniarki. Osobno są dwie portjernie, dwie czyszczalnie, kostnica i chlew. Obłożność lecznicy wynosi 315 łóżek.

l) lecznica Orzesze.

Okręg lecznicy Orzesze obejmuje zakłady brackie (kopalnie). „Alma“, „Waleska“, „Aleksander“ i „Ewa“.

Grunt lecznicowy wynosi 3 ha 58 a 25 m² i zabudowany jest 2 budynkami dla chorych, gmachem administracyjnym, zawierającym również mieszkanie dla lekarza asystenta, administratora lecznicy i pielęgniarki. Osobny dom mieszkalny dla lekarza naczelnego, czyszczalnia, kostnica i chlew uzupełniają lecznicę. Obłożność lecznicy wynosi 117 łóżek.

m) lecznica Rudzka Kuźnica.

Do obwodu lecznicy Rudzka Kuźnica należą zakłady brackie: kopalnia „Gotthard“, kopalnia „Hrabia Franciszek“, kopalnia „Godula“, kopalnia „Wolfgang“, koksownia „Wolfgang“, elektrownia „Mikołaj“, kopalnia „Wawel“.

Grunt lecznicowy wynosi 4 ha 57 a 25 m². Chorzy są pomieszczeni w 2 budynkach, zawierających 2 sale operacyjne, gabinet rentgenowy, urządzenie medykomechaniczne. Osobny budynek mieści w sobie kuchnię i pralnię. W budynku administracyjnym znajdują się mieszkania dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy. Dwa dalsze osobne budynki zawierają mieszkania dla pielęgniarzy. Ponadto istnieją portjerna, czyszczalnia i kostnica. Obłożność lecznicy wynosi 355 łóżek.

n) lecznica Rybnik.

Do okręgu lecznicy w Rybniku należą następujące zakłady brackie: kopalnia „Blücher“, kopalnia „Donnersmarck“ i kopalnia „Römer“.

Grunt lecznicowy wynosi 5 ha 40 a 84 m². Na nim stoja 3 budynki dla chorych z 2 salami operacyjnymi, gabinetem rentgenowskim, urządzeniem medykomechanicznym i kliniką dentystyczną. W budynku gospodarczym mieszczą się kuchnia i pralnia, zaś w budynku maszynowym kotłownia i mieszkanie dla maszynisty. W osobnych budynkach mieszczą się mieszkania dla lekarza naczelnego, dla administratora lecznicy oraz dla pielęgniarzy. Ponadto lecznica posiada stajnię i chlewy, kostnicę i lodownię. Obłożność lecznicy wynosi 226 łóżek.

W lecznicy mieszczą się oddziały dla chorób oczu i uszu, kierowane przez 2 lekarzy specjalistów, którzy oprócz leczenia klinicznego udzielają opieki osobom, należącym do Spółki Brackiej z całego rybnickiego zagłębia przemysłowego.

Przy końcu roku oddziały te jednakże nie były czynne, gdyż lekarze specjaliści Dr. Beyer i Dr. Hefftner wystąpili ze służby brackiej, a okoliczności nie zezwalały na natychmiastowe obsadzenie tych posad.

Chorych, potrzebujących leczenia klinicznego, przekazywano przeto do właściwej kliniki w Katowicach.

o) lecznica Rydułtowy.

Do okręgu lecznicy Rydułtowy należą następujące zakłady brackie: kopalnie „Anna“, „Ema“ (wraz z koksownią), „Fryderyk“, „Hoym“, „Leo“, „Charlotte“.

Grunt lecznicowy obejmuje 6 ha 37 a 74 m² i zabudowany jest 3 budynkami dla chorych z 2 salami operacyjnymi, urządzeniem medykomechanicznym i kliniką dentystyczną. Pozatem na nim stoja budynek maszynowy z kotłownią i pralnią, budynek administracyjny z mieszkaniami dla lekarza naczelnego, lekarzy asystentów i administratora lecznicy. W osobnych budynkach znajdują się mieszkania dla pielęgniarzy, portjerna, czyszczalnia, kostnica, lodownia i chlew. Obłożność lecznicy wynosi 307 łóżek.

W jednym z pawilonów urządzono klinikę eugeniczną, gdzie się koncentruje wszystkich wene rycznie chorych Spółki Brackiej, których choroba wymaga klinicznego leczenia.

p) lecznica Siemianowice.

Do okręgu lecznicy Siemianowice należą zakłady brackie: kopalnie „Szarlej-Biały“ (Zachód), „Hohenlohe-Fanny“, „Jerzy“, „Maks“, „Richter“, „Polska“, „Andaluzja“ i „Huta-Laura“.

Grunt lecznicowy wynosi 2 ha 90 a 19 m². Chorzy są pomieszczeni w 3 budynkach dla chorych z 3 salami operacyjnymi, gabinetem rentgenowym, urządzeniem medykomechanicznym i laboratorium. Mieszkanie dla lekarza naczelnego znajduje się w jednym budynku dla chorych. W osobnych budynkach mieszczą się kuchnia, oddział maszynowy z łaźnią i pralnią, obok leża budynek z kliniką dentystyczną, z biurami i mieszkaniem dla administratora lecznicy, 2 budynki z mieszkaniami dla pielęgniarzy, barak Doekera, portjerna, czyszczalnia, kostnica, lodownia i chlew. Obłożność lecznicy wynosi 380 łóżek.

r) lecznica Tarnowskie Góry.

Do okręgu lecznicy w Tarnowskich Górach przydzielone są zakłady brackie: kopalnie: „Szarlej-Biały“ (Wschód), „Brzozowice“, „Cecylja“ (kopalnia), „Cecylja“ (płóczka), „Danielec“, „Ernstfreude“, „Nowa Helena“, „Radzionków“, „Seget“, „Jenny-Otto“, „Olga“, Zakład Szarlejski, Wodociąg Staszica, Kamieniolomy Blachówka, Bobrowniki i Rudne Piekary, Huta Srebra i Ołowiu Strzybnica.

Grunt lecznicowy wynosi 5 ha 55 a 30 m². Na nim stoją 3 budynki dla chorych z 1 salą operacyjną i gabinetem rentgenowym, oraz barak Doekera. Pozatem grunt zabudowany jest budynkiem gospodarczym z kuchnią, pralnią i budynkiem maszynowym z kotłownią. Ponadto lecznica posiada budynek administracyjny z ubikacjami do badania chorych oraz z mieszkaniami dla lekarza naczelnego i administratora lecznicy. W osobnych budynkach znajdują się mieszkania dla pielęgniarzy, portjerna, czyszczalnia, kostnica i chlew. Obłożność lecznicy wynosi 288 łózek.

s) lecznica Wodzisław (zakład przeciwgruźliczy).

Zakład jest położony w okolicy górzystej i leśnej, odkupiono go od „Stowarzyszenia dla walki przeciw gruźlicy”. Umieszcza się w nim oprócz chorych Spółki Brackiej także chorych gruźliczych z innych Instytucyj Społecznych i Kas Chorych, w specjalnych wypadkach też prywatne osoby; służy więc nadal dla szerszych kół społeczeństwa.

Zakład stoi na wysokości zadań higieny, posiada wszystkie aparaty dla opromienienia terapeutycznego, prześwietlania rentgenowskiego i t. d.

Grunt lecznicowy obejmuje 4 ha 44 a 96 m² i zabudowany jest budynkiem dla chorych z leżalnią, oraz budynkiem gospodarczym z kuchnią, pralnią i łaźnią i budynkiem mieszkalnym. Ponadto w lecznicy znajduje się budynek maszynowy z kotłownią, budynek warsztatowy, chlew, lodownia i budynek mieszkalny dla lekarza naczelnego. Kotłownię powiększono w roku ubiegłym przez przybudowę na postawienie 1 kotła wysokoprężnego, budynek zaś mieszkalny odrestaurowano gruntownie. Obłożność lecznicy wynosi 200 łózek.

t) letnisko Jastrzębie-Zdrój.

Letnisko otwarte jest tylko podczas sezonu kąpielowego; członkowie z całego obszaru Spółki Brackiej, chorujący na gościec stawowy, ischias i t. p. korzystają z niego, używając kąpeli solankowych i borowinowych.

Powierzchnia gruntu lecznicowego wynosi 68 a 95 m² i zabudowana jest budynkiem kuracyjnym z kuchnią i pralnią, ubikacjami gospodarczymi, ogrzewalnią, biurami i mieszkaniami dla administratora letniska i sługi domowego. Obłożność letniska wynosi 100 łózek.

u) letnisko Goczałkowice.

Letnisko otwarte jest tylko podczas sezonu kąpielowego. Letnisko urządzono w roku sprawozdawczym dla dzieci członków brackich. Kąpiele solankowe pomagają dzieciom niedożywionym, cierpiącym na skrofulozę, anemię i chorobę angielską.

Grunt lecznicowy wynosi 1 ha 27 a 29 m². Na nim stoi budynek kuracyjny z kuchnią i biurami dla lekarza, administratora i mieszkaniem dla sługi domowego. Obłożność letniska wynosi 68 łózek.

W składzie naczelnych lekarzy lecznic nie zaszła żadna zmiana.

Inspektor lecznicy Bielszowice Kachel został przeniesiony w stan spoczynku z dniem 1. stycznia 1926 r., w jego miejsce został zamianowany administratorem Sikora.

W lecznicy Knurów przeniesiono administratora Kalinowskiego w stan spoczynku z dniem 1. stycznia 1926 r. Jego miejsce powierzono komisarzynie sekretarzowi Szeji z Głównej Administracji.

Lecznica	lekarz na- czelny (kieru- jący)	lekarze asy- stenci	prakt. medyc. i apte- karze	admi- nistra- tor	sekre- tarze	po- moc- nicy biuro- wi	nad- piele- gnia- rze	piele- gnia- rze	nad- piele- gniar- ki	piele- gniar- ki	siostry za- konne	maszy- niści, pa- lacze i ślu- sarze	per- sonel ku- chen- ny	praczki i szwacz- ki	szoro- waczki robot- nice	śladzy domo- wi, portje- rzy i t. d.	siły po- moc- nicze	razem
Bielszowice	1	2	—	1	—	6	2	13	—	3	—	5	6	5	8	4	—	56
Czuchów	1	—	—	1	—	1	—	5	—	—	—	—	3	2	2	1	—	16
Katowice klinika wewnętrzna	1	2	—	1	3	6	1	9	—	—	5	7	9	8	7	6	—	65
„ „ chirurgiczna	1	2	—	—	—	—	1	8	1	2	4	—	—	—	5	—	—	24
„ „ oczna	1	2	—	—	—	—	1	4	1	1	2	—	—	—	4	—	—	16
„ „ uszna	1	2	—	—	—	—	—	3	—	—	9	—	—	—	4	—	—	19
„ „ instytut bakterjolog.	—	bakterjol. 1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	7
„ „ składnica apteczna	—	—	aptekarz 1	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	1	8
Knurów	1	1	—	1	—	4	2	5	—	—	4	4	6	4	7	4	—	43
Królewska Huta	1	5	—	2	3	8	7	22	—	20	—	15	12	10	23	5	—	133
„ „ „ klinika dla kobiet	1	2	pr. med. 1	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—	—	16
Mysłowice	1	2	—	1	3	2	3	15	—	3	—	3	4	5	10	6	—	58
Orzesze	1	1	—	1	—	2	1	4	—	2	—	1	4	3	2	1	—	23
Rudzka Kuźnica	1	2	—	1	1	3	2	12	—	—	7	5	6	5	7	3	—	55
Rybnik	1	2	—	1	2	2	1	5	—	2	11	5	6	4	7	3	—	52
Rydułtowy	1	2	—	1	1	3	2	9	—	4	2	6	8	4	7	3	—	53
Siemianowice	1	2	pr. med. 1	1	1	5	2	15	1	8	—	7	8	6	11	4	—	73
Tarnowskie Góry	1	3	—	1	1	3	2	9	—	4	6	7	8	6	7	2	—	60
Wodzisław	1	2	—	1	—	3	kapiel. 1	—	siostry zakonne 1	4	—	5	8	5	4	3	—	38
Jastrzębie-Zdrój letnisko ^{*)}	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Goczałkowice „ „ ^{*)}	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kop. Dębieńsko ambulatorjum	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	szofer 1	—	—	1	—	—	5
razem	17	36	pr. med. 2 aptekarz 1	14	15	50	27 kapiel. 1	140	5	64	53	70 szofer 1	88	67	120	47	4	822

^{*)} Podczas sezonu letniego t. j. od maja do września zatrudniały letniska:

Jastrzębie-Zdrój	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	5	3	2	—	—	13
Goczałkowice	—	—	—	1	—	—	—	—	1	freblan. 4	—	—	4	2	2	—	—	14

Z tego był personel administracyjno-biurowy i sanitarny wydelegowany z Głównej Administracji względnie z lecznic, zaś personel techniczny i domowy został specjalnie na czas sezonowy zaangażowany.

V. Zakłady brackie i ich załogi.

Skład i załoga zakładów brackich na końcu 1926 r. przedstawiały się następująco:

rodzaj zakładów	ilość za- kładów	z a ł o g a z a k ł a d ó w				wogółe
		mężczyzn		kobiet		
		dorosłych	młodocia- nych	dorosłych	młodocia- nych	
Kopalnie węgla kamiennego	43	82 384	264	2 458	1	85 107
„ kruszcu	12	5 693	17	2 262	10	7 982
Huty	2	4 954	70	105	—	5 129
Zakłady poboczne	1	57	—	3	—	60
razem	58	93 088	351	4 828	11	98 278
wobec	58	82 057	246	4 924	26	87 253

w początku roku 1926, wobec tego zaszyły w przeciągu roku 1926 zmiany o

$$+ 13,4 \% + 42,7 \% - 1,9 \% - 57,7 \% + 12,6 \%$$

Ogólny dochód ze składek do Kasy Chorych w roku 1926 wynosił 7 466 723,98 zł (7 666 010,13⁺ zł) włącznie 297,20 zł (277,38 zł) z dalszego utrzymania ubezpieczenia. Przeciętna składka od członka na rok wynosiła 81,36 (75,95). Rozchód wynosił 11 285 323,21 zł (10 536 322,87 zł), czyli przeciętnie przypadło z rozchodu na jednego ubezpieczonego 122,97 zł (104,38 zł).

Ogólny dochód z składek Kasy Pensyjnej w roku 1926 wynosił 13 083 135,89 zł (14 107 381,89 zł) włącznie 20 552,72 zł (12 674,95 zł) z wstępnego i 46 613,02 zł (25 291,34 zł) z uznaniówek. Przeciętna składka od członka na rok wynosiła 164,06 zł (162,15 zł). Rozchód wynosił 16 796 093,62 zł (14 722 941,25 zł) przeciętnie z rozchodu przypadło na jednego ubezpieczonego 210,62 zł (169,22).

Podczas gdy wysokość składek i świadczeń tak w Kasie Chorych jak Kasie Pensyjnej pozostała niezmienną, podniosły się zarobki taryfowe w roku sprawozdawczym kilkakrotnie i to dość znacznie, jak to uwidacznia poniższe zestawienie:

	zarobek taryfowy			dodatek domowy	
	dla rębacza na filarach średnich zł	dla 25-letniego ciskacza zł	dla 25-letniej robotnicy zł	na żonę zł	na 1 dziecko zł
od 1. października 1924 r.	6,52	3,87	2,32	0,14	0,22
„ 1. stycznia 1926 r.	6,85	4,26	2,40	0,14	0,22
„ 1. maja 1926 r.	7,19	4,47	2,56	0,14	0,22
„ 1. czerwca 1926 r.	7,91	4,92	2,80	0,14	0,22
„ 1. września 1926 r.	8,54	5,31	3,04	0,14	0,22
„ 1. grudnia 1926 r.	9,22	5,73	3,28	0,14	0,22

Cena węgla (dla potrzeb krajowych) wynosiła:

	za 1 tonnę		
	węgla kostkowego zł	węgla niesortowanego zł	węgla miałkiego zł
od 1. stycznia 1925 r.	30,40	22,60	7,80
„ 1. czerwca 1925 r.	26,40	20,50	7,50
„ 1. października 1925 r.	—	—	8,70
„ 15. lutego 1926 r.	28,—	21,70	9,30
„ 16. maja 1926 r.	30,30	23,50	10,30
„ 20. czerwca 1926 r.	35,70	27,70	12,10
„ 20. lipca 1926 r.	32,60	25,30	11,10

^{+) Liczby w nawiasach odnoszą się do roku 1925.}

Przegląd zakładów brackich i ich załóg.

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																kasy pensyjnej							
		kasy chorych																							
		Członkowie poniżej 16 lat								Członkowie ponad 16 lat															
		Członkinie				Członkinie				Członkowie				Członkinie											
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.								
kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał									
A	Kopalnie węgla kamiennego.																								
1	Anna	12	11	8	6	—	—	—	—	23	22	2390	2600	2658	32	32	31	32	2047	2097	2252	2328	2371	2414	2457
2	Andaluzja	—	—	—	—	—	—	—	—	644	634	696	745	23	23	24	25	619	613	659	701	743	785	827	
3	Alma	—	—	—	—	—	—	—	—	15	22	28	28	5	6	4	4	14	28	28	31	34	37	40	
4	Aleksander	24	27	26	20	—	—	—	—	756	768	911	994	73	73	74	69	649	643	740	823	865	907	949	
5	Blagosławieństwo Poże	5	4	2	2	—	—	—	—	2133	1936	1786	1762	103	92	89	88	2049	1733	1725	1698	1670	1642	1614	
6	Blücher	3	2	3	2	—	—	—	—	1753	1698	1875	1910	42	41	55	41	1598	1535	1737	1779	1821	1863	1905	
7	Bielszowice	—	—	—	—	—	—	—	—	1297	1278	1236	1231	16	16	15	15	1271	1254	1224	1212	1195	1178	1161	
8	Dębieńsko	2	2	4	4	—	—	—	—	2152	2137	2292	2340	54	51	50	48	1938	1924	2052	2080	2107	2134	2161	
9	Donnersmarck	—	—	7	7	—	—	—	—	282	292	670	787	1	8	8	14	238	252	625	736	847	958	1069	
10	Ema	5	3	4	4	—	—	—	—	1896	1941	2353	2327	40	31	25	34	1657	1682	2002	2002	2029	2054	2079	
11	„koksośnia Emilja“)	1	1	1	1	—	—	1	1	488	341	466	497	8	3	8	9	442	307	417	441	465	489	513	
12	Eminencja	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Ewa	3	5	1	1	—	—	—	—	628	671	790	876	27	29	31	31	585	597	697	770	843	916	989	
14	Florentyna	9	13	15	10	—	—	—	—	28	34	27	50	2	—	—	—	21	29	17	34	41	48	55	
15	Fryderyk“)	—	—	—	—	—	—	—	—	1099	952	1110	1146	88	83	109	105	1006	860	997	1013	1039	1065	1091	
16	Ferdynand	4	4	11	13	—	—	—	—	34	7	8	7	1	1	—	1	26	6	6	6	6	6	6	
17	Giesze	—	—	28	28	—	—	—	—	1852	1850	2387	2692	55	56	60	56	1651	1660	2185	2476	2767	3058	3349	
18	Godulla	—	—	28	28	—	—	—	—	5678	5659	6528	6571	219	219	279	279	5395	5403	6304	6276	7177	7049	7950	
19	Gothard	1	13	2	2	—	—	—	—	802	901	1411	1384	42	39	49	50	719	836	1301	1281	1392	1372	1483	
20	Hohenlohe	—	—	8	9	1	—	—	—	1397	1393	1584	1623	97	80	78	82	1288	1270	1427	1441	1552	1572	1683	
	Fanny i administracja generalna	—	—	—	—	—	—	—	—	583	578	630	629	2	4	4	4	487	487	534	531	578	578	629	
21	Hoym Laura	21	12	13	17	—	—	—	—	1788	1734	1963	1894	118	159	214	180	1468	1497	1630	1663	1796	1829	1962	
22	Hugozwang	3	6	12	10	—	—	—	—	1018	1230	1430	1454	42	47	46	47	972	1176	1372	1400	1531	1564	1697	
23	Hrabina Laura	—	1	4	2	—	—	—	—	1615	1562	1756	1788	92	90	115	112	1499	1459	1666	1661	1812	1845	1998	
24	Huta Laura i Szyby Richtera	—	—	2	—	—	—	—	—	3541	3255	3873	3829	122	118	178	170	3250	3000	3564	3542	4195	4238	4801	
25	Jerzy	3	5	3	2	—	—	—	—	1160	1154	1143	1101	34	33	32	31	1019	1000	989	957	1080	1123	1246	
26	Knurów i koksośnia	—	—	—	—	—	—	—	—	1590	1557	1557	1527	14	14	14	14	1515	1477	1484	1449	1602	1645	1768	
27	Król	13	13	13	14	—	—	—	—	264	264	264	273	2	2	2	3	237	237	240	251	262	273	284	
28	Karol“)	—	—	—	—	—	—	—	—	5638	5425	5278	5306	134	128	107	85	4845	4745	4610	4621	5172	5215	5766	
29	Karnalsfreude	—	—	—	—	—	—	—	—	21	19	10	44	3	2	2	6	10	13	7	8	9	10	11	
30	Kleofas	—	—	20	14	—	—	—	—	75	251	729	783	—	—	—	4	70	230	663	73	84	95	106	
31	Leo i Szarlota	—	—	3	3	—	—	—	—	2385	2297	3039	3135	96	96	106	103	2168	2098	2812	2881	3332	3401	3852	
32	Litandra	—	—	—	—	—	—	—	—	2332	2097	2520	2575	14	15	14	14	2009	1821	2139	2176	2527	2570	3021	
33	Maks	1	1	2	2	—	—	—	—	687	748	947	984	20	18	18	18	626	684	883	911	1022	1065	1216	
34	Matylda	—	1	1	2	—	—	—	—	1964	2007	2771	2693	60	56	58	57	1771	1770	2462	2435	2883	2926	3377	
35	Mysłowice	21	13	9	8	—	—	—	—	2126	2089	2170	2121	80	79	77	72	1941	1922	2009	1901	2252	2295	2746	
36	NowaPrzemza“)	—	—	—	—	—	—	—	—	2994	3019	3658	3606	82	77	74	66	2635	2660	3270	3161	3712	3755	4206	
37	Niemcy	22	13	14	17	—	—	—	—	37	38	37	50	11	9	12	22	40	38	43	41	46	51	56	
38	Pokój	3	2	2	—	—	—	—	—	1956	1842	2069	2125	61	56	53	48	1709	1621	1817	1811	2062	2105	2356	
39	Polska	—	—	—	—	—	—	—	—	1621	1595	1646	1756	75	74	71	68	1520	1503	1551	1601	1752	1795	2046	
40	Radzionków	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	
41	Römer	2	3	—	—	—	—	—	—	1262	1039	1671	1715	58	39	48	46	1165	970	1494	1571	1822	1865	2116	
42	Słask	4	3	30	40	—	—	—	—	1414	1470	1888	1861	17	16	16	16	1321	1364	1754	1721	2072	2115	2366	
43	Sipmer“)	—	—	—	—	—	—	—	—	1833	1734	1917	1872	67	62	73	81	1584	1504	1705	1601	1952	1995	2246	
44	Waleska	1	1	16	16	—	—	—	—	16	16	—	—	—	—	—	—	16	16	—	—	—	—	—	
45	Wawelielekt. Mikołaj	1	1	2	—	—	—	—	—	419	460	560	662	32	35	55	54	369	400	488	501	592	635	736	
46	Wolfgang i koksośnia	—	—	—	—	—	—	—	—	120	178	115	112	2	7	2	2	114	167	111	111	136	141	166	
47	Woldemar	—	—	4	5	—	—	—	—	1546	1456	3029	2922	28	23	33	32	1232	1173	2644	2511	2962	3005	3456	
48	Wujek	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	41	71	—	—	18	20	—	—	42	42	42	42	42	
	Suma A.	167	161	272	264	1	—	1	1	70453	69123	81332	82384	2280	2224	2520	2458	63568	62436	73814	7471	86025	86937	98048	

*) Pod koniec roku unieruchomiono.

Liczba bież.	zakłady brackie	Członkowie																		kasy pensyjnej			
		kasy chorych																					
		Członkowie poniżej 16 lat				Członkinie				Członkowie ponad 16 lat				Członkinie									
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.						
		kwartał				kwartał				kwartał				kwartał				kwartał					
B	Kopalnie rudy żelaznej, łomy dolomitu.																						
1	Blachówka	3	3	1	1	—	—	—	1	47	72	61	152	43	66	60	86	64	89	76	149		
2	Bobrowniki i Tarnowskie Góry nr. 267.	8	6	3	4	—	—	—	—	129	163	126	147	47	39	32	28	117	134	101	119		
	B razem	11	9	4	5	—	—	—	1	176	235	187	299	85	105	92	114	181	223	177	268		
C	Kopalnie ołowiu i srebra.																						
1	Biały Szarlej i Samuelsglück	3	2	2	—	—	—	—	—	3785	3700	3499	2675	1147	1155	1037	949	4435	4337	4124	3202		
2	Anioł	—	—	—	—	—	—	—	—	59	59	57	48	13	12	14	13	55	57	55	47		
	C razem	3	2	2	—	—	—	—	—	3844	3759	3556	2723	1160	1167	1051	962	4490	4394	4179	3249		
D	Kopalnie cynku.																						
1	Brzozowice	7	5	5	4	11	7	8	6	662	639	658	662	298	227	298	220	894	801	881	813		
2	Cecylja	1	—	—	1	—	—	—	—	869	866	871	943	44	43	42	198	888	883	890	1103		
3	i płoczków	1	1	1	1	—	—	—	—	145	175	183	136	340	336	337	299	288	458	456	372		
4	Danielec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	11	—	—	—	17		
5	Jenny Otto (płoczków)	2	1	1	—	—	—	—	—	52	56	59	55	126	132	128	132	159	173	169	66		
6	Nowa Helena	8	5	7	6	3	1	4	3	752	759	766	753	208	280	210	279	873	946	878	920		
7	Olga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	1	—	—	—	—	—	—	15	1		
8	Segiet	—	—	1	—	—	—	—	—	73	89	90	91	33	44	48	47	89	113	113	111		
	Szarlejskie Towarzystwo budowl. podziemnych	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	12	16	—	—	—	—	9	9	9	13		
	D razem	19	12	15	12	14	8	12	9	2565	2596	2661	2671	1049	1062	1063	1186	3200	3383	3411	3416		
E	Huta stali i żelaza																						
	Huta Król	40	34	46	70	—	—	—	—	3560	3491	3892	4466	112	102	102	88	3212	3068	3482	3980		
F	Huta ołowiu i srebra.																						
	Strzybnica	1	1	1	—	—	—	—	—	471	471	495	488	17	16	17	17	444	444	462	459		
G	Zakład Wodociągu.	—	—	—	—	—	—	—	—	58	57	60	57	3	3	3	3	55	54	56	54		
Zestawienie:																							
A	Kopalnie węgla kamiennego.	167	161	272	264	1	—	1	1	70453	69123	81332	82384	2280	2224	2520	2458	63568	62436	73814	74711		
B	Kopalnie rudy żelaznej, łomy dolomitu.	11	9	4	5	—	—	—	1	176	235	187	299	85	105	92	114	181	223	177	268		
C	Kopalnie ołowiu i srebra.	3	2	2	—	—	—	—	—	3844	3759	3556	2723	1160	1167	1051	962	4490	4394	4179	3249		
D	Kopalnie cynku.	19	12	15	12	14	8	12	9	2565	2596	2661	2671	1049	1062	1063	1186	3200	3383	3411	3416		
E	Huta stali i żelaza.	40	34	46	70	—	—	—	—	3560	3491	3892	4466	112	102	102	88	3212	3068	3482	3980		
F	Huta ołowiu i srebra.	1	1	1	—	—	—	—	—	471	471	495	488	17	16	17	17	444	444	462	459		
G	Wodociągi.	—	—	—	—	—	—	—	—	58	57	60	57	3	3	3	3	55	54	56	54		
	Razem:	241	219	340	351	15	8	13	11	81127	79732	92183	93088	4706	4679	4848	4828	75150	74002	85581	86137		

VI. Ubezpieczenie na wypadek choroby. (Kasa Chorych).

Ubezpieczonych na wypadek choroby było przeciętnie:

w roku sprawozdawczym	mężczyzn		kobiet		razem
	dorosłych	młodocianych	dorosłych	młodocianych	
1926	86 242	287	5 232	14	91 775
1925	86 529	94 877	5 246	6 060	100 937

Zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby celem dalszego zatrudnienia względnie podjęcia pracy w zakładach brackich nie nastąpiło w żadnym wypadku.

W końcu roku sprawozdawczego należało z ubezpieczonych (włącznie zatrudnionych w administracji Spółki Brackiej):

	do Kasy Chorych	a mianowicie do stopnia zarobkowego					
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
mężczyzn dorosłych	93 732	81	700	2 747	4 919	8 560	76 725
„ „ młodocianych	358	215	124	18	1	—	—
kobiet dorosłych	5 263	118	2 187	2 147	580	113	91
„ „ młodocianych	12	12	—	—	—	—	—
razem	99 365	426	3 011	4 939	5 500	8 673	76 816
więc		0,4 %	3,0 %	5,0 %	5,6 %	8,7 %	77,3 %

W opiece lekarskiej wskutek zachorowania, połączonego z niezdolnością do pracy, znajdowało się

	członków			członkiń		
	w lecznicach z przyjęciem	bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach z przyjęciem	bez przyjęcia do nich	w rewirze u lekarzy okręgowych
wskutek wypadków urazowych						
w początku roku	549	254	1	15	6	—
później	8 571	4 790	92	136	57	1
wskutek innych przyczyn						
w początku roku	1 099	229	174	113	32	6
później	17 556 ^{*)}	5 239	6 729 ^{*)}	918	386	443 ^{*)}
razem	27 775 ^{*)}	10 512	6 996 ^{*)}	1 182 ^{*)}	481	450 ^{*)}

Z tych zachorowań zakończyło się w roku sprawozdawczym

1. śmiercią	410	6	5	40	—	1
2. inwalidztwem	383	191	—	22	1	—
3. polepszeniem	3 197	1 123	—	140	81	—
4. wyzdrowieniem	22 062	8 858	6 897	891	385	443
razem	26 052	10 178	6 902	1 093	467	444

W kuracji pozostało na końcu roku

chorych						
wskutek wypadków urazowych	614	192	—	15	1	—
chorych						
wskutek innych przyczyn	1 109	142	94	74	13	6
razem	1 723	334	94	89	14	6

^{*)} Wtem u członków 809, u członkiń 43 wypadków, leczonych w pierw przez lekarzy okręgowych, przekazanych później do lecznic, leczonych wobec tego tak w rubryce „w lecznicach“ jak w rubryce „w rewirze“ i 11 członków i 5 członkiń leczonych w obcych lecznicach.

Czas trwania chorób, leczonych w roku sprawozdawczym, wynosił:

	u członków			u członkiń		
	w lecznicach z przyjęciem do nich	bez przyjęcia	w rewirze u lekarzy okręgowych	w lecznicach z przyjęciem do nich	bez przyjęcia	w rewirze u lekarzy okręgowych
wskutek wypadków urazowych						
ogółem dni	233 980	87 924	633	5 256	1 311	3
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	217 520	82 974	633	4 659	1 311	3
wskutek innych przyczyn	+			+		
ogółem dni	468 414	91 535	79 527	32 158	7 764	5 941
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	458 537	89 314	77 040	31 398	7 097	5 759

Według tego przypadało na jedno zachorowanie ⁺⁺⁾ wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	27,4	18,2	6,8	38,6	22,2	3,0
wtem z pobieraniem grosza chorego	25,5	17,2	6,8	34,3	22,2	3,0
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	26,7	17,3	11,7	34,3	19,6	14,4
wtem z pobieraniem grosza chorego	26,1	16,9	11,4	33,5	17,9	13,0
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,10	0,06	—	0,03	0,01	—
dni choroby	2,70	1,02	0,01	1,—	0,25	—
wtem z pobieraniem grosza chorego	2,51	0,96	0,01	0,89	0,25	—
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,20	0,06	0,08	0,18	0,08	0,08
dni choroby	5,41	1,06	0,92	6,13	1,48	1,13
wtem z pobieraniem grosza chorego	5,30	1,03	0,89	6,—	1,35	1,10
na jeden dzień kalendarzowy dni choroby (przeciętna liczba chorych)						
wskutek wypadku urazowego	641	241	2	14	4	—
„ innych przyczyn	1 283	251	218	88	21	16
na 100 członków, przeciętnie każdego razowo chorych						
wskutek wypadków urazowych	0,75	0,28	—	0,27	0,08	—
innych przyczyn	1,48	0,29	0,25	1,68	0,40	0,30

Ogółem znajdowało się w kuracji na skutek zachorowania połączonego z niezdolnością do pracy

	w roku 1926			w roku 1925		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
na początku roku	2 306	172	2 478	2 531	153	2 684
później	42 167	1 898	44 065	50 931	2 270	53 201
razem	44 473	2 070	46 543	53 462	2 423	55 885

Z tych zachorowań zakończyło się	w roku 1926			w roku 1925		
1. śmiercią	421	41	462	618	58	676
2. inwalidztwem	574	23	597	909	38	947
3. polepszeniem	4 320	221	4 541	6 791	396	7 187
4. wyzdrowieniem	37 007	1 676	38 683	42 838	1 759	44 597
W kuracji pozostało na końcu roku	2 151	109	2 260	2 306	172	2 478

+)) Wtem 346 dni choroby członków i 139 dni choroby członkiń, umieszczonych w obcych lecznicach.

++) Zachorowania, rozpoczęte w roku poprzednim a nie ukończone jeszcze w końcu roku, liczono po 50 %.

Czas trwania chorób leczonych wynosił

	w roku 1926			w roku 1925		
	członków	członkiń	razem	członków	członkiń	razem
ogółem dni	962 013	52 433	1 014 446	1 089 549	66 288	1 155 837
wtem dni z pobieraniem grosza chorego	926 018	50,227	976 245	1 050 686	64 147	1 114 833
Wedle powyższego przypadalo na jedno zachorowanie						
dni choroby	22,8	27,2	23,0	21,9	30,7	22,3
wtem z pobieraniem grosza chorego	21,9	26,0	22,1	21,1	29,7	21,5
na jednego członka						
zachorowania	0,49	0,37	0,48	0,52	0,36	0,51
dni choroby	11,12	9,99	11,05	11,48	10,94	11,45
wtem z pobieraniem grosza chorego	10,70	9,57	10,64	11,07	10,58	11,04
na jeden dzień kalendarzowy						
dni choroby (przeciętna liczba chorych)	2 636	144	2 780	2 985	182	3 167
na 100 członków przecietnie kazdo-razowo chorych	3,05	2,74	3,03	3,15	3,—	3,14

Oprócz tego leczono na skutek zachorowania niepołączonego z niezdolnością do pracy w własnych lecznicach

na początku roku						
wskutek wypadków zawodowych	2	—	2	—	—	—
„ innych przyczyn	27	—	27	22	5	27
później						
wskutek wypadków zawodowych	982	11	993	814	10	824
„ innych przyczyn	17 387	747	18 134	19 567	753	20 320
razem	18 398	758	19 156	20 403	768	21 171
na końcu roku pozostało w leczeniu chorych						
wskutek wypadków zawodowych	10	—	10	2	—	2
„ innych przyczyn	71	—	71	27	—	27
razem	81	—	81	29	—	29

Czas trwania chorób tych wynosił w roku 1926

	w roku 1926			w roku 1925		
przy wypadkach urazowych						
dni	3 775	70	3 845	2 112	61	2 173
przy innych przyczynach						
dni	45 110	1 895	47 005	39 859	1 721	41 580
razem dni	48 885	1 965	50 850	41 971	1 782	43 753
Przypadało więc na jedno zachorowanie						
wskutek wypadku urazowego						
dni choroby	3,9	6,4	3,9	2,6	6,1	2,6
wskutek innych przyczyn						
dni choroby	2,6	2,5	2,6	2,0	2,3	2,0
wogóle dni choroby	2,7	2,6	2,7	2,1	2,3	2,1
na jednego członka						
wskutek wypadku urazowego						
zachorowań	0,01	0,002	0,01	0,01	0,002	0,01
dni choroby	0,04	0,01	0,04	0,02	0,01	0,02
wskutek innych przyczyn						
zachorowań	0,20	0,14	0,20	0,21	0,12	0,21
dni choroby	0,52	0,36	0,51	0,42	0,28	0,41
wogóle zachorowań	0,21	0,14	0,21	0,21	0,13	0,21
dni choroby	0,56	0,37	0,55	0,44	0,29	0,43

Tytułem grosza chorego wypłacono po odliczeniu kwot zwróconych przez inne instytucje ubezpieczeniowe

	w roku 1926		w roku 1925	
	razem zł	na jeden dzień pobierania zł	razem zł	na jeden dzień pobierania zł
na przyjętych do lecznic				
żonatyh członków (wsparcie domowe)	943 739,70	2,20	986 975,88	2,17
samotnych członków (kieszonkowe)	123 527,—	0,44	111 861,66	0,40
na członków leczonych w rewirze	701 592,78	2,66	944 324,95	2,46
razem	1 768 859,48	1,81	2 043 162,49	1,83

Koszta za leczenie członków dzielą się na następujące wydatki:

I. Leczenie szpitalne	zł	zł	zł
1. Wydatki na personel			
A. pensje i zarobki			
1. lekarzy	529 639,11		
2. personelu pielęgniarskiego	699 741,07		
3. personelu kuchennego	37 538,—		
4. praczek i szwaczek	63 718,70		
5. rzemieślników, szorowaczek i ogrodników	358 222,35		
6. personelu biurowego i administracyjnego	301 999,05	1 990 858,28	
B. Wydatki na ubezpieczenia, koszty podróży i przeprowadzki, zapomogi i t. d.		170 767,05	2 161 625,33
2. Wydatki na leczenie lekarskie			
A. Zakup, utrzymanie i używanie instrumentów i aparatów			
a) dla bezpośredniego leczenia	36 024,28		
b) dla zdjęć rentgenowskich	83 960,42	120 767,05	
B. Środki lecznicze			
a) medykamenty	420 308,73		
b) opatrunki i bandaż	27 527,15		
c) środki wzmacniające	34 238,02		
d) środki kąpielowe	42 609,06		
e) przyrządy (okulary, opaski przepuklinowe, protezy)	3 202,58	527 585,54	
C. Środki desinfekcyjne		4 004,19	651 934,43
3. Odżywianie chorych			
a) środki spożywcze		1 827 714,64	
b) przyrządy kuchenne		15 591,06	1 843 305,70
4. Odzież			
a) odzież i bielizna dla chorych		434 316,94	
b) odzież służbowa		17 745,62	452 062,56
5. Utrzymanie budynków			
a) odszkodowanie kasy pensyjnej za odstąpienie budynków i urządzeń		300 000,—	
b) urządzenie pokojowe		121 709,08	
c) maszyny i kotły (wyłącznie materiału opałowego i wody)		68 962,09	
d) materiały opałowe		322 528,43	
e) oświetlenie		47 914,33	
f) woda		35 839,16	
g) czyszczenie		33 950,74	
h) ogrody		2 233,94	
i) inne wydatki		17 719,35	950 856,12
do przeniesienia			6 059 784,14

z przeniesienia	zł	zł
6. Wydatki administracyjne i inne		6 059 784,14
a) potrzeby biurowe i druki	5 481,39	
b) opłaty pocztowe i przesyłkowe	35 925,36	
c) biblioteka lekarska	3 224,55	
d) środki pouczające i rozrywkowe dla chorych	11 815,84	
e) podatki i t. p.	3 091,16	
f) inne nieprzewidziane wydatki	1 793,23	61 331,53
7. Przewóz chorych i zwłok		55 148,16
8. odszkodowanie za używanie obcych lecznic		18 312,76
Koszty leczenia w własnych lecznicach (włącznie wydatków wymienionych pod 8) wynosiły więc		6 194 576,59
Z tej kwoty ściągnięto znów:		
1. za leczenie szpitalne osób z rodzin	416 830,50	
2. od Kasy Pensyjnej	182 740,50	
3. od innych instytucji ubezpieczeniowych	254 747,21	
4. za leczenie obcych chorych	415 377,74	
5. za oddawanie kąpiei, prądu elektrycznego, odpadków kuchennych i t. d.	19 288,22	
6. tyt. kar i wynagrodzenia szkód	1 891,04	
7. za dzierżawy, najem i t. p.	41 023,57	
8. za materiały opatrunkowe, dostarczone osobom z rodzin	5 223,12	
9. tyt. nieprzewidzianych dochodów	5 874,15	1 342 996,05
Czyste koszty leczenia szpitalnego członków Kasy Chorych wynosiły więc		4 851 580,54
II. Leczenie w rewirze		
1. odszkodowanie lekarzy obwodowych	122 407,04	
2. środki lecznicze	490 630,87	
3. leczenie w nagłych wypadkach	796,54	
4. zarobki i koszty podróży kontrolerów chorych	20 624,06	634 458,51
III. Zapobieganie chorobom		787,70
W roku 1925 wynosiły wydatki razem		5 486 826,75
na leczenie członków w lecznicach		4 265 347,23
„ leczenie członków w rewirze		547 444,57
„ zwalczanie chorób		743,32
więc na ogólną opiekę dla chorych członków		4 813 535,12

Koszty leczenia wynosiły przeciętnie

	w roku 1926			w roku 1925		
	przy leczeniu w lecznicach	przy leczeniu przez lekarzy okręgowych	ogółem ^{*)}	przy leczeniu w lecznicach	przy leczeniu przez lekarzy okręgowych	ogółem ^{*)}
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
na jeden dzień choroby	6,56	7,37	5,15	5,61	4,15	4,01
„ jeden wypadek zachorowania	178,60	86,85	86,71	160,85	49,07	65,79
„ jednego członka	52,86	6,91	59,79	42,26	5,42	47,69

^{*)} Przy uwzględnieniu kosztów ambulantnego leczenia w szpitalach, które są stosunkowo nieznaczne.

Opieki dentystycznej udzielono

	w wypadkach	w dniach konsultacji	z wydatkami ^{*)}		
			na pensje i zarobki	innymi	ogółem
			zł	zł	zł
w roku 1926	14 928	41 211	74 785,04	6 353,12	81 138,16
w roku 1925	14 059	36 819	64 671,68	4 762,77	69 434,45

Przeciętnie przypadło

	na jeden wypadek zachorowania			na jednego członka		
	dni konsultacji	kosztów	na jeden dzień konsultacji kosztów	zachorowań	dni konsultacji	kosztów
		zł	zł			zł
w roku 1926	2,8	5,43	1,97	0,163	0,449	0,88
w roku 1925	2,6	4,94	1,89	0,139	0,365	0,69

Tyt. pomocy położowej wypłacono członkiniom:

w roku 1926 w 83 wypadkach 10 293,70 zł

„ „ 1925 „ 143 „ 20 186,41 „

Przeciętnie przypadło

	na jeden poród świadczeń	na jedną członkinię	
	zł	wypadków położowych	świadczeń w kwocie zł
w roku 1926	124,02	0,016	1,96
w roku 1925	141,16	0,024	3,33

Tyt. pośmiertnego dla zmarłych członków Kasy Chorych wypłacono

	w wypadkach	w przeciętnej wysokości	w łącznej kwocie	z tego zwrócono przez inne instytucje ubezpieczeniowe
		zł	zł	zł
w roku 1926	568	139,32	79 131,60	36 000,85
w roku 1925	725	124,32	90 135,26	7 519,08

Pomoc dla chorych udzielona członkom Spółki Brackiej przekracza znacznie ustawowo przepisane świadczenia obowiązkowe, w pierwszym miejscu udzielono daleko idącego leczenia szpitalnego.

W Jastrzębiu-Zdroju umieszczono w roku sprawozdawczym 505 rekonwalescentów podczas 13 638 dni. Wysokość kosztów włącznie kosztów za kąpiele solankowe (36 306,54 zł) wynosiła 99 343,85 zł wobec 67 240,67 zł (włącznie 20 137,— zł za kąpiele) w Jastrzębiu-Zdroju i 56 073,25 zł (włącznie 16 539,42 zł za kąpiele) w Goczałkowicach w roku 1925, oprócz tego było umieszczonych 17 członków w Krynicy przez przeciętnie 29,1 dni, 14 członkiń w zakładzie Marianów w Jastrzębiu przez przeciętnie 28,7 dni.

W lecznicy przeciwgruźliczej w Wodzisławiu leczono na koszt Spółki Brackiej

	osób	w dniach	nakładem kosztów
w roku 1926	22	1 394	10 668,43 zł
w roku 1925	98	5 887	32 330,79 zł

Obok pomocy dla chorych Spółka Bracka udziela także innych świadczeń daleko wyższych od ustawowo przepisanych.

^{*)} Wyłącznie udziału Zakładu Ubezpieczeń i członków w kosztach leczenia zębów przy wykonaniu sztucznych uzębien.

Wartość świadczeń nadobowiązkowych wynosiła w roku 1926
 przy rewirowym groszu chorego około 140 000 zł
 „ lecznicowym „ „ „
 dla żonatych (zasilek domowy) . 500 000 zł
 dla samotnych (kieszonkowe) . 110 000 zł
 razem około 750 000 zł

Do świadczeń nadzwyczajnych, przewyższających obowiązkowe świadczenia ustawowe, należą zapomogi w gotówce, których udziela się w wypadkach nadzwyczajnego niedostatku, zwłaszcza przy dłuższej chorobie członkom mającym liczną rodzinę. W roku sprawozdawczym wypłacono 1268 takich zapomóg w ogólnej kwocie 25 916,76 zł, przeciętnie więc w wysokości 20,43 zł, podczas gdy w roku 1925 wypłacono w 1498 wypadkach 23 955,34 zł, więc przeciętnie 15,99 zł.

Do świadczeń nadzwyczajnych należą także wszystkie świadczenia dla osób z rodziny członków. Wedle liczenia, przedsięwziętego w październiku 1925 r., zamieszkiwało w okręgach kuracyjnych 627 żon i 140 235 dzieci członków Kasy Chorych, które miały prawo do bezpłatnej pomocy lekarskiej i połowy kosztów za medykamenty, zaś wedle liczenia przeprowadzonego w marcu 1927 r. było ich 57 295 i 127 798. Poza okręgiem kuracyjnym, lecz w kraju, liczono jeszcze 384 żony i 886 dzieci członków Kasy Chorych. Tym osobom zwracano zasadniczo kwoty w połowie kosztów leczenia lekarskiego i lekarstw.

Koszty tej pomocy dla rodzin wynosiły

	w roku 1926		w roku 1925	
	razem zł	przeciętnie na jedną osobę z rodziny, uprawnioną do kuracji zł	razem zł	przeciętnie na jedną osobę z rodziny, uprawnioną do kuracji zł
tytułem pensji lekarskich	409 717,35	2,10	380 967,83	1,83
„ środków leczniczych	149 239,52	0,77	124 356,27	0,60
ogółem	558 956,87	2,87	505 324,10	2,43

W wypadkach ciężkiego zachorowania przyjmuje się osoby z rodziny także do leczenia.

Opieki szpitalnej udzielono

	żonom	dzieciom	w dniach	nakładem kosztów
w roku 1926	1 644	1 457	73 262	412 184,33 zł
w roku 1925	1 495	1 035	60 586	315 281,31 zł

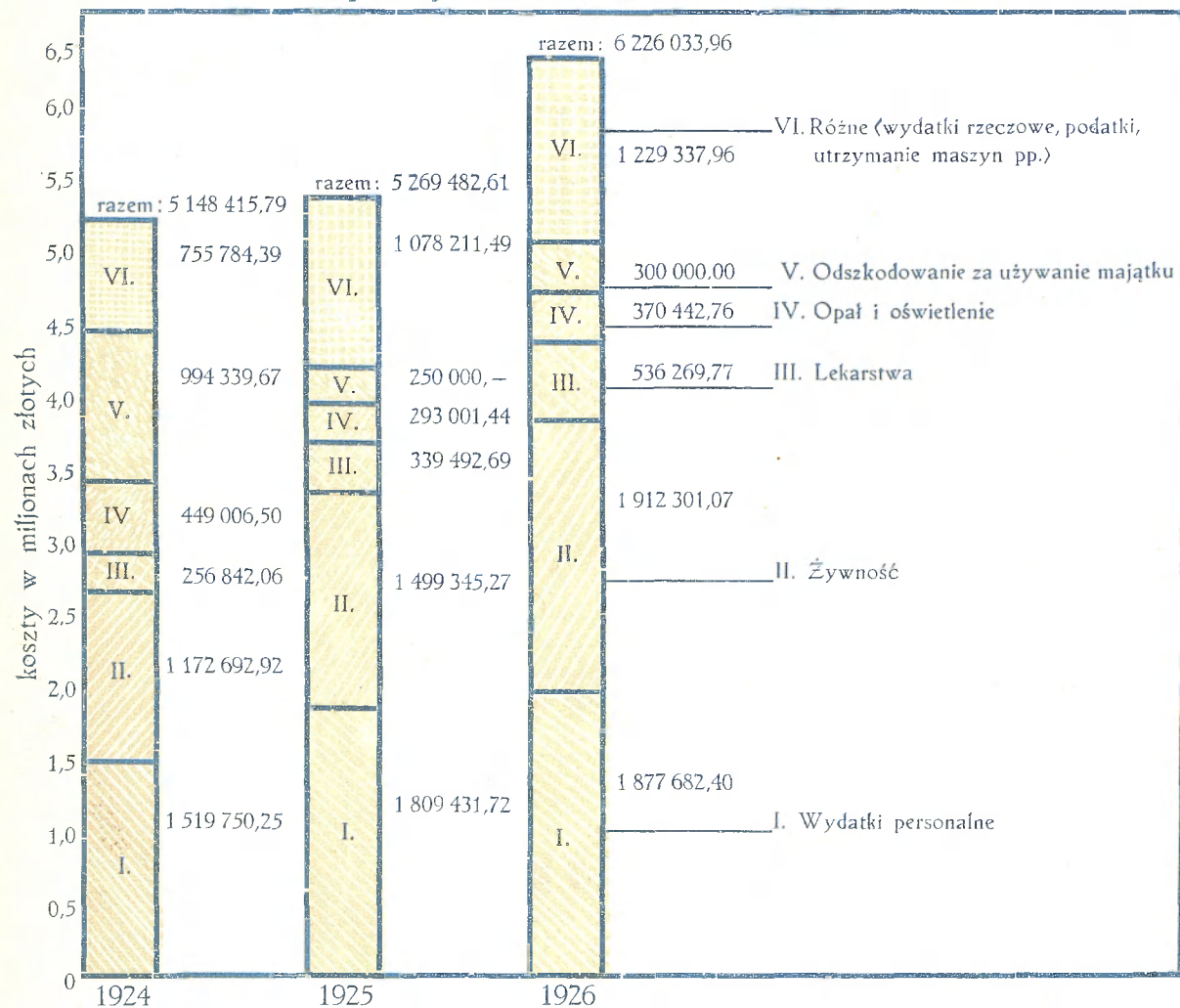
Przeciętnie przypadało

	na jedną przyjętą osobę z rodziny		na jedną do kuracji upra- wnioną osobę z rodziny		na jeden dzień utrzymania kosztów zł
	dni utrzymania	kosztów zł	dni utrzymania	kosztów zł	
w roku 1926	23,6	132,92	0,38	2,12	5,63
w roku 1925	23,9	124,62	0,29	1,52	5,20

Oprócz tego umieszczono na rachunek Kasy Chorych w letniskach brackich Goczałkowice i Jastrzębie-Zdrój, w zakładzie dziecięcym Marjanów w Jastrzębiu-Zdroju, w zakładzie Łukasza w Belku, w zakładzie Hrabiego Łazarza w Kochłowicach, w zakładzie dziecięcym w Busku w powiecie Kieleckim, w kolonii morskiej Hallerowo i w Sanatorium Czerwonego Krzyża w Rabce

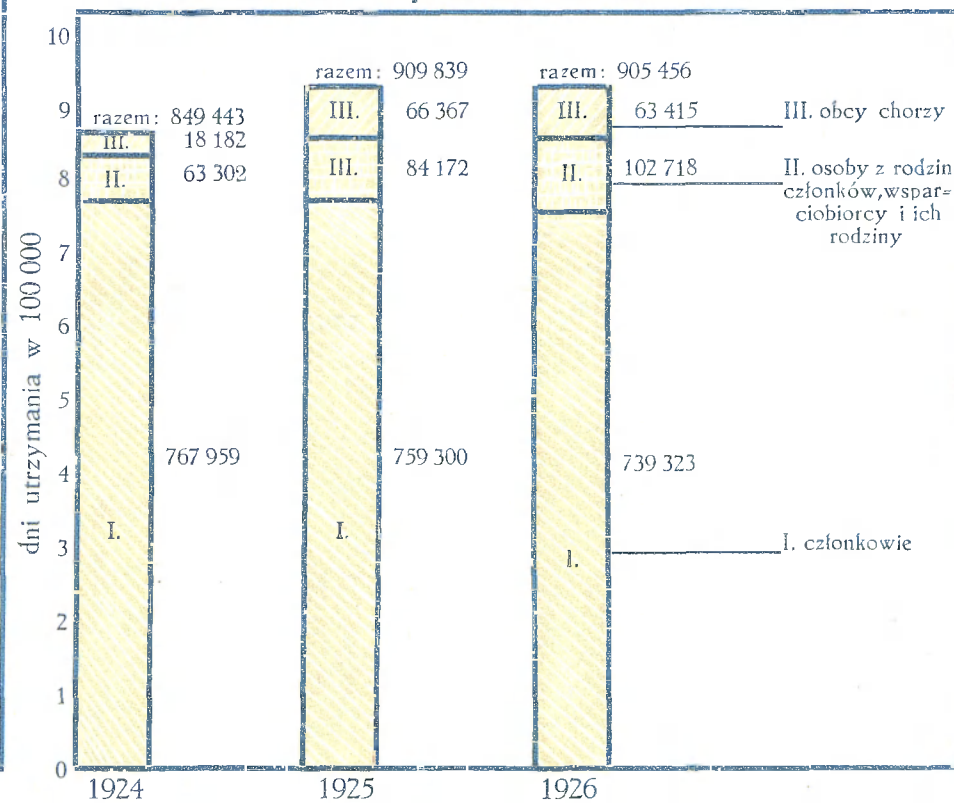
	żon	dzieci	w dniach	nakładem kosztów
w roku 1926	25	1 224	35 979	93 713,14 zł
w roku 1925	34	960	27 846	60 122,37 zł

Koszty utrzymania i leczenia w lecznicach brackich.

Z powyżej podanych kosztów ogólnych ściągnięto za wikt od pielęgniarzy, za leczenie obcych chorych i t. p.
 566 384,98 zł 1 004 135,38 zł 1 374 453,42 zł, wobec czego czyste koszty leczenia szpitalnego członków Kasy Chorych wynosiły
 4 582 030,81 zł 4 265 347,23 zł 4 851 580,54 zł

Liczba dni utrzymania w lecznicach brackich.

Oprócz tego leczono się w obcych lecznicach:
 członków 153 66 11
 przez dni 3489 1608 485

Przeciętnie przypadło

	na jedną przyjętą osobę z rodziny dni utrzymania	kosztów zł	na jeden dzień utrzymania kosztów zł
w roku 1926	28,9	75,03	2,60
w roku 1925	28,0	60,49	2,24

Na zwalczanie gruźlicy w rodzinach ubezpieczonych wydano w 1926 roku 9 316,— zł wobec 8 640,— zł w roku 1925.

Na pomoc lekarską przy porodach członkiń i żon członków wydano w 1 652 wypadkach 54 491,72 zł, podczas gdy koszty te w roku 1925 wynosiły w 2 370 wypadkach 63 967,42 zł.

Na podstawie ustawy połogowej wypłacono żonom i córkom członków wolnym od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby

	w wypadkach	razem zł	przeciętnie zł
w roku 1926	10 115	777 698,34	76,89
w roku 1925	13 953	792 663,99	56,81

Według przepisów statutu połowa tych kosztów winna być zwrócona przez Skarb Państwa. W rzeczywistości zwrócono w roku 1926 nieco więcej, mianowicie 453 311,70 zł, przez co zmniejszyły się zaległości Skarbu Państwa z roku ubiegłego. Zaliczki przyrzucone w roku poprzednim, nie zostały wpłacone mimo niejednokrotnych wysiłków Administracji Spółki Brackiej.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono:

	dla żon	dla dzieci	w ogólnej kwocie zł
w roku 1926	402	2 810	90 421,05
w roku 1925	401	3 505	97 371,96

Przeciętna ilość osób leczonych w lecznicach brackich wynosiła na dzień

	1926	1925
Bielszowice	181	179
Czuchów	45	49
Katowice	107	219
„ klinika chirurgiczna	127	—
„ „ oczna	61	68
„ „ uszna	56	50
Knurów	148	139
Królewska Huta	315	310
„ „ klinika dla kobiet	49	42
Mysłowice	174	226
Orzesze	78	181
Rudzka Kuźnica	179	75
Rybnik	148	183
Rydułtowy	190	136
Siemianowice	240	190
Tarnowskie Góry	219	242
Wodzisław (przeciwgruźliczna)	109	141
Goczałkowice (letnisko)	81	51
Jastrzębie-Zdrój (letnisko)	78	73
razem	2 595	2 554

VII. Ubezpieczenie pensyjne. (Kasa Pensyjna).

Liczba członków Kasy Pensyjnej wynosiła

	w roku 1926		w roku 1925	
	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
na końcu roku	82 227	4 237	72 349	4 457
przeciętnie	75 533	4 213	81 979	5 024

Pobrano	w roku 1926	w roku 1925
składek zwyczajnych (po połowie od pracodawców i pracobiorców)	13 012 583,87 zł	14 068 415,34 zł

Liczba ubezpieczonych wynosiła

	w roku 1926		w roku 1925	
	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
w początku roku				
niemających pretensyj	13 527	1 466	29 721	3 250
mających pretensje	81 570	4 371	92 436	6 982
razem	95 097	5 837	122 157	10 232
po między nimi				
płacących uznaniówki	7 551	292	2 939	112
urlopowanych	18	—	28	—
Do tej liczby przybyło do końca roku				
1. nowoprzyjętych	4 916	332	3 078	508
2. przejętych z				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	259	7	186	—
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz	598	14	531	22
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	28	—	38	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	15	—	8	—
razem z innych bractw górniczych	900	21	763	30
3. już dawniej ubezpieczonych	3 514	89	430	32
4. reaktywowanych	105	3	51	2
5. innych	312	5	351	6
ogółem było więc ubezpieczonych	104 844	6 287	126 830	10 840

Z tych ubezpieczonych ubyło do końca roku

1. przez przeniesienie w poczet inwalidów				
a) wskutek wypadku urazowego	143	2	104	—
b) „ innych przyczyn	1 511	66	3 628	150
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	120	—	153	—
b) „ innych przyczyn				
mających pretensje	320	12	367	20
niemających pretensyj	23	8	47	6
3. przez utratę nabytych pretensyj (z powodu złożenia pracy, stwarzającej obowiązek ubezpieczenia)	7 225	1 001	25 873	4 440
4. przez przestąpienie do				
a) Pszczyńskiego Bractwa Górniczego	415	3	108	—
b) Oberschlesischer Knappschaftsverein Gleiwitz	3 386	22	803	1
c) Allgemeiner Knappschaftsverein Bochum	20	—	18	—
d) innych niemieckich bractw górniczych	43	—	26	—
więc do innych bractw górniczych razem	3 864	25	955	1

	w roku 1926		w roku 1925	
	męskich	żeńskich	męskich	żeńskich
5. przez przestąpienie do kategorii funkcjonariuszów (ubezpieczenie funkcjonariuszów prywatnych)	350	9	497	13
6. wskutek zaprzestania pracy zawodowej z powodu zamążpójścia	—	228	—	314
7. z innych przyczyn	39	2	109	9
razem	13 595	1 353	31 733	4 981
W końcu roku pozostało ubezpieczonych				
niemających pretensyj	13 062	1 075	13 527	1 466
mających pretensje	78 187	3 859	81 570	4 371
razem	91 249	4 934	95 097	5 837
pośród nich				
płacących uznaniówki	6 126	340	7 551	292
urlopowanych	14	—	18	—
przeciętna liczba ubezpieczonych wynosiła	94 235	5 430	110 776	8 129
pośród nich mających pretensje	80 911	4 154	89 112	5 767
Wedle powyższego				
1. stało się inwalidami				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	1,5	0,4	0,9	0,1
b) wskutek innych przyczyn na 1000 ubezpieczonych	16,0	12,2	32,8	18,5
c) na 1000 mających pretensje	18,7	15,9	40,7	26,0
2. zmarło				
a) wskutek wypadku urazowego na 1000 ubezpieczonych	1,3	—	1,4	0,1
b) wskutek innych przyczyn na 1000 ubezpieczonych	3,7	3,7	3,7	4,3
c) na 1000 mających pretensje	4,0	2,9	4,1	5,0

Pretensje pozostałych do grosza wdowiego względnie do grosza sierociego istniały

a) przy członkach zmarłych wskutek wypadku urazowego ogółem w wypadkach	92	—	122	1
na 100 zmarłych w wypadkach	77	—	80	100
b) przy członkach zmarłych wskutek innych przyczyn ogółem w wypadkach	271	1	301	5
na 100 zmarłych w wypadkach	85	1	82	17

Przeciętny wiek wynosił w roku

	1926		1925	
	lat		lat	
przy wystąpieniu ze stosunku roboczego				
1. jako inwalida				
a) wskutek wypadku urazowego	39,0	26,0	35,7	21,0
b) „ innych przyczyn	50,5	40,3	53,3	45,1
2. przez śmierć				
a) wskutek wypadku urazowego	35,7	—	35,5	20,0
b) „ innych przyczyn				
przy wszystkich ubezpieczonych	37,8	28,0	37,5	32,1
przy mających pretensje	39,0	32,0	39,2	33,8

Starszeństwo w czasie ustalenia pensji wynosiło przeciętnie w roku 1926 (1925)

	u członków na podstawie					w ogóle u	
	składkowania do Kasy Pensyjnej				przynależ- ności do innych bractw górnich lat	członków lat	członkin lat
	jako mniej- upra- wniony	jako pełnoprawniony					
		członek wedle klasy					
		III.	III.	IV.			
		I	a	t			
1. przy wystąpieniu jako inwalida							
a) wskutek wypadku urazowego	1,3	0,2	7,1	4,8	0,1	13,5 (13,7)	4,2 (2,6)
b) innych przyczyn	3,0	0,04	13,7	7,3	1,9	26,0 (29,5)	12,9 (13,5)
2. przez śmierć							
a) wskutek wypadku urazowego	0,8	0,04	6,1	5,8	0,3	13,0 (13,0)	— (3,3)
b) „ innych przyczyn							
przy wszystkich ubezpieczonych	0,9	0,04	7,3	5,3	0,8	14,3 (13,6)	6,0 (8,0)
przy mających pretensje	1,0	0,04	7,8	5,7	0,9	15,4 (15,1)	9,9 (9,9)

Liczba inwalidów składała się w roku 1926 (1925)

	z inwalidów			pólinwalidów ^{*)}
	urazowych	chorobowych	wojennych	
w początku roku	1 501 (1 490) ++)	15 024 (11 874) ++)	298 (300)	485 (421)
do tego przybyło do końca roku	145 < 104)	1 591 < 3 734)	4 < -)	55 (105)
Pensje inwalidzkie należało płacić ogółem dla	1 646 (1 594)	16 615 (15 608)	302 (300)	540 (526)
Do końca roku ubyło inwalidów				
a) przez śmierć	43 < 41)	680 < 566)	5 < 3)	50 < 40)
b) „ reaktwowanie	60 < 30)	45 < 19)	2 < 3)	- < -)
c) „ przejście inwalidów urazowych do inwalidów chorobowych	33 < -)	- < -)	- < -)	- < -)
d) z innych przyczyn	- < -)	- < 1)	- < -)	1 < -)
razem	136 < 71)	725 < 586)	7 < 6)	51 < 40)
W końcu roku pozostało inwalidów	1 510 (1 523)	15 890 (15 022)	295 (294)	489 (486)
Przeciętna liczba inwalidów wynosiła w roku 1926 (1925)	1 574 (1 542)	15 820 (13 741)	302 (300)	513 (474)
Na 1000 osób przypadało w roku 1926 (1925)				
a) zmarłych	27,3 < 26,6)	43,0 < 41,2)	16,6 (10,0)	97,5 (82,4)
b) reaktwowanych	38,1 < 19,5)	2,8 < 1,4)	6,6 (10,0)	- < -)

Pozostali po zmarłych inwalidach mieli prawo do grosza wdowiego względnie sierociego

w wypadkach	9 < 11)	533 < 489)	5 < 3)	34 < 12)
na 100 przeciętnie w wypadkach	21 < 27)	78 < 86)	100 (100)	68 < 31)

*) Pólinwalidzi są takie osoby, których pretensje nie polegają na członkostwie w Kasie Pensyjnej, lecz przynajmniej 10-letniem ubezpieczeniu na wypadek choroby przed 1. styczniem 1908 r. (§ 139 ust. 3 nowego względnie § 144 starego statutu).

++) Włącznie 51 (79) wskutek zwyczajnych przyczyn i 2 (1) wskutek wypadku zawodowego przeniesionych ze stanu inwalidów urzędników którzy według § 53 ustępu 2 statutu nowego względnie § 43 ustępu 3 dawniejszego statutu byli wystąpili z Kasy Pensyjnej, jak i 33 (27) inwalidów, których niezdolność do pracy zawodowej początkowo polegała na skutkach wypadków zawodowych i dalej trwa z innych przyczyn.

Przeciętny czasokres pobierania pensji inwalidzkiej trwał

	u inwalidów			pólinwalidów
	urazowych lat	chorobowych lat	wojennych lat	
aż do wygaśnięcia prawa poboru				
a) przez śmierć	17,7 (18,0)	10,0 (10,2)	10,0 (7,7)	8,5 (10,9)
b) „ reaktwowanie	3,3 < 4,1)	1,1 < 3,3)	9,5 (9,3)	- < -)
c) „ przejście inwalidów urazowych do inwalidów chorobowych	13,7 < -)	- < -)	- < -)	- < -)

Liczba inwalidek składała się w roku 1926 (1925)

	z inwalidek		pólinwalidek
	urazowych	chorobowych	
w początku roku	36 (37)	309 (168)	242 (226)
do końca roku przybyło	2 < 1)	66 (150)	19 < 32)
Pensje inwalidzkie należało płacić ogółem dla inwalidek	38 (38)	375 (318)	261 (258)
Do końca roku ubyło inwalidek			
a) przez śmierć	- < 1)	19 < 8)	9 < 15)
b) „ reaktwowanie	1 < 1)	3 < 1)	1 < -)
c) z innych przyczyn	- < -)	- < -)	- < -)
razem	1 < 2)	22 < 9)	10 < 15)
W końcu roku pozostało inwalidek	37 (36)	353 (309)	251 (243)

Przyczyny przeniesienia w poczet inwalidów były

	w roku 1926		w roku 1925	
	u mężczyzn	u kobiet	u mężczyzn	u kobiet
I. obrażenia zewnętrzne	175	4	160	1
II. gruźlica płuc oraz rak	141	10	141	12
III. choroby narządów oddechowych	164	4	329	13
IV. choroby ustroju naczyń krwionośnych	287	9	739	32
V. choroby ustroju nerwowego	77	8	115	12
VI. choroby narządów ruchu	102	2	324	13
VII. niemoc (starzyczna)	700	25	1 866	52
VIIIa choroby zakaźne i pasorzytne (włącznie gruźlicy i raka)	9	-	12	-
VIIIb choroby oczu	18	1	38	1
VIIIc choroby uszu	8	-	19	4
VIIId choroby narządów trawnych	14	-	42	2
VIIIe choroby narządów moczowych	15	-	20	3
VIIIf inne choroby	26	5	33	6
razem	1 736	68	3 838	151

Liczba wdów składała się w roku 1926 (1925)

	z wdów			półwdów
	urazowych	zwykajnych	wojennych	
w początku roku	2 505 (2 457)	10 658 (10 314)	1 736 (1 760)	115 (115)
aż do końca roku przybyło				
wdów po członkach	93 (124)	267 (301)	3 (8)	4 (4)
" „ inwalidach	9 (11)	522 (479)	5 (3)	34 (34)
grosz wdowi należało płacić ogółem dla wdów	2 607 (2 592)	11 447 (11 094)	1 744 (1 771)	153 (153)
do końca roku ubyło:				
a) przez śmierć	40 (40)	371 (319)	7 (8)	12 (12)
b) „ ponowne zamążpójście	18 (41)	76 (89)	17 (33)	— (—)
c) z innych przyczyn	— (—)	— (—)	— (—)	— (—)
razem	58 (81)	447 (408)	24 (41)	12 (12)
W końcu roku pozostało wdów	2 549 (2 511)	11 000 (10 686)	1 720 (1 730)	141 (141)
Przeciętna liczba wdów wynosiła w roku 1926 (1925)	2 556 (2 525)	11 053 (10 704)	1 740 (1 766)	134 (134)
Na 1000 wdów przypadało w roku 1926 (1925)				
zmarłych	15,6 (15,8)	33,6 (29,8)	4,0 (4,5)	89,5 (89,5)
wyszłych ponownie zamąż	7,0 (16,2)	6,9 (8,3)	9,8 (18,7)	— (—)
Przeciętne pobieranie grosza wdowiego trwało				
aż do wygaśnięcia prawa poboru	lata	lata	lata	lat
a) przez śmierć	15,7 (18,5)	14,2 (15,4)	10,1 (7,8)	1,4 (1,4)
b) „ ponowne zamążpójście	3,9 (3,8)	3,4 (4,4)	9,0 (8,7)	— (—)

Liczba sierot składała się w roku 1926 (1925)

	z sierot po inwalidach		
	urazowych	zwykajnych	wojennych
w początku roku	2 795 (2 938)	8 439 (7 682)	5 131 (5 131)
Do końca roku przybyło			
sierot po członkach	228 (289)	631 (680)	5 (5)
" „ inwalidach	18 (20)	440 (383)	10 (10)
grosz sierocy należało płacić ogółem dla sierot	3 041 (3 247)	9 510 (8 745)	5 146 (5 146)
Do końca roku ubyło sierot			
a) przez śmierć	12 (10)	46 (45)	11 (11)
b) wskutek przekroczenia 15 wzgl. 16 roku życia	452 (446)	1 266 (219)	660 (660)
c) z innych przyczyn	— (—)	— (—)	— (—)
razem	464 (456)	1 312 (264)	671 (671)
W końcu roku 1926 (1925) pozostało	2 577 (2 791)	8 198 (8 481)	4 475 (5 131)
Przeciętna liczba sierot wynosiła	2 918 (3 093)	8 975 (8 214)	5 139 (5 139)
Przeciętnie w roku 1926 (1925) na 1000 sierot			
a) zmarło	4,1 (3,2)	5,1 (5,5)	2,1 (2,1)
b) ukończyło 15 wzgl. 16 rok życia	154,9 (144,2)	141,1 (26,7)	128,4 (10,0)

Przeciętne pobieranie grosza sierocego trwało

	u sierot		
	urazowych	zwykajnych	wojennych
aż do wygaśnięcia prawa poboru			
a) przez śmierć	2,7 (4,4)	3,0 (2,9)	9,7 (8,1)
b) przez ukończenie 15 wzgl. 16 roku życia	8,1 (7,3)	6,3 (5,4)	9,6 (8,3)
Przeciętnie wynosiła			
liczba inwalidów	18 360		16 213
" wdów	15 212		14 817
" sierot	15 808		16 071
Ogólna liczba osób pobierających świadczenia	49 380		47 101

Osobom tym wypłacono po potrąceniu zwróconych rent urazowych

	w roku 1926		w roku 1925	
	ogółem	przeciętnie	ogółem	przeciętnie
	zł	zł	zł	zł
pensji dla inwalidów	9 852 219,14 (9 851 954,99)	552,04	8 517 122,41 (8 517 122,41)	541,15
" „ inwalidów trzeciej części i półinwalidów	108 510,51 (108 510,51)	211,52	104 580,85 (104 580,85)	220,63
grosza wdowiego	3 675 684,92 (3 673 375,98)	241,63	3 470 309,43 (3 470 176,17)	234,20
odprawy wdowiej	20 300,— (20 300,—)	187,96	22 242,75 (22 242,75)	133,99
grosza sierocego	902 193,46 (899 848,12)	57,07	971 268,40 (970 989,63)	60,42
razem statutowych świadczeń	14 558 908,03 (14 553 989,60)	294,19	13 085 523,84 (13 085 111,81)	276,83
dodatków do grosza sierocego	333 575,91	21,10	236 310,31	14,70
ogółem	14 892 483,94	300,93	13 321 834,15	282,84

Po potrąceniu zwróconych rent urazowych ustalono

	w roku 1926		w roku 1925	
	ogółem w rocznej kwocie	przeciętnie w rocznej kwocie	ogółem w rocznej kwocie	przeciętnie w rocznej kwocie
	zł	zł	zł	zł
pensji dla inwalidów				
wskutek wypadku urazowego	29 649,60	204,48	20 700,60	199,04
wskutek innych przyczyn	901 520,40	565,22	2 284 416,60	611,79
pensji dla inwalidek				
wskutek wypadku urazowego	305,40	152,70	90,—	90,—
wskutek innych przyczyn	13 799,40	209,98	32 822,40	210,82
pensji dla półinwalidów	8 712,—	158,40	18 391,80	175,16
" „ półinwalidek	1 971,—	103,74	4 038,—	126,19
grosza wdowiego				
wskutek wypadku urazowego	12 941,40	126,88	16 516,80	122,35
wskutek innych przyczyn	244 381,20	292,67	242 148,—	283,88

	w roku 1926		w roku 1925	
	ogółem w rocznej kwocie zł	przeciętnie w rocznej kwocie zł	ogółem w rocznej kwocie zł	przeciętnie w rocznej kwocie zł
grosza półsierociego (w tem nadzwyczajne dodatki) wskutek wypadku urazowego wskutek innych przyczyn	7 353,— 101 247,— (37 335,60)	31,97 102,48 (37,79)	6 992,40 104 801,40 (48 620,40)	23,46 106,29 (49,31)
grosza sierociego dla sierot zupełnych wskutek wypadku urazowego wskutek innych przyczyn	1 371,60 17 644,80 (3 795,—)	47,30 109,60 (23,57)	838,20 21 117,— (5 247,—)	38,10 108,85 (27,05)
razem	1 340 896,80	—	2 752 973,20	—

Do ustawowo przepisanych świadczeń należy udzielanie zapomogi pogrzebowej przy śmierci inwalidy. Prawo do takiej zapomogi jednakże nie istnieje, jeżeli zmarły należał do Kasy Chorych a przez to zachodzi pretensja do wyższego pośmiertnego.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono

	dla inwalidów	w kwocie	przeciętnie
w roku 1926	767	57 004 zł	74,32 zł
w roku 1925	609	43 858,40 zł	72,— zł

Oprócz ustawowo przepisanych świadczeń Kasy Pensyjnej Spółka Bracka udziela tyt. świadczeń nadzwyczajnych inwalidom oraz ich żonom i dzieciom poniżej 16 lat, o ile nie są gdzieindziej ubezpieczeni, tudzież wdowom i sierotom, o ile zamieszkują w okręgach kuracyjnych, pomocy lekarskiej z tym ograniczeniem, że osoby z rodziny (włącznie wdów i sierot) winny ponosić połowę kosztów za medykamentami z własnych środków.

Na rachunek Kasy Pensyjnej miało prawo do pomocy lekarskiej w końcu roku około 18 000 takich inwalidów z 14 000 żonami i 10 000 dziećmi poniżej lat 16 tudzież 15 000 wdów i 15 000 sierot.

Koszta pomocy lekarskiej, udzielonej z Kasy Pensyjnej, wynosiły

	w roku 1926		w roku 1925	
	ogółem zł	przeciętnie na jedną uprawnioną osobę zł	ogółem zł	przeciętnie na jedną uprawnioną osobę zł
na pensje lekarskie	117 534,19	1,63	85 586,31	1,31
„ medykamenty dla inwalidów	139 861,14	7,77	82 613,76	5,55
„ „ „ dla osób z rodziny	24 724,48	0,46	15 397,06	0,31
razem	282 119,81	3,92	183 597,13	2,82

W razach ciężkiego zachorowania przyjmuje się inwalidów i osoby z ich rodziny jako wdowy i sieroty do leczenia.

Leczenia szpitalnego udzielono

	inwalidom	żonom inwalidów	wdowom	dzieciom inwalidów	sierotom	w dniach	nakładem kosztów zł
w roku 1926	420	147	179	86	157	29 456	182 740,50
w roku 1925	333	135	130	50	110	23 586	121 403,—

Przeciętnie przypadało

	na jedną osobę przyjętą		na jedną osobę uprawnioną do kuracji		na jeden dzień utrzymania kosztów zł
	dni utrzymywania	kosztów zł	dni utrzymywania	kosztów zł	
w roku 1926	29,8	184,77	0,4	2,54	6,20
w roku 1925	31,1	160,16	0,4	1,86	5,15

Na jednorazowe i bieżące zapomogi gotówkowe, na umieszczenie dzieci w letniskach, na pomoc połogową dla żon inwalidów, na opiekę przeciwgruźliczą i t. p. wydano w roku 1926 13459,26 zł wobec 13 549,64 zł w roku 1925.

Tytułem zapomóg pogrzebowych wypłacono dla

	żon inwalidów	wdów	dzieci inwalidów	sierot	ogółem zł
w roku 1926	231	425	85	65	37 537,—
w roku 1925	218	347	64	63	29 455,74

Sprawozdanie kasowe

Kasy Chorych

Spółki Brackiej

za rok

1926.

—

Wedle preliminarza			Dochód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
1.			Dochód Kasy Chorych.			
I.			Składki:			
	1.		członków		3 741 854,31	
	2.		pracodawców		3 724 572,47	
	3.		na dalsze utrzymanie ubezpieczenia (§ 8 statutu)		297,20	
			oddział I.			7 466 723,98
II.			Odsetki, prowizje i zyski			1 024 104,61
III.			Grosz chorego w wypadkach nieszczęśliwych, zwrócony wedle § 22 ustęp 2			20 284,58
IV.			Zwrot ze strony innych podmiotów ubezpieczeniowych pp.			
	1.		za pośmiertne, pielęgnację i inne środki (§§ 1502-1504 O. U. R.)		36 000,85	
	2.		za grosz chorego i utrzymanie w lecznicach (§§ 1505-1507 i 1510 O. U. R.)		15 365,24	
	3.		za leczenie w lecznicach (§ 1514 O. U. R.)		254 747,21	
	4.		zwrot wsparcia dla położnic przez Województwo		453 311,70	
			oddział IV.			759 425,-
V.			Dochody za leczenie i utrzymanie:			
	1.		członków, należących tylko do Kasy Pensyjnej, także inwalidów, osób z ich rodziny, wdów i sierot (cfr. tyt. 4, oddz. II, poz. 6 b kasy pensyjnej)		182 740,50	
	2.		od obcych osób		415 377,74	
			oddział V.			598 118,24
VI.			Różne dochody:			
	1.		za kąpiele, używanie kostnic, prąd elektryczny, sprzedany inwentarz, odpadki kuchenne, wikt dla pielęgniarzy pp., dzierżawne, komorne, uznaniówki pp.		91 769,16	
	2.		za wydawanie członkom sztucznych zębów		17 175,48	
	3.		kary za zgubione sprzęty		1 891,04	
	4.		nieprzewidziane dochody (nieodebrany grosz chorego, pośmiertne, ze zwrotu kosztów przewozowych i kosztów na utrzymanie pp.)		5 874,15	
	5.		za wydane środki opatrunkowe dla osób z rodziny		5 223,12	
			oddział VI.			121 932,95
			Tytuł 1			9 990 589,36

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
2.			Rozchód Kasy Chorych.			
I.			Wydatki z wspólnej administracji, przypadające na Kasę Chorych			891 175,11
II.			Odszkodowanie Kasy Pensyjnej za używanie jej należącego majątku ruchomego i nieruchomego			300 000,-
III.			Pielęgnowanie chorych członków:			
			A. Koszta za leczenie w lecznicach:			
			1. pensje lekarzy i asystentów		529 639,11	
			2. pobory nadpielęgniarzy, pielęgniarzy i pielęgniarek		699 741,07	
			3. pensje i płace urzędników i pomocników biurowych		301 999,05	
			4. płace maszynistów, palaczy, służ domowych pp. także płace za czyszczenie i odwóz śmieci pp		346 303,17	
			5. za druki, ogłoszenia i gazety		1 849,33	
			6. za portorjum, depesze, telefony, koszt przewozowe		35 925,36	
			7. materiały, sprzęty, opał i t. d.: a) materiały i sprzęty biurowe b) opał c) oświetlenie d) czyszczenie e) wodę		3 632,06 322 528,43 47 914,33 33 950,74 35 839,16	
			poz. 7			443 864,72
			8. utrzymywanie maszyn i kotłów			68 962,09
			9. zakup i utrzymywanie inwentarza i sprzętów: a) umeblowanie b) bielizna i ubranie chorych c) ubranie służbowe dla personelu d) narzędzia chirurgiczne e) materiały i aparaty rentgenowe f) dezynfekcja g) różne potrzeby lecznic		121 708,08 498 035,64 17 745,62 27 700,05 83 960,42 4 004,19 17 719,35	
			poz. 9			770 873,35
			10. inwentarz ogrodowy, utrzymywanie ogrodów i t. d.			14 153,12
			11. podatki, komorne, renty gruntów, opłaty za uznanie, składki na ubezpieczenie od ognia i różne wydatki			3 091,16
			12. wikt: a) zarobki personelu kuchennego b) żywność c) naczynia kuchenne		37 538,- 1 859 172,01 15 591,06	
			poz. 12			1 912 301,07
			13. cele społeczne: a) składki na podstawie ustawowego ubezpieczenia b) emerytury dla lekarzy, innych urzędników lecznic i ich rodzin c) duszpasterstwo, koszt na gwiazdkę, karawany, biblioteka chorych		113 171,56 39 376,52 11 815,84	
			poz. 13			164 363,92
			do przeniesienia			5 293 066,52
						1 191 175,11

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
2.			z przeniesienia		5 293 066,52	1 191 175,11
III.	14.		lekarstwa i inne środki leczenia:			
			a) lekarstwa z aptek publicznych	150 786,29		
			b) wody mineralne, wino i inne środki orzeźwiające	34 238,02		
			c) materiał opatrunkowy	27 527,15		
			d) okulary i opaski	900,96		
			e) szczudła i inne aparaty	2 301,62		
			f) kąpiele i substancje kąpielowe	42 609,06		
			g) składnica sanitarna	269 522,44		
			h) laboratorium bakteriologiczne	8 384,23		
		poz. 14			536 269,77	
	15.		utrzymywanie członków w obcych lecznicach		18 312,76	
	16.		różne wydatki:			
			a) przewóz chorych i zwłok	52 275,34		
			b) zakup i utrzymywanie wozów, samochodów sanitarnych, pogotowie ratunkowe	2 872,82		
			c) subwencje dla lekarzy na zjazdy lekarskie i kursa dokształcające	400,—		
			d) biblioteka lekarska	3 224,55		
			e) nieprzewidziane	1 793,23		
		poz. 16			60 565,94	
	17.		podróże funkcjonariuszów, przeprowadzki, wsparcie pp.		17 818,97	
			razem III. A.		5 926 033,96	
	18.		Z wydatków oddziału III. A. przypada na tytuł 2 oddział IX. poz. I. Ea		— 416 830,50	
			pozostaje do rozliczenia przy tyt.2 oddz. III. A		5 509 203,46	
			B. Koszta za leczenie zębów.			
	19.		pensje i pobory:			
			a) lekarzy-dentystów	73 468,32		
			b) techników i innego personelu	16 365,39		
			c) wydatki za czyszczenie	782,28		
		poz. 19			90 615,99	
	20.		podróże dla lekarzy-dentystów		525,65	
	21.		komorne		—	
	22.		zakup i utrzymywanie inwentarza:			
			a) dla klinik dentystycznych		4 217,93	
			b) dla mieszkań lekarzy-dentystów		—	
	23.		materiały i sprzęty:			
			a) środki leczenia, medykamenty dla leczenia zębów	1 953,26		
			b) różne	921,81		
		poz. 23			2 875,07	
	24.		leczenie zębów członków w rewirze		79,—	
			razem III. B.		98 313,64	
			do przeniesienia		5 607 517,10	1 191 175,11

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
2.			z przeniesienia		5 607 517,10	1 191 175,11
III.	25.		C. Pielęgowanie chorych w rewirze.			
			pobory lekarzy okręgowych za leczenie rewirowe		122 407,04	
	26.		lekarstwa i różne środki leczenia rewirowego dla chorych członków		490 630,87	
	27.		wydatki na lekarzy i lekarstwa w razie nagłego zachorowania członków (§ 85 ust. 2)		796,54	
	28.		płaca i kosztą podróży kontrolerów chorych		20 624,06	
			razem C.		634 458,51	
			oddział III.			6 241 975,61
IV.			ogólne wydatki w celu zapobiegania chorobom			787,70
V.			grosz chorego, zasiłki domowe i kieszonkowe:			
	1.		grosz chorego dla członków w rewirze (§ 22 statutu)		716 958,02	
	2.		grosz chorego dla członków w lecznicach		1 067 266,70	
			oddział V.			1 784 224,72
VI.			Wsparcie położowe			10 293,70
VII.			Pośmiertne dla członków			79 131,60
VIII.			Nadzwyczajne zapomogi			
			a) w gotówce		20 348,36	
			b) kąpielowe		5 568,40	
			oddział VIII.			25 916,76
IX.			Pomoc dla rodziny członków:			
	1.		A. wynagrodzenie lekarzy okręgowych, łącznie kosztów furmankowych i komornego za ambulatorjum		406 667,01	
			B. wynagrodzenie za czynność lekarską przy porodach		54 491,72	
			C. kosztą za leczenie osób z rodziny w wypadkach nagłych		3 050,34	
			D. medykamenty i inne środki lekarskie dla rodzin		149 239,52	
			E. leczenie szpitalne osób z rodziny			
			a) w własnych lecznicach	416 830,50		
			b) „ obcych lecznicach	— 4 652,53		
			poz. 1 E.		412 177,97	
			F. opieka dla osób z rodziny chorych na gruźlicę		9 315,—	
			G. wydatki za umieszczenie dzieci członków w uzdrowiskach		48 678,56	
			poz. 1		1 083 620,12	
	2.		wsparcie położowe dla osób z rodziny		777 698,34	
	3.		pogrzebowe:			
			A. dla żon	20 289,—		
			B. „ dzieci	70 132,05		
			poz. 3		90 421,05	
			oddział IX.			1 951 739,51
X.			Koszta Brackiego Sądu Rozjemczego		78,50	
			razem rozchód			11 285 323,21
XI.			Niedobór, dopłata z funduszu zapasowego			— 1 294 733,85
			suma tyt. 2			9 990 589,36
			Zestawienie.			
1.			1. Dochód Kasy Chorych			9 990 589,36
2.			2. Rozchód „ „			11 285 323,21
3.			3. Niedobór „ „			— 1 294 733,85

Sprawozdanie kasowe

Kasy Pensyjnej

Spółki Brackiej

za rok

1926.

Wedle preliminarza			dochód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
z ł o t e						
3.			Dochód Kasy Pensyjnej.			
	I.		Składki.			
		1.	Zwyczajne składki:			
		a)	członków	6 494 610,41		
		b)	pracodawców	6 517 973,46		
		c)	urlopowanych	2 460,78		
			poz. 1		13 015 044,65	
		2.	Nadzwyczajne składki i należności:			
		a)	wstępne	20 552,72		
		b)	wygotowanie wtórnika wykazu członko- stwa pp.	925,50		
			poz. 2		21 478,22	
		3.	Uznaniówki		46 613,02	
			oddz. I.			13 083 135,89
	II.		Dochody ekonomiczne			
		1.	Odsetki, prowizje i t. d.		775 010,12	
		2.	Odszkodowanie za majątek ruchomy i nieruchomy, odstępiony Kasie Chorych		300 000,—	
		3.	Dzierżawa z gruntów, dochody ze sprzedaży inwentarza i materiałów		10 599,48	
		4.	Odsetki od majątku jeszcze nie używanego, prze- znaczonego dla Kasy Chorych		—	
			oddz. II.			1 085 609,60
	III.		Zwrot wydatków na świadczenia ze strony innych podmiotów ubezpieczeniowych (§§ 1528, 1529 ustawy)			
		1.	Pensje inwalidzkie		264,15	
		2.	Grosz wdowi		2 308,94	
		3.	Grosz sierocy		2 345,34	
		4.	Grosz półinwalidzki		—	
		5.	Pogrzebowe		—	
			oddz. III.			4 918,43
	IV.		Różne dochody.			
			Kary i nieprzewidziane dochody i t. d.			
			oddz. IV.			3 719,41
		tyt. 3				14 177 383,33

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo	razem	
1	2	3	4	5	6	7
z ł o t e						
4.			Rozchód Kasy Pensyjnej.			
	I.		Koszta administracyjne.			
		1.	Płace i odszkodowania:			
		a)	urzędników Administracji	812 215,37		
		b)	pomocników biurowych	378 070,25		
		c)	odszkodowanie dla Starszych Brackich	150 940,91		
		d)	" " rachmistrzów	80 458,43		
		e)	koszta podróży i diety dla członków Zarządu	8 037,39		
		f)	" " " " Starszych Brackich	188,96		
		g)	" " " " urzędników	61 019,91		
		h)	odszkodowanie za badanie rachunku rocznego	1 200,—		
			poz. 1			1 492 131,22
		2.	Potrzeby biurowe:			
		a)	materiał do pisania, formularze z drukarni (papier i materiał drukarski, utrzymywanie maszyn drukarskich i zarobki dla personelu drukarni)	43 842,39		
		b)	przybory i ich utrzymanie	13 771,62		
		c)	druki, gazety i t. d.	1 389,99		
		d)	portorjum, frachty i t. d.	27 725,19		
		e)	wydatki i materiał dla introligatorni	13 423,77		
		f)	biblioteka	1 021,24		
		g)	czyszczenie, ogrzewanie i oświetlanie biur	21 955,65		
		h)	komorne za pokoje służbowe	102,—		
			poz. 2			123 231,85
		3.	Utrzymywanie budynków służbowych i t. d.:			
		a)	utrzymywanie budynku administracyjnego	37 496,65		
		b)	" " maszyn, kotłów i warsztatu ślusarskiego	18 057,53		
		c)	opłata za wodę i t. d.	3 779,40		
		d)	podatki, ubezpieczenie od ognia i t. d.	2 928,50		
		e)	opłaty uznaniowe	7,53		
			poz. 3			62 269,61
		4.	Wydatki na cele społeczne i dobroczynne:			
		a)	wydatki na ubezpieczenie ustawowe	67 718,24		
		b)	zapomogi dla urzędników i t. d.	450,—		
		c)	emerytury urzędników głównej administracji, oraz ich wdów i sierót	3 637,85		
			poz. 4			71 806,09
			do przeniesienia:			1 749 438,77

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo		razem
				z ł o t e		
1	2	3	4	5	6	7
4.	I.		z przeniesienia:		1 749 438,77	
		5.	różne wydatki:			
			a) koszta sądowe, stemplowe i t. d.	28 344,46		
			b) przechowywanie papierów wartościowych	646,95		
			c) wydatki nieprzewidziane	3 920,05		
			poz. 5		32 911,46	
			Koszta wspólnej administracji			1 782 350,23
			Na Kasę Chorych przypada połowa			— 891 175,11
			Pozostanie na tytule 4, oddz. I.			891 175,12
	II.		Świadczenia Kasy Pensyjnej:			
		1.	wsparcie inwalidów		9 852 219,14	
		2.	„ wdów		3 675 684,92	
		3.	„ sierot		902 193,46	
		4.	odprawa dla cudzoziemców		—	
		5.	„ „ wdów		20 300,—	
		6.	opieka dla chorych inwalidów, osób z ich rodzin, wdów i sierot:			
			a) pensje lekarzy okręgowych	117 534,19		
			b) pielęgnowanie chorych w własnych zakładach (patrz tyt. I., oddz. V., poz. 1 Kasy Chorych)	182 740,50		
			c) odszkodowanie lekarzy za pomoc aku= szerską	1 090,—		
			d) wydatki na pielęgnowanie w obcych zakła= dach i w razie nagłego zachorowania (§ 18 statutu)	15,—		
			e) medykamenta i inne środki lekarskie dla inwalidów	139 861,14		
			f) medykamenta i inne środki lekarskie dla osób z ich rodzin, wdów i sierot	24 724,48		
			g) utrzymywanie dzieci inwalidów, wdów i sierot w letniskach	7 566,71		
			h) koszta opieki dla inwalidów i osób z ich rodzin w wypadkach gruźlicy i chorób we= nerycznych	48,—		
			poz. 6		473 580,02	
		7.	stałe nadzwyczajne zapomogi:			
			a) grosz półinwalidzki	108 510,51		
			b) wsparcie dla ułomnych sierot	2 174,05		
			c) dodatek sierocy	333 575,91		
			poz. 7		444 260,47	
			do przeniesienia:		15 368 238,01	891 175,12

Wedle preliminarza			rozchód	1926		
tytuł	oddz.	poz.		pojedynczo		razem
				z ł o t e		
1	2	3	4	5	6	7
4.	II.		z przeniesienia:		15 368 238,01	891 175,12
		8.	jednorazowe zapomogi		2 580,50	
		9.	pogrzebowe:			
			a) dla inwalidów	57 004,—		
			b) „ osób z rodziny, wdów i sierot	37 537,—		
			poz. 9		94 541,—	
			oddz. II.			15 465 359,51
	IV.		Koszta Brackiego Sądu Rozjemczego			2 281,50
	V.		Straty majątkowe			13,46
	VI.		Utrzymywanie budynków lecznicowych			396 285,04
	VII.		Nabywanie gruntów i nieruchomości			33 943,70
	VIII.		Wykonywanie nowych budynków i wielkich zmian w budynkach, także wewnętrznego urządzenia			7 035,29
			razem rozchód			16 796 093,62
	IX.		Niedobór, dopłata z funduszu zapasowego			— 2 618 710,29
			Tytuł 4			14 177 383,33
Zestawienie.						
			1. Dochód Kasy Pensyjnej			14 177 383,33
			2. Rozchód „ „			16 796 093,62
			3. Niedobór			— 2 618 710,29

Przegląd majątku Kasy Chorych i Kasy Pensyjnej Spółki Brackiej za rok 1926.

A. Kasa Chorych.

Nr. bieżący	Oznaczenie obiektów majątkowych	m a j a t e k				zatem w końcu roku 1926			
		na				więcej		mniej	
		początku		końcu					
		roku 1926							
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
	I. Kapitał majątkowy								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materiałów.								
1	grunta	—	—	—	—				
2	budynki maszyny	—	—	—	—				
3	inwentarz ruchomy	1 398 984	21	1 702 656	95	303 672	74	—	—
4	zapasy materiałów	399 158	91	626 881	23	227 722	32	—	—
	razem	1 798 143	12	2 329 538	18				
	b) wartości kasowe.								
5	efekty	—	—	—	—				
6	hipoteki	—	—	—	—				
7	pożyczki	1 624 097	09	—	—			1 624 097	09
8	udziały	—	—	—	—				
	razem	1 624 097	09	—	—				
	kapitał majątkowy	3 422 240	21	2 329 538	18				
	II. Kapitał obrotowy.								
9	zasoby w bankach	1 458 450	38	3 285 301	29	1 826 850	91	—	—
10	fundusz obrotowy	569 773	60	1 700 688	06	1 130 914	46	—	—
11	zaległości składkowe	2 628 402	13	—	—	—	—	2 628 402	13
	kapitał obrotowy	4 656 626	11	4 985 989	35				
	fundusz zapasowy	8 078 866	32	7 315 527	53	3 489 160	43	4 252 499	22
								763 338	79

Kasa Chorych

Fundusz zapasowy wynosił:	w roku 1925	w roku 1926
w początku roku	8 866 212 84	8 078 866 32
w końcu roku	8 078 866 32	7 315 527 53
ubytek	787 346 52	763 338 79

Zaległe składki są uwzględnione przy dochodach w sprawozdaniu kasowem.

B. Kasa Pensyjna.

Nr. bieżący	Oznaczenie obiektów majątkowych	m a j a t e k				zatem w końcu roku 1926			
		na				więcej		mniej	
		początku		końcu					
		roku 1926							
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
	I. Kapitał majątkowy.								
	a) wartość nieruchomości, inwentarza i materiałów								
1	grunta	1 056 986	94	1 056 986	94	—	—	—	—
2	budynki i maszyny	10 759 243	31	10 598 022	78	—	—	161 220	53
3	inwentarz ruchomy	1 298 567	69	1 204 990	78	—	—	93 576	91
4	zapasy materiałów	54 139	69	63 807	20	9 667	51	—	—
	razem	13 168 937	63	12 923 807	70				
	b) wartości kasowe.								
5	efekty	100 200	—	100 200	—	—	—	—	—
6	hipoteki	72 000	—	121 000	—	49 000	—	—	—
7	pożyczki	1 509 052	48	—	—	—	—	1 509 052	48
8	udziały	12 500	—	20 000	—	7 500	—	—	—
	razem	1 693 752	48	241 200	—				
	kapitał majątkowy	14 862 690	11	13 165 007	70				
	II. Kapitał obrotowy.								
9	zasoby w bankach	1 217 137	16	3 033 727	76	1 816 590	60	—	—
10	fundusz obrotowy	377 316	37	1 596 217	30	1 218 900	93	—	—
11	zaległości składkowe	5 362 842	17	1 161 192	83	—	—	4 201 649	34
	kapitał obrotowy	6 957 295	70	5 791 137	89				
	fundusz zapasowy	21 819 985	81	18 956 145	59	3 101 659	04	5 965 499	26
								2 863 840	22

Kasa Pensyjna

Fundusz zapasowy wynosił:	w roku 1925	w roku 1926
w początku roku	22 044 832 86	21 819 985 81
w końcu roku	21 819 985 81	18 956 145 59
ubytek	224 847 05	2 863 840 22

Przegląd składek i świadczeń Kasy Chorych i Kasy Pensyjnej oraz stosunku obciążenia zarobku składkami.

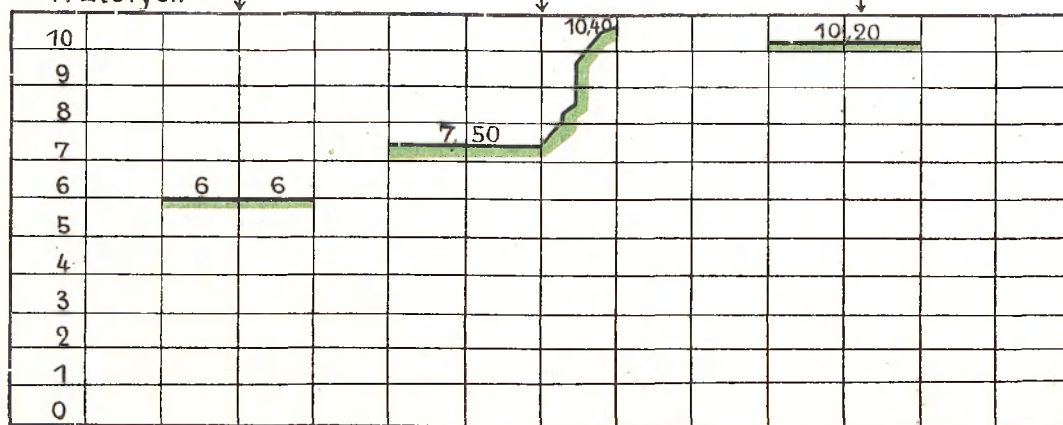
Płaca podstawowa w najwyższej klasie

Kasy Chorych.

Spółka Bracka.

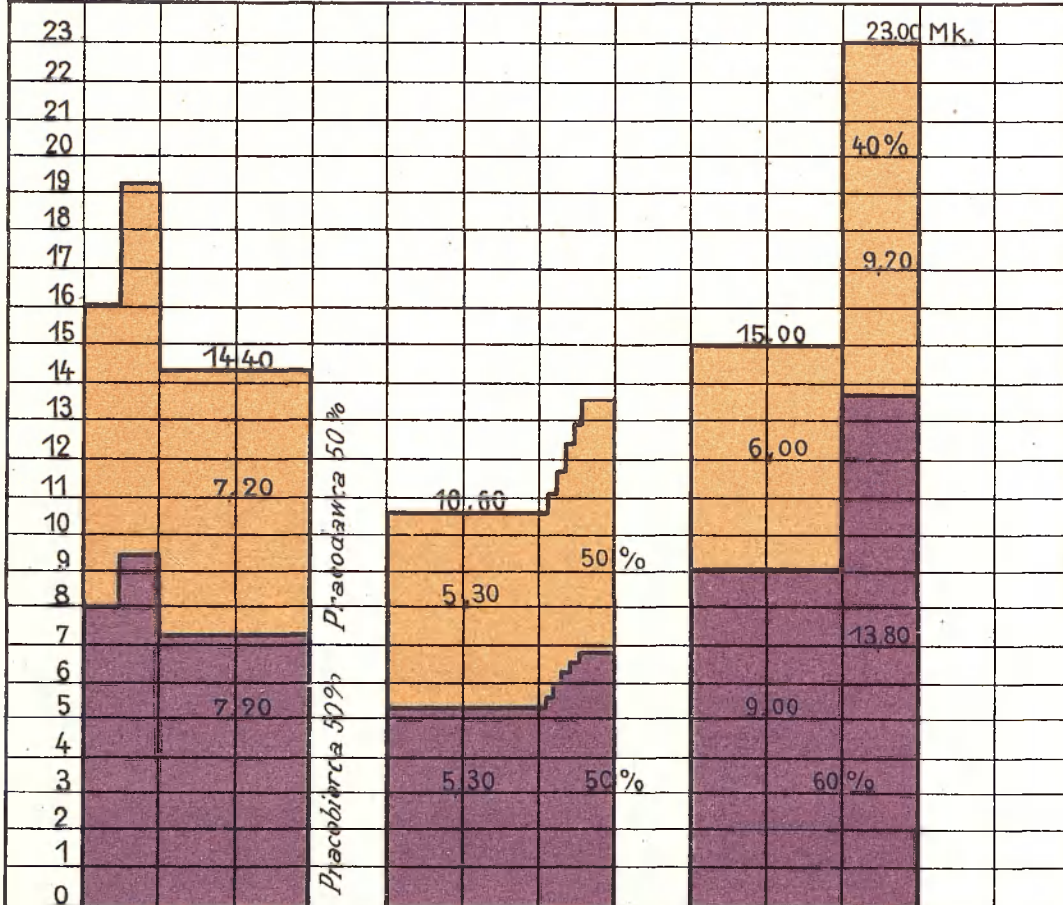
Pszczynskie Bractwo.

Bez.Knappsch. Gleiwitz.

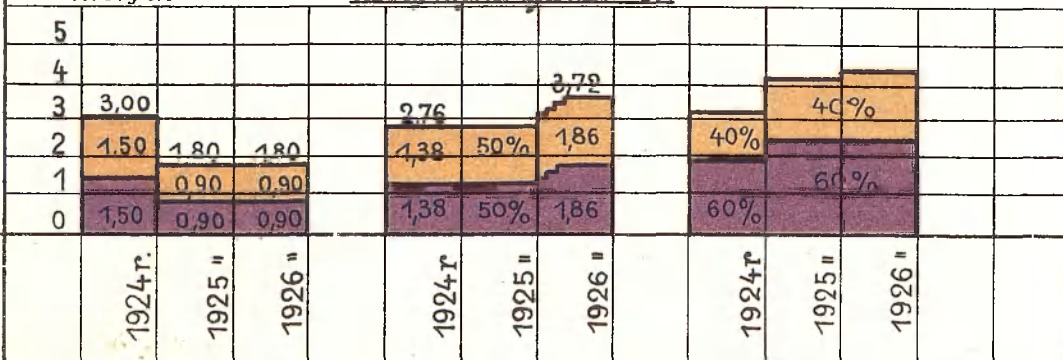
Składki miesięczne najwyższej klasy do Kasy Pensyjnej

24 Złotych

Składki tygodniowe do Kasy Chorych w najwyższej klasie

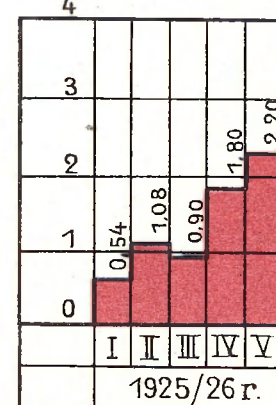
6 Złotych

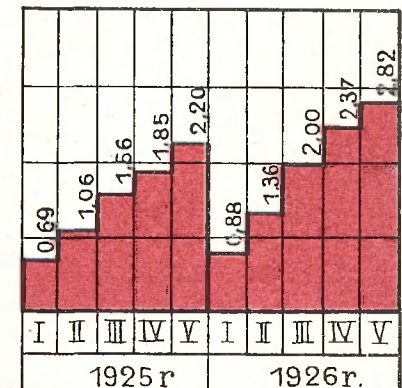
Stopniówki dla obliczenia świadczeń Kasy Pensyjnej.

Spółka Bracka.

Pszczynskie Bractwo.

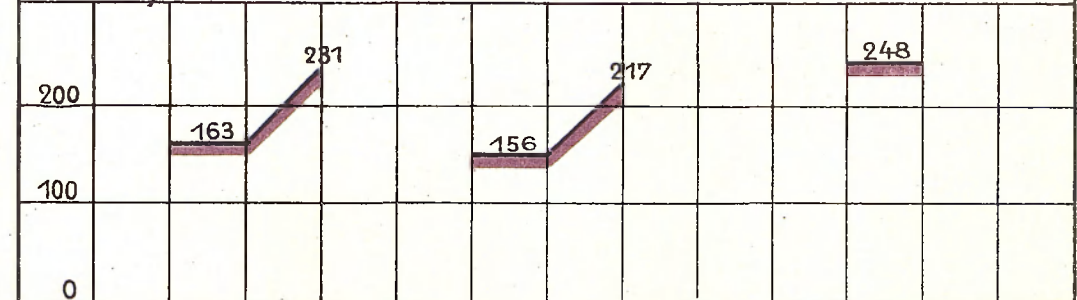

Najniższa miesięczna pensja wynosi 20,00 Zł.

Zarobek miesięczny rebacza na średnim filarze przy 25 dniówkach.

300 Złotych

Obciążenie składkami pracowników i pracodawców w stosunku do zarobku miesięcznego w %.

20%

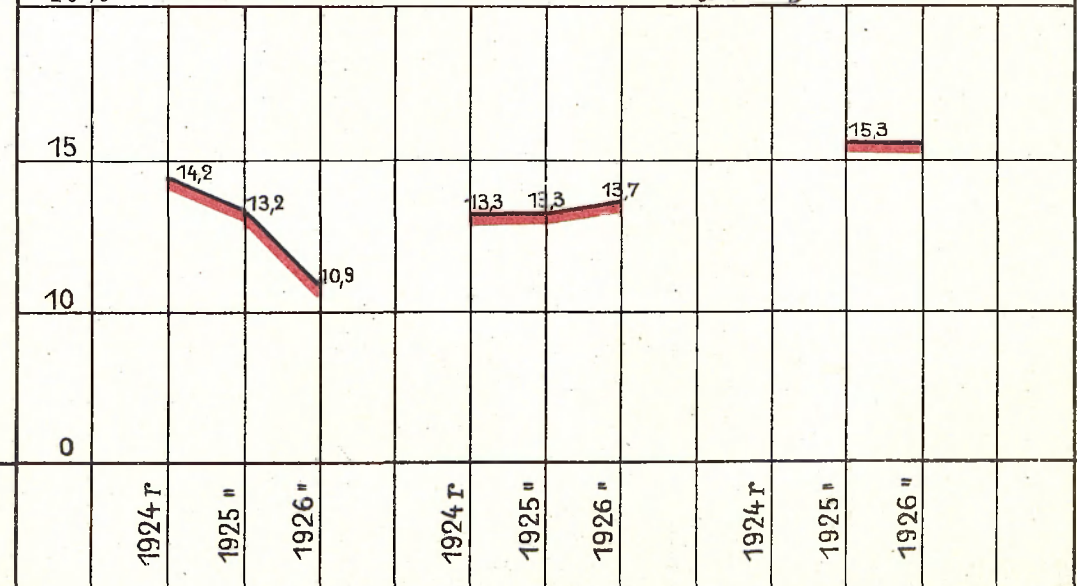

Tabela I.

Zestawienie majątku dawnego Oberschlesischer Knappschaftsverein jeszcze niepodzielonego.

Uwagi: 1. Niniejsze zestawienie zawiera wartości

- a) co do kwot pod cyframi 1–3 wedle obliczenia na podstawie ustaw o waloryzacji takich zobowiązań, miarodajnych w każdym z obydwóch państw,
 - b) gotówki pozostałej w dniu podziału (cyfra 4), obliczone na podstawie niemieckiej ustawy o waloryzacji z dnia 16. lipca 1925 r. 1000 Mk papierowych = 3,33 Mk złotych.
 - c) ruchomości i nieruchomości, stwierdzone według ksiąg majątkowych. Kwoty z lat 1918–1922 przeliczono według przeciętnego kursu marki papierowej w stosunku do marki złotej.
2. Wartości „ustalone” są uzgodnione między Spółką Bracką a Oberschlesische Knappschaft w Gliwicach.
 3. Kwoty wątpliwe są sporne, bądź z powodu nieustalenia wysokości waloryzacji, bądź z powodu sporu co do ich wysokości z powodu częściowej spłaty kwot podczas inflacji lub z powodu toczących się procesów.

Rok 1926.

Liczba przeciętna ubezpieczonych wynosiła: 94 235.
 *) Pomiędzy nimi 42 członków nowo przyjętych i 444 ponownie przyjętych.
 ++*) „ „ 1270 przekazanych, płacących uznaniówki.

Liczba przeciętna ubezpieczonych wynosiła: 94 235.
 *) Pomiędzy nimi 42 członków nowo przyjętych i 444 ponownie przyjętych.
 ++*) „ „ 1270 przekazanych, płacących uznaniówki.

Tabela III. Uprawnione i nieuprawnione członkinie aktywne kasy pensyjnej Spółki Brackiej. Rok 1926.

Stan	ilość człon- kin	w i e k																																																												razem lat	wiek prze- ciątny lat																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
		r o k u r o d z e n i a																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
		1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Było w dniu 1. I. 1926 r.	5 837	-	69	137	209	294	356	366	406	369	301	274	240	249	218	218	197	152	165	158	132	146	143	118	131	104	103	92	60	83	68	39	43	31	35	23	32	23	20	13	8	4	5	2	-	-	-	1	170 147	29,1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Przybyło.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				

Liczba przeciętna członkiń ubezpieczonych wynosiła: 5430.

⁺) łącznie 4 członkiń nowo i 5 członkiń ponownie przyjętych.

++) „ 4 „ , które płacą uznaniówki.

Inwalidzi.

[illegible]

Rok 1926.

+) Włącznie: 1 inwalidka wypadkowa, u której inwalidztwo nastąpiło przed nabyciem czasokresu wyczekiwania. (3 lata).
++) „ 16 uznaniówekarek.

Rok 1926.

[illegible]

Liczba przeciętna wynosiła
na 100 osób przypadało:

a) zmarłych

b) reaktivwoy

b) reaktywowanych

Roszczenie na rentę dla pólwdów względnę, dla sierot podnieśli pozostali

po zmarłych półinwalidach:

przeciętnie na 100 zmarłych:

pólinwalidów	pólinwalidek	razem
513	251	764

9,7	3,6	7,7
—	0,4	0,1

34	—	34
68	—	58

Rok 1926.

Liczba przeciętna wynosiła:	wdów wypadkowych: 2 556	wdów zwyczajnych: 11 053	wdów wojennych: 1 740	razem: 15 349
na 1000 wdów przypadało zmarłych	15,6	33,6	4,0	27,2
„ „ „ wyszło zamąż ponownie	7,0	6,9	9,8	7,2

Rok 1926.

Stan	ilość pół- wdów	wiek																																																												razem lat	wiek prze- ciężny lat	grosza półwdo- wiego po- wierano aż do przestania, przeciętnie lat
		rok urodzenia																																																														
		1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864	1863	1862	1861	1860	1859	1858	1857	1856	1855	1854	1853	1852	1851	1850	1849	1848	1847	1846	1845	1844	1843	1842	1841	1840														
Było w dniu 1. I. 1926r.	115	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	3	3	1	3	1	5	3	6	3	8	4	9	5	6	8	8	2	5	4	5	3	1	4	3	1	1	1	1	1	2	7 952	69,1													
Przybyło.	38	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	2	-	2	-	-	-	2	3	2	3	1	4	-	2	-	4	1	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	2 503	65,9													
razem	153	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	1	4	5	1	5	1	5	3	8	6	10	7	10	9	6	10	8	6	6	4	8	5	1	5	3	1	1	1	1	1	2	1 0455	68,3												
Ubyło.																																																																
wskutek śmierci	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	3	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	875	72,9	1,4												
Pozostało w dniu 31. XII. 1925r.	141	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	1	4	4	1	5	1	5	3	7	5	10	7	10	9	6	9	8	6	3	2	8	4	1	5	3	1	-	1	1	1	1	9 580	67,9												

Liczba przeciętna półwdów wynosiła: 134.
na 100 półwdów przypadało zmarłych: 8,9.

Tabela IX.

Pólsieroty.

Rok 1926.

Stan	ilość pół- sierot	wiek																razem lat	wiek prze- ciętny lat	grosz sie- rocy po- bierano aż do przystania, przeciętnie lat																																																													
		rok urodzenia																																																																															
		1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911				1910																																																												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				16																																																												
Było w dniu 1. I. 1926r.																																																																																	
1. półsierot wypadkowych	2 610	~	19	45	76	84	100	96	131	93	158	155	218	318	348	383	386	-	28 272	10,8																																																													
(+)	+	7	-	-	-	-	-	+ 1	-	+ 2	-	+ 1	-	+ 1	-	+ 2	-	-	+ 72	10,3																																																													
(-)	-	4	-	- 1	-	-	-	-	-	-	- 1	-	-	-	-	-	-	-	- 24	6,0																																																													
2. " zwyczajnych	7 581	~	45	93	162	184	260	363	329	353	374	433	580	714	776	896	934	1085	86 704	11,4																																																													
(+)	+	2	-	+ 1	-	+ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 4	2,0																																																													
(-)	-	39	-	-	-	- 1	- 2	- 2	- 4	- 4	- 2	- 7	- 2	- 4	- 2	- 6	-	- 3	- 402	10,3																																																													
3. " wojennych	4 804	~	-	-	-	-	1	1	6	15	23	72	173	524	869	927	832	744	63 635	13,2																																																													
(+)	+	34	-	-	-	-	-	+ 1	+ 3	+ 3	+ 3	+ 6	+ 2	+ 5	+ 1	+ 4	+ 4	+ 2	+ 381	11,2																																																													
4. " po półinwalidach	9	~	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	2	-	2	1	91	10,1																																																													
razem	15 004	~	64	138	238	269	360	465	475	471	604	761	1 321	1 905	2 050	2 113	2 069	1 701	178 733	11,9																																																													
Przybyło.																																																																																	
1. półsierot wypadkowych	230	27	15	15	15	20	13	13	7	11	15	13	14	13	11	14	14	-	1 574	6,8																																																													
2. " zwyczajnych	963	32	50	51	53	64	59	73	54	48	40	50	58	62	73	86	87	23	8 130	8,4																																																													
3. " wojennych	15	-	-	-	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	-	2	-	1	139	9,3																																																													
4. " po półinwalidach	10	-	1	-	1	2	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	71	7,1																																																													
razem	1 218	59	66	66	70	87	74	89	62	60	56	66	74	76	84	102	102	25	9 914	8,1																																																													
Było i przybyło.																																																																																	
1. półsierot wypadkowych	2 843	27	33	60	90	104	113	110	138	106	172	169	231	332	359	399	400	-	29 894	10,5																																																													
2. " zwyczajnych	8 507	32	96	144	216	247	317	434	379	397	412	476	636	772	847	976	1021	1105	94 436	11,1																																																													
3. " wojennych	4 853	-	-	-	1	2	2	8	19	27	76	182	527	875	928	838	748	620	64 155	13,2																																																													
4. " po półinwalidach	19	-	1	-	1	3	2	2	1	1	-	-	1	2	-	2	2	1	162	8,5																																																													
razem	16 222	59	130	204	308	356	434	554	537	531	660	827	1 395	1 981	2 134	2 215	2 171	1 726	188 647	11,6																																																													
Ubyło.																																																																																	
1. półsierot wypadkowych:																																																																																	
a) przez śmierć	12	1	3	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	59	4,9	2,7																																																												
b) " zupełne osierocenie	15	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	2	1	3	1	2	3	-	175	11,7	6,5																																																												
c) " osiągnięcie wieku krańcowego	396	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	396	-	5 940	15,0	8,6																																																												
razem	423	1	3	2	-	3	-	-	2	1	-	2	1	4	2	2	400	-	6 174	14,6	8,3																																																												
2. półsierot zwyczajnych:																																																																																	
a) przez śmierć	38	2	7	7	2	3	-	-	1	1	1	3	2	1	3	1	1	3	243	6,4	3,0																																																												
b) " zupełne osierocenie	50	-	-	1	1	1	-	-	3	6	3	3	5	1	7	6	9	4	576	11,5	3,9																																																												
c) " osiągnięcie wieku krańcowego	1 099	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 098	-	17 583	16,0	6,6																																																												
razem	1 187	2	7	8	3	4	-	-	4	7	4	6	7	2	10	7	11	1105	18 402	15,5	6,4																																																												
3. półsierot wojennych:																																																																																	
a) przez śmierć	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	2	-	2	1	136	12,4	9,7																																																												
b) " zupełne osierocenie	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4	2	2	1	-	137	12,5	10,0																																																												
c) " osiągnięcie wieku krańcowego	620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 619	-	9 919	16,0	9,8																																																												
razem	642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6	4	2	4	620	10 192	15,9	9,8																																																												
4. półsierot po półinwalidach:																																																																																	
a) przez śmierć	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3,0	0,3																																																												
b) " osiągnięcie wieku krańcowego	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	16	16,0	0,3																																																												
razem	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19	9,5	0,3																																																												
ubyło razem	2 254	3	10	10	4	7	-	-	6	8	6	10	10	12	16	11	415	1 726	34 787	15,4	7,7																																																												
Pozostało w dniu 31. XII. 1926r.																																																																																	
1. półsierot wypadkowych	2 420	26	30	58	90	101	113	110	136	105	172	167	230	328	357	397	-	-	23 720	9,8																																																													
2. " zwyczajnych	7 320	30	89	136	213	243	317	434	375	390	4 8	470	629	770	837	969	1010	-	76 034	10,4																																																													
3. " wojennych	4 211	-	-	-	1	2	2	8	19	27	74	180	525	869	924	836	744	-	53 963	12,8																																																													
4. " po półinwalidach	17	-	1	-	-	3	2	2	1	1	-	-	1	2	-	2	2	-	143	8,4																																																													
razem	13 968	56	120	194	304	349	434	554	531	523	654	817	1 385	1 969	2 118	2 204	1 756	-	153 860	11,0																																																													
półsierot wypadkowych		półsierot zwyczajnych																półsierot wojennych																półsierot po półinwalidach																razem																															
Liczba przeciętna wynosiła:		2 728																8 025																4 846																14																15 613															
na 1000 sierot przypadało zmarłych:		4,4																4,7																2,3																71,4																4,0															
" " " osiągnęło 15 względnie 16 rok życia:		145,2																136,9																127,9																71,4																135,5															
" " " osierociało zupełnie:		5,5																6,2																2,3																-																4,9															

Tabela X.

Sieroty zupełne.

Rok 1926.

Stan	ilość sierot zupeł- nych	wiek																razem	wiek prze- ciężny	grosz sierocy pobierano aż do przystania, przeciętnie lat
		rok urodzenia																		
		1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	lat	lat	lat
Było w dniu 1. I. 1926 r.																				
1. sierot zupełnych, wypadkowych	181	-	-	1	6	2	2	4	7	5	11	19	19	27	30	48	-	2 216	12,2	
(+)	+ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 1	-	+ 15	15,0	
2. „ „ zwyczajnych	891	1	2	7	7	8	18	13	34	29	41	71	96	116	120	169	159	11 436	12,8	
(-)	- 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 3	- 2	- 69	13,8	
3. „ „ wojennych	293	-	-	-	-	-	-	-	4	2	9	36	44	53	55	50	40	3 913	13,4	
(+)	+ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 1	-	+ 13	13,0	
(-)	- 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 1	-	- 15	15,0	
razem	1 361	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	126	159	194	205	265	199	17 509	12,9	
Przybyło.																				
1. sierot zupełnych, wypadkowych	16	-	-	-	-	-	1	1	1	-	2	2	5	-	2	2	-	181	11,3	
a) przez śmierć ojca	13	-	-	-	-	-	-	2	1	-	2	1	2	1	1	3	-	149	11,5	
b) „ „ matki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
razem	29	-	-	-	-	-	1	3	2	-	4	3	7	1	3	5	-	330	11,4	
2. sierot zupełnych, zwyczajnych:																				
a) przez śmierć ojca	97	-	-	5	5	2	5	4	5	1	10	8	14	12	10	10	6	1 050	10,8	
b) „ „ matki	53	-	1	2	1	-	-	3	6	3	3	5	2	7	7	9	4	605	11,4	
razem	150	-	1	7	6	2	5	7	11	4	13	13	16	19	17	19	10	1 655	11,0	
3. sierot zupełnych, wojennych:																				
a) przez śmierć ojca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) „ „ matki	11	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4	2	2	1	-	137	12,5	
razem	11	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4	2	2	1	-	137	12,5	
przybyło razem	190	-	1	7	6	2	6	10	13	5	17	17	27	22	22	25	10	2 122	11,2	
Było i przybyło.																				
1. sierot zupełnych, wypadkowych	211	-	-	1	6	2	3	7	9	5	15	22	26	28	33	54	-	2 561	12,1	
2. „ „ zwyczajnych	1 036	1	3	14	13	10	23	20	45	33	54	84	112	132	137	186	169	13 022	12,6	
3. „ „ wojennych	304	-	-	-	-	-	-	-	4	3	9	37	48	56	57	50	40	4 048	13,3	
razem	1 551	1	3	15	19	12	26	27	58	41	78	143	186	216	227	290	209	19 631	12,7	
Ubyło.																				
1. sierot zupełnych, wypadkowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
a) przez śmierć	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	810	15,0	4,9
b) „ osiągnięcie wieku krańcowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
razem	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	810	15,0	4,9
2. sierot zupełnych, zwyczajnych:																				
a) przez śmierć	7	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	1	1	81	11,6	3,4
b) „ osiągnięcie wieku krańcowego	168	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 688	16,0	4,3
razem	175	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	1	1	2 769	15,8	4,3
3. sierot zupełnych, wojennych:																				
a) przez śmierć	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) „ osiągnięcie wieku krańcowego	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	640	16,0	6,8
razem	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	640	16,0	6,8
ubyło razem	269	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	55	209	4 219	15,7	4,8
Pozostało w dniu 31. XII. 1926r.																				
1. sierot zupełnych, wypadkowych	157	-	-	1	6	2	3	7	9	5	15	22	26	28	33	-	-	1 751	11,2	
2. „ „ zwyczajnych	861	1	3	13	13	10	23	20	45	32	54	83	112	131	136	185	-	10 253	11,9	
3. „ „ wojennych	264	-	-	-	-	-	-	-	4	3	9	37	48	56	57	50	-	3 408	12,9	
razem	1 282	1	3	14	19	12	26	27	58	40	78	142	186	215	226	235	-	15 412	12,0	

Liczba przeciętna wynosiła sierot: zupełnych wypadkowych 197 zwyczajnych 961 wojennych 298 razem 1456
na 1000 sierot przypadało zmarłych: „ „ 7,3 „ „ 4,8
„ „ „ osiągnęło 15 względnie 16 rok życia: „ 274,1 „ 174,8 „ 134,2 „ 179,9

Tabela XI.

Sieroty.

Rok 1926.

Stan	ilość sierot	wiek																razem lat	wiek prze- cienny lat	grosz sie- rocy po- bierano aż do przestania, przeciętnie lat		
		rok urodzenia																				
		1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911				1910	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				16	
Było w dniu 1. I. 1926r.																						
1. półsierot	15 004	—	64	138	238	269	360	465	475	471	604	761	1321	1905	2050	2113	2069	1701	178 733	11,9		
2. sierot zupełnych	1 361	—	1	2	8	13	10	20	17	45	36	61	126	159	194	205	265	199	17 509	12,9		
razem	16 365	—	65	140	246	282	370	485	492	516	640	822	1447	2064	2244	2318	2334	1900	196 242	12,0		
Przybyło.																						
1. półsierot	1 218	59	66	66	70	87	74	89	62	60	56	66	74	76	84	102	102	25	9 914	8,1		
2. sierot zupełnych:																						
a) przez śmierć ojca	113	—	—	—	5	5	2	6	5	6	1	12	10	19	12	12	12	6	1 231	10,9		
b) " " matki	77	—	—	1	2	1	—	—	5	7	4	5	7	8	10	10	13	4	891	11,6		
razem	190	—	—	1	7	6	2	6	10	13	5	17	17	27	22	22	25	10	2 122	11,2		
razem	1 408	59	66	67	77	93	76	95	72	73	61	83	91	103	106	124	127	35	12 036	8,5		
Było i przybyło.																						
1. półsierot	16 222	59	130	204	308	356	434	554	537	531	660	827	1395	1981	2134	2215	2171	1726	188 647	11,6		
2. sierot zupełnych	1 551	—	1	3	15	19	12	26	27	58	41	78	143	186	216	227	290	209	19 631	12,7		
razem	17 773	59	131	207	323	375	446	580	564	589	701	905	1538	2167	2350	2442	2461	1935	208 278	11,7		
Ubyło.																						
1. półsierot:																						
a) przez śmierć	62	3	10	9	3	6	—	—	1	1	2	5	3	4	6	1	4	4	441	7,1	4,1	
b) " " zupełne osierocenie	76	—	—	1	1	1	—	—	5	7	4	5	7	8	10	10	13	4	888	11,7	5,4	
c) " " osiągnięcie wieku krańcowego	2 116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	398	1718	33 458	15,8	7,9	
razem	2 254	3	10	10	4	7	—	—	6	8	6	10	10	12	16	11	415	1726	34 787	15,4	7,7	
2. sierot zupełnych:																						
a) przez śmierć	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	1	81	11,6	3,4	
b) " " osiągnięcie wieku krańcowego	262	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	208	4 138	15,8	4,8	
razem	269	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	55	209	4 219	15,7	4,8	
Ubyło razem	2 523	3	10	10	5	7	—	—	6	8	7	10	11	12	17	12	470	1935	39 006	15,5	7,4	
Pozostało w dniu 31. XII. 1926r.																						
1. półsierot	13 968	56	120	194	304	349	434	554	531	523	654	817	1385	1969	2118	2204	1756	—	153 860	11,0		
2. sierot zupełnych	1 282	—	1	3	14	19	12	26	27	58	40	78	142	186	215	226	235	—	15 412	12,0		
razem	15 250	56	121	197	318	368	446	580	558	581	694	895	1527	2155	2333	2430	1991	—	169 272	11,1		

Liczba przeciętna wynosiła:

pół sierot: 15 613

sierot zupełnych: 1 456

razem: 17 069

na 1000 sierot przypadło zmarłych:

„ „ 4,0

„ „ 4,8

„ „ 4,0

„ „ „ osiągnęło 15 względnie 16 rok życia:

„ „ 135,5

„ „ 179,9

„ „ 139,3

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000969962

III 217803/0/1926

II

926